

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/2387, 30. august 2022, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2017/655 seoses väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinadele paigaldatud kasutusel olevate sisepõlemismootorite gaasiliste saasteainete heite seiret käsitlevate sätete kohandamisega, et need hõlmaksid mootoreid võimsusega alla 56 kW ja üle 560 kW 1
- ★ Komisjoni määrus (EL) 2022/2388, 7. detsember 2022, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1881/2006 seoses perfluoroalküülühendite piirnormidega teatavates toiduainetes ⁽¹⁾ 38
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/2389, 7. detsember 2022, millega kehtestatakse eeskirjad liitu toodavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide saadetiste identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärade ühetaolise kohaldamise kohta ⁽¹⁾ 42
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/2390, 7. detsember 2022, millega muudetakse pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1037 artikli 19 kohast osalist vahepealset läbivaatamist rakendusmäärusega (EL) 2021/823 teatava Türgist pärit vikerforelli impordi suhtes kehtestatud lõplikku tasakaalustavat tollimaksu 52

OTSUSED

- ★ Nõukogu otsus (EL) 2022/2391, 25. november 2022, Euroopa Liidu nimel rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus võetava seisukoha kohta seoses oliiviõlide ja oliivijääkõlide suhtes kohaldatava kaubandusstandardiga 86

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

★ Kaubanduskomitee otsus nr 1/2022, 16. november 2022, millega muudetakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Colombia, Ecuadori ja Peruu vahel sõlmitud kaubanduslepingu XIII lisa 1. liidet [2022/2392]	88
★ Kaubanduskomitee otsus nr 2/2022, 16. november 2022, millega muudetakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Colombia, Ecuadori ja Peruu vahel sõlmitud kaubanduslepingu XIII lisa 1. liidet [2022/2393]	91
★ Kaubanduskomitee otsus nr 3/2022, 16. november 2022, millega muudetakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Colombia, Ecuadori ja Peruu vahel sõlmitud kaubanduslepingu XIII lisa 1. liidet [2022/2394]	93

III Muud aktid

EUROOPA MAJANDUSPIIRKOND

★ EFTA Järelevalveameti delegeeritud otsus nr 196/22/COL, 26. oktoober 2022, milles käsitletakse Norras seoses lindude kõrge patogeensusega gripi puhangutega võetud erakorralisi meetmeid vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 259 lõike 1 punktile c ning delegeeritud määruse (EL) 2020/687 artiklitele 21, 39 ja 55 [2022/2395], Parandatud EFTA järelevalveameti 7. novembri 2022. aasta delegeeritud otsusega nr 201/22/COL	95
--	----

Parandused

★ Komisjoni 6. septembri 2022. aasta delegeeritud määruse (EL) 2022/2292 (millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2017/625 seoses toiduloomade ja teatavate inimtoiduks ettenähtud toodete saadetiste liitu toomise nõuetega) parandus (ELT L 304, 24.11.2022)	100
★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 715/2009 (maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1775/2005) parandus (ELT L 211, 14.8.2009)	101
★ Komisjoni 16. märtsi 2017. aasta määruse (EL) 2017/459 (millega kehtestatakse gaasi ülekandesüsteemide võimsuse jaotamise mehhanismide võrgueeskiri ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 984/2013) parandus (ELT L 72, 17.3.2017)	102

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2022/2387,

30. august 2022,

millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2017/655 seoses väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinadele paigaldatud kasutusel olevate sise põlemismootorite gaasiliste saasteainete heite seiret käsitlevate sätete kohandamisega, et need hõlmaksid mootoreid võimsusega alla 56 kW ja üle 560 kW

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrust (EL) 2016/1628, mis käsitleb väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate sise põlemismootorite gaasiliste saasteainete ja tahkete osakeste heite piirnorme ja tüübikinnitusega seotud nõudeid, millega muudetakse määruseid (EL) nr 1024/2012 ja (EL) nr 167/2013 ning muudetakse direktiivi 97/68/EÜ ja tunnistatakse see kehtetuks, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 19 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon on koostöös tootjatega ellu viinud täiendavaid kasutusaegse seire programme, et hinnata seirekatsete ja andmeanalüüside sobivust väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate heite mõõtmiseks seoses muude kui alamkategooriate NRE-v-5 ja NRE-v-6 mootorite heitega mootorite tegelikul kasutamisel nende tavaliste töotsüklite vältel. Seepärast tuleks delegeeritud määruses (EL) 2017/655 ⁽²⁾ kehtestada asjakohased kasutusaegset seiret käsitlevad sätted kõnealuste alamkategooriate kohta.
- (2) Võttes arvesse COVID-19 pandeemia põhjustatud häireid ja nende mõju tootjate suutlikkusele teha kasutusaegseid seirekatseid, tuleb muuta kasutusaegsete seirekatsete aruannete esitamise tähtaegu, et tootjatel oleks piisavalt aega katsete tegemiseks ja komisjonil katsetulemuste hindamiseks ning määruses (EL) 2016/1628 nõutud aruande esitamiseks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (3) COVID-19 pandeemia on näidanud, et ootamatud tootjast sõltumatud sündmused võivad muuta kasutusel olevate mootorite plaanipärase seire võimatuks. Võttes arvesse jätkuva COVID-19 pandeemiast tingitud häireid, peaks tüübikinnitusasutus nõustuma iga kasutusaegse seire alla kuuluva mootorirühma (edaspidi „kasutusaegse seire rühm“) algse seirekava mõistliku kohandamisega.

⁽¹⁾ ELT L 252, 16.9.2016, lk 53.

⁽²⁾ Komisjoni 19. detsembri 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2017/655, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/1628 seoses väljaspool teid kasutatavate liikurmasinatele paigaldatud kasutusel olevate sise põlemismootorite gaasiliste saasteainete heite seirega (ELT L 102, 13.4.2017, lk 334).

- (4) Käesolevas määruses sätestatud muudatused ei tohiks mõjutada võimsusega 56–560 kW kasutusel olevate sise põlemismootorite (alamkategoriad NRE-v-5 ja NRE-v-6) gaasiliste saasteainete heite seiret. Nende alamkategoriate puhul piirduvad tehtavad muudatused halduskohandustega, mis hõlmavad nende kategooriate lisamist kasutusaegse seire rühma, mistõttu muudatused ei ole seire seisukohast olulised. Seepärast on asjakohane, et ELi tüübikinnitused, mis on antud mootoritüüpidele või -tüüpkondadele delegeeritud määruse (EL) 2017/655 kohaselt enne käesoleva määruse jõustumise kuupäeva, jäävad kehtima.
- (5) Seepärast tuleks delegeeritud määrust (EL) 2017/655 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Delegeeritud määruse (EL) 2017/655 muudatused

Delegeeritud määrust (EL) 2017/655 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 2 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käesolevat määrust kohaldatakse gaasiliste saasteainete heite seire suhtes, mis tuleneb väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinadele paigaldatud kasutusel olevatest järgmiste kategooriate mootoritest, mis kuuluvad heite piirnormide V etappi, olenemata sellest, millal nendele mootoritele anti ELi tüübikinnitus:

- a) NRE ja NRG (kõik alamkategoriad);
- b) NRS-vi-1b, NRS-vr-1b, NRS-v-2a, NRS-v-2b ja NRS-v-3;
- c) IWP ja IWA (kõik alamkategoriad);
- d) RLL ja RLR (kõik alamkategoriad);
- e) ATS;
- f) SMB;
- g) NRSh (kõik alamkategoriad);
- h) NRS-vi-1a ja NRS-vr-1a.“

- 2) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

Kasutusel olevate mootorite heiteseire kord ja nõuded

Määruse (EL) 2016/1628 artikli 19 lõikes 1 nimetatud kasutusel olevate mootorite gaasiliste saasteainete heidet tuleb jälgida järgmiselt:

- a) artikli 2 lõike 1 punktides a–f nimetatud mootorite puhul toimub seire vastavalt käesoleva määruse lisale;
- b) artikli 2 lõike 1 punktides g ja h nimetatud mootorite puhul:
 - i) käesoleva määruse lisa ei kohaldata;
 - ii) vanandamismenetlus, mida kasutatakse mootoritüübi või vajaduse korral mootoritüüpkonna halvendusteguri kindlaksmääramiseks, nagu on nõutud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/654 (*) III lisa punktis 4.3, sealhulgas mis tahes automaatne element, peab olema kavandatud nii, et tootjal on võimalik asjakohaselt prognoosida kasutatava mootori heite eeldatavat halvenemist kogu mootori heite püsimisaja jooksul tüüpilistes kasutusoludes;

- iii) komisjon viib iga viie aasta järel koostöös tootjatega ellu prooviprogrammi, mis hõlmab uusimaid mootoritüüpe, tagamaks, et delegeeritud määruse (EL) 2017/654 III lisa punktis 4 sätestatud halvendustegurite kindlaksmääramise menetlus on saasteainete heite kontrollimiseks mootorite kasuliku tööea jooksul endiselt sobiv ja tulemuslik.

(*) Komisjoni 19. detsembri 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2017/654, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/1628 väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate sisepõlemismootorite heite piirnormide ja tüübikinnitusega seotud tehniliste ja üldnõuete osas (ELT L 102, 13.4.2017, lk 1).“

- 3) Artiklisse 3a lisatakse järgmine lõige 3:

„3. ELi tüübikinnitusi, mis on antud mootoritüübile või mootoritüüpkonnale käesoleva määruse kohaselt enne 26. detsembrit 2022, ei pea lisa nõuete kohaselt tehtud katsete tulemusel läbi vaatama ega laiendama.“

- 4) Delegeeritud määruse (EL) 2017/655 lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 30. august 2022

Komisjoni nimel
president

Ursula VON DER LEYEN

LISA

Delegeeritud määruse (EL) 2017/655 lisa muudetakse järgmiselt.

- 1) Punkti 1.2 järele lisatakse järgmised punktid 1.2.a ja 1.2.b:

„1.2.a. Kasutusaegse seire alla kuuluvad mootorirühmad (kasutusaegse seire rühmad)

Kasutusaegse katsetamise eesmärgil rühmitatakse kõik tootja toodetavad mootoritüübid ja -tüüpkonnad vastavalt nende alamkategooriatele, nagu näidatud tabelis 1 ja joonisel 1. Ühel tootjal võib olla üks kasutusaegse seire rühm iga võimaliku kasutusaegse seire rühma liigi kohta.

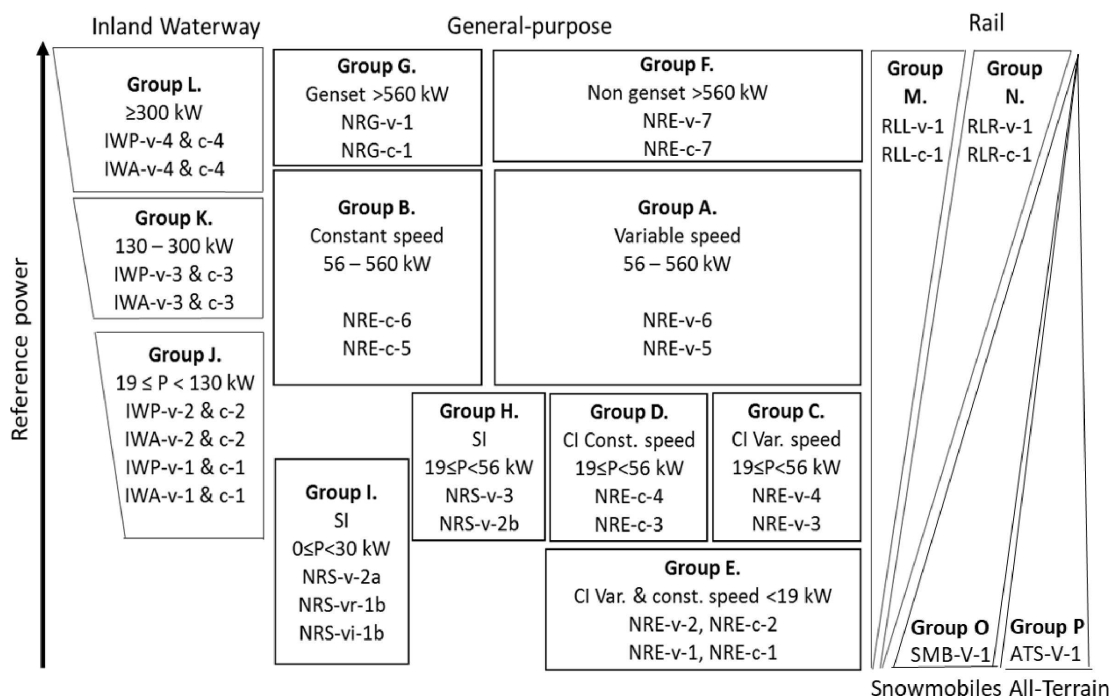
Tabel 1

Kasutusaegse seire rühmad

Kasutusaegse seire rühm	Mootori (alam)kategooriad
A	NRE-v-5, NRE-v-6
B	NRE-c-5, NRE-c-6
C	NRE-v-3, NRE-v-4
D	NRE-c-3, NRE-c-4
E	NRE-v-1, NRE-c-1, NRE-v-2, NRE-c-2
F	NRE-v-7, NRE-c-7
G	NRG-v-1, NRG-c-1
H	NRS-v-2b, NRS-v-3
I	NRS-vr-1b, NRS-vi-1b, NRS-v-2a
J	IWP-v-1, IWP-c-1, IWA-v-1, IWA-c-1, IWP-v-2, IWP-c-2, IWA-v-2, IWA-c-2
K	IWP-v-3, IWP-c-3, IWA-v-3, IWA-c-3
L	IWP-v-4, IWP-c-4, IWA-v-4, IWA-c-4
M	RLL-v-1, RLL-c-1
N	RLR-v-1, RLR-c-1
O	SMB-v-1
P	ATS-v-1

Joonis 1

Kasutusaegse seire rühmade skeem

1.2.b. Tüübikinnitusasutus, kes tagab käesoleva määruse järgimise, peab olema üks järgmistest:

- mootoritüübile või mootoritüüpkonnale tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus, kui kasutusaegse seire rühmal on üksainus tüübikinnitus;
- mitmele samasse kasutusaegse seire rühma kuuluvale mootoritüübile ja/või -tüüpkonnale tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus;
- millele on tüübikinnituse andnud erinevad tüübikinnitusasutused, siis tüübikinnitusasutus, mille on määranud kõik asjaomased tüübikinnitusasutused.“ kui kasutusaegse seire rühm sisaldab mootoritüüpe ja/või -tüüpkondi,

2) Punkti 1.3 alapunkt b jäetakse välja.

3) Punkt 1.4 asendatakse järgmisega:

„1.4. Mootorid, millel on elektrooniline juhtarvuti (ECU) ja 7. liites täpsustatud vajalike andmete esitamiseks ette nähtud andmesideliides, kuid mille puhul puudub liides või puuduvad andmed või vajalikke signaale ei ole võimalik selgelt kindlaks teha ja valideerida, ei vasta kasutusaegse seirekatse tegemise nõuetele ja valida tuleb teistsugune mootor.

Tüübikinnitusasutus ei aktsepteeri elektroonilise juhtarvuti või liidese puudumist, signaalide puudumist või kehtetust või elektroonilise juhtarvuti pöördemomendi signaali nõuetele mittevastavust käesoleva määruse kohaselt katsetatavate mootorite arvu vähendamise põhjusena.“

4) Punkt 2.1 asendatakse järgmisega:

„2.1. Tootja peab esitama tüübikinnitusasutusele iga kasutusaegse seire rühma algse seirekava:

- kasutusaegse seire rühma A puhul ühe kuu jooksul alates kasutusaegse seire rühma kuuluva mootoritüübi või -tüüpkonna tootmise algusest;
- kõigi muude kasutusaegse seire rühmade puhul hilisemal järgmistest kuupäevadest:
 26. juuni 2023;
 - üks kuu pärast kasutusaegse seire rühma kuuluva mootoritüübi või -tüüpkonna tootmise algust.“

5) Punkti 2.2 sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„2.2. Algne kava peab sisaldama kasutusaegse seire rühma kuuluvate mootoritüüpide ja -tüüpkondade ning alljärgneva valimiseks kasutatud kriteeriume ja valiku põhjendust.“

6) Punkt 2.3 asendatakse järgmisega:

„2.3. Tootjad peavad esitama tüübikinnitusasutusele kasutusel olevate mootorite seire uuendatud kava, kui kasutusaegse seire rühma kuuluvate mootoritüüpkondade loetelu muutub või kui väljavalitud konkreetse(te) mootori(te) ja väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate loetelu on täiendatud või muudetud. Uuendatud kava peab sisaldama valikukriteeriumide põhjendust ja vajaduse korral varasema loetelu muutmise põhjuseid. Kui kasutusaegse seire rühma kuuluvate mootoritüüpkondade arv või aastane tootmismahd liidu turul muutuvad, kohandatakse ka kava, milles on punkti 2.6 kohaselt ette nähtud tehtavate katsete arv.“

7) Punktid 2.6 kuni 2.6.4 asendatakse järgmisega:

„2.6. Katsetatavate mootorite valikukriteeriumid

Katsetatavate mootorite arv viitab kasutusaegse seire rühmale, mitte kasutusaegse seire rühma kuuluvatele mootori alamkategooriatele, mootoritüüpkondadele või mootoritüüpidele.

Tootja valib välja mootorid, mis esindavad tasakaalustatud viisil kasutusaegse seire rühma kuuluvaid alamkategooriaid, mootoritüüpkondi ja mootoritüüpe. See ei tohiks tingimata tähendada igasse alamkategooriasse, mootoritüüpkonda või mootoritüüpi kuuluvate mootorite katsetamist.

Kasutusaegse seire rühmade puhul, mis sisaldavad nii IWP- kui ka IWA-kategooriat, peab mootorite valikusse võimaluse korral kuuluma mõlema kategooria mootoreid.

2.6.1. Kasutusaegse seire rühma A katsekava

Tootja valib kasutusaegseks seireks ühe järgmistest punktides 2.6.1.1 ja 2.6.1.2 kirjeldatud katsekavadest.

2.6.1.1. Heite püsimisajal (EDP) põhinev katsekava

2.6.1.1.1. Katsetatakse üheksat kasutusaegse seire rühma kuuluvat mootorit, mille kogunenud kasutusaeg on alla a % heite püsimisajast vastavalt tabelile 2. Katsetulemused tuleb esitada tüübikinnitusasutusele 26. detsembriks 2024.

2.6.1.1.2. Katsetatakse üheksat kasutusaegse seire rühma kuuluvat mootorit, mille kogunenud kasutusaeg on üle b % heite püsimisajast vastavalt tabelile 2. Katsearuanded tuleb esitada tüübikinnitusasutusele 26. detsembriks 2026.

2.6.1.1.3. Kui tootja ei ole võimeline täitma punkti 2.6.1.1 kohast nõuet seetõttu, et punktis 2.6.1.1.2 nõutava kogunenud kasutusajaga mootorid ei ole kättesaadavad, võib tüübikinnitusasutus käesoleva punkti kohaselt lubada selliste mootorite katsetamist, mille kogunenud kasutusaeg jääb kahekordse a % ja b % vahele heite püsimisajast, tingimusel et tootja esitab usaldusväärsed tõendid selle kohta, et ta on valinud suurima kogunenud kasutusajaga mootorid. Alternatiivina kiidab tüübikinnitusasutus heaks punktis 2.6.1.2 sätestatud nelja-aastaselt perioodil põhineva katsekava muudatuse. Sel juhul vähendatakse punkti 2.6.1.2 kohaselt katsetatavate mootorite koguarvu punkti 2.6.1.1 kohaselt juba katsetatud ja teatatud mootorite arvu võrra.

Tabel 2

% heite püsimisaja väärtusest punktis 2.6.1 nimetatud kasutusaegse seire rühma puhul

Valitud mootori võrdlusvõimsus (kW)	a	b
$56 \leq P < 130$	20	55
$130 \leq P \leq 560$	30	70

2.6.1.2. Nelja-aastasel perioodil põhinev katsekava

Iga tootja katsetab nelja järjestikuse aasta jooksul keskmiselt üheksat kasutusaegse seire rühma mootorit aastas. Tüübikinnitusasutusele tuleb igal aastal esitada katsearuanded tehtud katsete kohta. Algsesse kasutusel olevate mootorite seire kavas ja kõikidesse hilisematesse uuendatud kavadesse, mille tootja esitab ja tüübikinnitusasutus heaks kiidab, lisatakse katsetamise ja tulemuste esitamise ajakava.

2.6.1.2.1. Esimese üheksa mootori katsetulemused tuleb esitada hiljemalt 24 kuud pärast esimese mootori paigaldamist väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale ja hiljemalt 30 kuud pärast katseage seire rühma kuuluva tüübikinnituse saanud mootoritüübi või -tüüpkonna tootmise alustamist.

2.6.1.2.2. Kui tootja tõendab tüübikinnitusasutusele, et 30 kuu jooksul pärast tootmise alustamist ei ole ühtegi mootorit ühelegi väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale paigaldatud, esitatakse katsetulemused pärast esimese mootori paigaldamist tüübikinnitusasutusega kokkulepitud kuupäeval.

2.6.1.2.3. Väiketootjad

Katsetatavate mootorite arvu tuleb väiketootjate puhul kohandada järgmiselt:

- a) tootjad, kes toodavad ainult kahte kasutusaegse seire rühma mootoritüüpkonda, peavad aastas esitama keskmiselt kuue mootori katsetulemused;
- b) tootjad, kes toodavad liidu turule aastas üle 250 sellise mootori, mis kuuluvad ainult üht mootoritüüpkonda sisaldavasse kasutusaegse seire rühma, peavad esitama aastas keskmiselt kolme mootori katsetulemused;
- c) tootjad, kes toodavad liidu turule aastas 125–250 sellist mootorit, mis kuuluvad ainult üht mootoritüüpkonda sisaldavasse kasutusaegse seire rühma, peavad esitama aastas keskmiselt kahe mootori katsetulemused;
- d) tootjad, kes toodavad liidu turule aastas alla 125 sellise mootori, mis kuuluvad ainult üht mootoritüüpkonda sisaldavasse kasutusaegse seire rühma, peavad esitama aastas keskmiselt ühe mootori katsetulemused.

Tüübikinnitusasutus kontrollib, et nelja-aastase perioodi jooksul, mil tootja katseid teeb, ei ületata deklareeritud tootmiskoguseid. Kui neid koguseid mis tahes ajal ületatakse, katsetab tootja keskmiselt üheksat mootorit aastas nelja-aastase perioodi ülejäänud aastatel, mille kohta pole tulemusi esitatud.

2.6.2. Kasutusaegse seire rühmade B, F, G, J, K, L, M ja N katsekava

Tootja valib iga rühma puhul kasutusaegseks seireks ühe järgmistest punktides 2.6.2.1 ja 2.6.2.2 kirjeldatud katsekavadest.

2.6.2.1. Heite püsimisajal (EDP) põhinev katsekava

2.6.2.1.1. Katsetatakse kasutusaegse seire rühma kuuluvat x mootorit, mille kogunenud kasutusaeg on alla c % heite püsimisajast vastavalt tabelile 3. Katsetulemused tuleb esitada tüübikinnitusasutusele 26. detsembriks 2024.

2.6.2.1.2. Katsetatakse kasutusaegse seire rühma kuuluvat x mootorit, mille kogunenud kasutusaeg on üle d % heite püsimisajast vastavalt tabelile 3. Katsetulemused tuleb esitada tüübikinnitusasutusele 26. detsembriks 2026.

2.6.2.1.3. Kui tootja ei ole võimeline täitma punktide 2.6.2.1.1 ja 2.6.2.1.2 kohaseid nõudeid seetõttu, et nõutava kogunenud kasutusajaga mootorid ei ole kättesaadavad, võib tüübikinnitusasutus käesoleva punkti kohaselt lubada selliste mootorite katsetamist, mille kogunenud kasutusaeg jääb kahekordse c % ja d % vahele heite püsimisajast, tingimusel et tootja esitab usaldusväärsed tõendid selle kohta, et ta on valinud suurima kogunenud kasutusajaga mootorid. Alternatiivina kiidab tüübikinnitusasutus heaks punktis 2.6.2.2 sätestatud nelja-aastasel perioodil põhineva katsekava muudatuse. Sel juhul vähendatakse punkti 2.6.2.2 kohaselt katsetatavate mootorite koguarvu punktide 2.6.2.1.1 ja 2.6.2.1.2 kohaselt juba katsetatud ja teatatud mootorite arvu võrra.

- 2.6.2.1.4. Kui RLL-kategooriaga samaväärse IIIB etapi mootoritüüpkonna katsearuannet kasutatakse sellele mootoritüüpkonnale V etapi tüübikinnituse saamiseks vastavalt rakendusmääruse (EL) 2017/656 artikli 7 lõikele 2 ning mootori tootja ei saa täita punktide 2.6.2.1.1 ja 2.6.2.1.2 nõudeid, kuna nõutava kogunenud kasutusajaga V etapi mootorid ei ole kättesaadavad, aktsepteerib tüübikinnitusasutus IIIB etapi mootori valikut punktide 2.6.2.1.1 ja 2.6.2.1.2. nõuetele vastavana.

Tabel 3

% heite püsimisaja väärtusest punktis 2.6.2.1 nimetatud kasutusaegse seire rühmade puhul

Valitud mootori võrdlusvõimsus (kW)	c	d
$P < 56$	10	40
$56 \leq P < 130$	20	55
$P \geq 130$	30	70

Tabel 4

Punktides 2.6.2, 2.6.3.1 ja 2.6.4.1 määratletud kasutusaegse seire rühmade puhul katsetatavate mootorite arv

N	CA	x
1	–	1
$2 \leq N \leq 4$	–	2
> 4	≤ 50	2
$5 \leq N \leq 6$	> 50	3
≥ 7	> 50	4

kus:

- N = selliste tootja toodetud ELi mootoritüüpkondate koguarv, mis kuuluvad kasutusaegse seire rühma
- CA = kasutusaegse seire rühma kuuluva tootja toodetud ja samasse rühma kuuluvate ülejäänud mootoritüüpkondate kogu aastatoodang ELi turul, võtmata arvesse ELi turu suurima aastatoodanguga nelja mootoritüüpkonnda
- x = katsetatavate mootorite arv

- 2.6.2.2. Nelja-aastaselt perioodil põhinev katsekava

Kasutusaegse seire rühma kuuluva keskmiselt x mootori katsetamine aastas neljal järjestikusel aastal vastavalt tabelile 4. Tüübikinnitusasutusele tuleb igal aastal esitada katsearuanded tehtud katsete kohta. Algsesse kasutusel olevate mootorite seire kavasse ja kõikidesse hilisematesse uuendatud kavadesse, mille tootja esitab ja tüübikinnitusasutus heaks kiidab, lisatakse katsetamise ja tulemuste esitamise ajakava.

- 2.6.2.2.1. Esimese x mootori katsetulemused tuleb esitada enne kõige hilisemat järgmistest kuupäevadest:

26. detsember 2024;
- 12 kuud pärast esimese mootori paigaldamist väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale;
- 18 kuud pärast kasutusaegse seire rühma kuuluva tüübikinnituse saanud mootoritüübi või -tüüpkonna tootmise alustamist.

2.6.2.2.2. Kui tootja tõendab tüübikinnitusasutusele, et 18 kuu jooksul pärast tootmise alustamist ei ole ühtegi mootorit ühelegi väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale paigaldatud, esitatakse katsetulemused pärast esimese mootori paigaldamist tüübikinnitusasutusega kokkulepitud kuupäeval.

2.6.2.2.3. Väiketootjad

Juhul kui kasutusaegse seire rühma kõigi mootoritüüpkondade aastane kogutoodang ei ületa 50 mootorit (väiketootjad), tuleb katsetatavate mootorite arvu kohandada järgmiselt:

- a) tootjad, kes toodavad asjaomase kasutusaegse seire rühma kõigi tüüpkondade arvestuses liidu turule kokku 25–50 mootorit aastas, esitavad kas:
 - i) ühe sellise mootori katsetulemused, mille kogunenud kasutusaeg on vahemikus $c\%$ kuni $d\%$ heite püsimisajast vastavalt tabelile 3, hiljemalt 26. detsembriks 2025, või
 - ii) keskmiselt ühe mootori katsetulemused aastas kahe aasta jooksul, esimest korda 12 kuu möödumisel esimese mootori paigaldamisest väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale;
- b) tootjad, kes toodavad asjaomase kasutusaegse seire rühma kõigi tüüpkondade arvestuses liidu turule kokku vähem kui 25 mootorit aastas, ei pea esitama ühegi mootori katsetulemusi, välja arvatud juhul, kui kahe järjestikuse aasta jooksul on toodetud rohkem kui 35 mootorit; sel juhul järgib tootja sama kava, mis on sätestatud alapunktis a.

Tüübikinnitusasutus kontrollib, et esimese lõigu alapunktis a sätestatud ajavahemike jooksul ei ületata deklareeritud tootmiskoguseid. Kui need kogused mis tahes ajal ületatakse, läheb tootja üle ühele punktides 2.6.2.1 ja 2.6.2.2 sätestatud katsekavadest. Sel juhul vähendatakse nende punktide kohaselt katsetatavate mootorite koguarvu käesoleva punkti kohaselt juba katsetatud ja teatatud mootorite arvu võrra.

2.6.3. Kasutusaegse seire rühmad C, D, E, H ja I

Tootja valib kasutusaegse seire eesmärgil iga rühma jaoks ühe punktis 2.6.2 kirjeldatud katsekavadest või punktis 2.6.3.1 kirjeldatud seadmete vanusel põhineva katsekava.

2.6.3.1. Väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate vanusel põhinev katsekava (vt joonis 2)

2.6.3.1.1. Katsetatakse kasutusaegse seire rühma kuuluvat x mootorit, mille puhul väljaspool teid kasutatava liikurmasina valmistamisaasta on kuni kaks aastat enne katse kuupäeva (vt joonis 2), vastavalt tabelile 4. Katsetulemused tuleb esitada tüübikinnitusasutusele 26. detsembriks 2024.

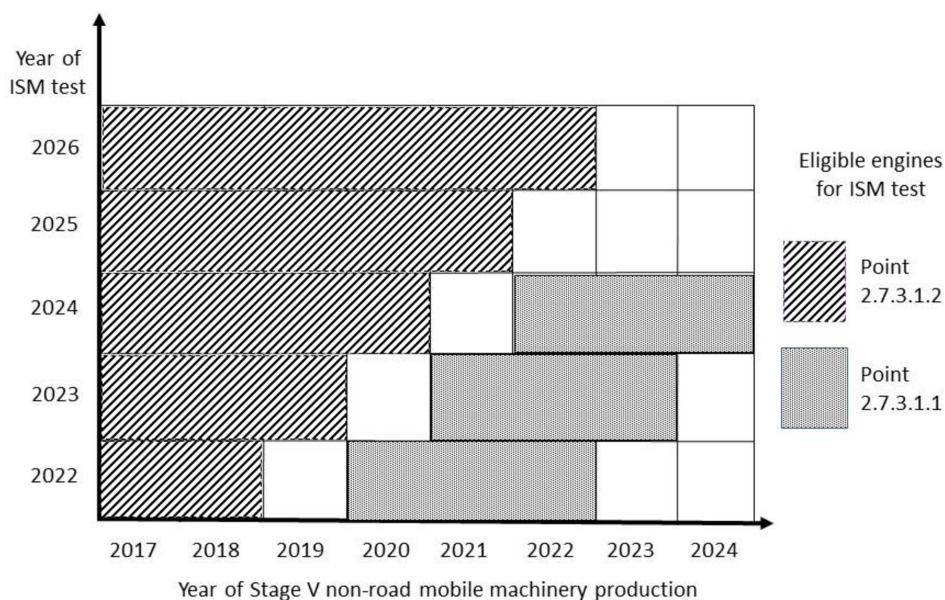
2.6.3.1.2. Katsetatakse kasutusaegse seire rühma kuuluvat x mootorit, mille puhul väljaspool teid kasutatava liikurmasina valmistamisaasta on vähemalt 4 aastat enne katse kuupäeva (vt joonis 2), vastavalt tabelile 4. Katsetulemused tuleb esitada tüübikinnitusasutusele 26. detsembriks 2026.

2.6.3.1.2.1. Tüübikinnitusasutusele tuleb esitada usaldusväärsed tõendid selle kohta, et iga mootorit, mis on punkti 2.6.3.1.2 kohaselt katsetamiseks valitud, on kasutatud igal aastal sarnasel viisil ja sarnases ulatuses vastavate liidu turule lastud mootoritega. Sobivad tõendid võivad olla tavapärasest kulumist näitavad omadused, kasutusandmed ning andmed hoolduse ja tarbitud kütuse kohta.

2.6.3.1.3. Kui tootja ei suuda punktide 2.6.3.1.1 ja 2.6.3.1.2 nõudeid täita, sest nõutava valmistamisaastaga väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate mootorid ei ole kättesaadavad või kasutamise kohta ei ole piisavalt tõendeid, kiidab tüübikinnitusasutus heaks punktis 2.6.2.2 sätestatud nelja-aastasel perioodil põhineva katsekava muudatuse. Sel juhul vähendatakse punkti 2.6.2.2 kohaselt katsetatavate mootorite koguarvu punktide 2.6.3.1.1 ja 2.6.3.1.2 kohaselt juba katsetatud ja teatatud mootorite arvu võrra.

Joonis 2

Kasutusaegse seire katse nõuetele vastavad mootorid väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate vanuse põhjal

2.6.4. Kasutusaegse seire rühmad O ja P

Tootja valib iga kasutusaegse seire rühma jaoks ühe punktis 2.6.2 kirjeldatud katsekavadest. Kui valitakse punktis 2.6.2.1 sätestatud katsekava, peab tootjatel olema võimalik kasutada sama kasutusaegse seire rühma piires punktis 2.6.4.1 kirjeldatud läbisõidumõõdiku näidul põhinevat katsekava.

Kui tootja valib punktis 2.6.2.1 sätestatud menetluse, on nõutav tabeli 5, mitte tabeli 3 kohane kogunenud kasutusaeg.

Tabel 5

% heite püsimisaja väärtusest kasutusaegse seire rühmade O ja P puhul

Rühm	c	d
O	20	55
P	10	40

2.6.4.1. Väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate läbisõidumõõdiku näidul põhinev katsekava

2.6.4.1.1. Katsetatakse kasutusaegse seire rühma kuuluvat x mootorit, mille puhul väljaspool teid kasutatava liikurmasina läbisõidumõõdiku näidu kohane kogunenud kasutusaeg on alla c (km) vastavalt tabelile 4 ja tabelile 6. Katsetulemused tuleb esitada tüübikinnitusasutusele 26. detsembriks 2024.

2.6.4.1.2. Katsetatakse kasutusaegse seire rühma kuuluvat x mootorit, mille puhul väljaspool teid kasutatava liikurmasina läbisõidumõõdiku näidu kohane kogunenud kasutusaeg on üle d (km) vastavalt tabelile 4 ja tabelile 6. Katsetulemused tuleb esitada tüübikinnitusasutusele 26. detsembriks 2026.

Tabel 6

Kasutusaegse seire rühmade O ja P kogunenud kasutusaeg

Rühm	Mootoritöömaht (cm ³)	c (km)	d (km)
O	Kõik	1 600	4 400
P	< 100	1 350	5 400
	≥ 100	2 700	10 800“

8) Punkti 2.6.4.1.2 järele lisatakse järgmised punktid 2.6.5 ja 2.6.6:

„2.6.5. Tootja võib teha rohkem katseid ja esitada teavet rohkemate katsete kohta kui need, mis on kehtestatud punktides 2.6.1, 2.6.2, 2.6.3 ja 2.6.4 sätestatud katsekavades.

2.6.6. Sama mootori mitmekordne katsetamine selleks, et esitada andmed punktide 2.6.1, 2.6.2, 2.6.3 ja 2.6.4 kohaste järjestikuste kogunenud kasutusaaja etappide kohta, on soovituslik, kuid mitte kohustuslik.“

9) Punkt 3.3.2 asendatakse järgmisega:

„3.3.2. temperatuur on 266 K (–7 °C) või kõrgem, välja arvatud kasutusaegse seire rühma O puhul, mille puhul see on 253 K (– 20 °C) või kõrgem, ning mitte üle temperatuuri, mis määratakse järgmise valemi abil konkreetse atmosfäärirõhu korral:

$$T = -0,4514 * (101,3 - p_b) + 311$$

kus:

— T on ümbritseva õhu temperatuur (K);

— p_b on atmosfäärirõhk (kPa).“

10) Punkt 3.4.2 asendatakse järgmisega:

„3.4.2. Punkti 3.4 nõuetele vastavuse tõendamiseks tuleb võtta proovid ja säilitada neid vähemalt ühe järgmise ajavahemiku lõpuni, olenevalt sellest, kumb on lühem:

a) 12 kuud pärast katse lõpetamist või

b) 1 kuu pärast seda, kui tootja on vastava katsearuande tüübikinnitusasutusele esitanud.“

11) Punkti 3.5 järele lisatakse järgmine punkt 3.6:

„3.6. Kui katsetamine toimub väljaspool liitu, peab tootja esitama tüübikinnitusasutusele tõendid selle kohta, et järgmised tingimused on kooskõlas katsetingimustega, mis kehtiksid väljaspool teid kasutatava liikurmasina suhtes liidus katsetamise korral:

a) väljaspool teid kasutatava liikurmasina kasutamine;

b) ümbritseva keskkonna tingimused;

c) määrdeli, kütus ja reagent ning

d) töötingimused.“

12) Punkt 4.1.1 jäetakse välja.

13) Punkt 4.2.2 asendatakse järgmisega:

„4.2.2. Kombineeritud andmevõtu taotlemisel peavad olema täidetud järgmised lisanõuded:

a) erinevad talitlustersüklid saadakse sama väljaspool teid kasutatava liikurmasina ja mootori kasutamisega;

b) kombineeritud andmevõtt ümbritseva õhu temperatuuril üle 273,15 K tehtud katsete käigus peab sisaldama kuni kolme talitlustersükli;

- c) kombineeritud andmevõtt ümbritseva õhu temperatuuril 273,15 K või madalamal temperatuuril tehtud katsete käigus peab sisaldama kuni kuut talitlustersükli;
 - d) maksimaalne aeg esimese ja teise talitlustersükli vahel on 72 tundi;
 - e) kombineeritud andmevõttu ei kasutata, kui esineb 2. liite punktis 8 täpsustatud mootoririke;
 - f) kombineeritud andmevõtu nõuetele vastamiseks peab kasutusaegse seire katse iga talitlustersükkel sisaldama järgmist minimaalset töömahtu (kWh) või CO₂ massi (grammides tsükli kohta):
 - i) kasutusaegse seire rühmade A ja C mootorite puhul vähemalt üks kuumkäivitusega NRTC võrdlustöö või CO₂ võrdlusmass;
 - ii) kasutusaegse seire rühma H mootorite puhul vähemalt üks LSI-NRTC võrdlustöö või CO₂ võrdlusmass;
 - iii) kõikide teiste kasutusaegse seire rühmade mootorite puhul vähemalt üks püsitsükli võrdlustöö või CO₂ võrdlusmass, mis on kindlaks määratud 9. liites sätestatud meetodiga.
 - iv) mootoritel, mille puhul tehakse kasutusel olevate sõidukite seirekatsed temperatuuril 0 °C või alla selle, vähemalt kolm neljandikku võrdlustööst või CO₂ võrdlusmassist esimese talitlustersükli jooksul ning vähemalt pool püsikatsetsükli võrdlustööst või CO₂ võrdlusmassist järgmiste talitlustersükli jooksul, määratuna 9. liites sätestatud meetodil.
- Mootoritüüpikonda kuuluva mootoritüübi kasutusaegsel katsetamisel kasutatakse algmootoritüübi võrdlusväärtust;
- g) enne talitlustersükli ühendamist viiakse iga talitlustersükli puhul eraldi ellu kogu vajalik eeltöötlemine vastavalt punktis 6.3 sätestatud nõuetele;
 - h) kombineeritud andmevõtu talitlustersükli ühendatakse kronoloogilises järjekorras, võttes arvesse kõiki andmeid, mida alapunkt f ei välista;
 - i) kombineeritud andmevõttu käsitatakse ühe kasutusaegse seirekatsena;
 - j) kogu kombineeritud andmevõtu suhtes kohaldatakse punktis 6.4 sätestatud töötamise sündmuste kindlaksmääramist ja punktis 8 sätestatud arvutusi.“

14) Punkti 4.2.2 järele lisatakse järgmine punkt 4.3:

„4.3. Ajutine signaalikadu

Parameetrite registreerimisega tuleb saavutada vähemalt 98 % täielikud andmed, mis tähendab, et igas talitlustersükli võib jätta registreerimata kuni 2 % andmetest ajavahemike kohta, mis ei ületa 30 järjestikust sekundit, kui algsel andmete registreerimisel esines üks või mitu tahtmatut ajutist signaalikadu. Signaali ei tohi kaotada ühegi talitlustersükli eeltöötlemisel, kombineerimisel ega järeltöötlemisel.“

15) Punktid 5 kuni 5.2.2 asendatakse järgmisega:

„5. Elektroonilise juhtarvuti andmevoog

5.1. Elektroonilise juhtarvuti ja andmesideliidesega mootorid edastavad andmevoo teabe mõõteseadmetesse või PEMS-i andmeregistraatorisse kooskõlas 7. liites sätestatud nõuetega.

5.2. Enne kasutusaegset katset tuleb kontrollida 7. liites nõutud mõõtmisandmete kättesaadavust.“

16) Punkti 5.2 järele lisatakse punktid 5.3–5.4:

„5.3. Elektroonilise juhtarvuti pöördemomendi signaali nõuetele vastavust kontrollitakse kasutusaegse seire ajal 6. liites sätestatud meetodi kohaselt.

5.4. Kui elektroonilise juhtarvuti ja andmesideliidesega mootor ei võimalda täita punktides 5.1, 5.2 ja 5.3 sätestatud nõudeid, kohaldatakse punkti 1.4.“

17) Punkt 6.4 asendatakse järgmisega:

„6.4. Tootjad peavad järgima 4. liites sätestatud menetlusi, et määrata gaasiliste saasteainete heitearvutuste jaoks pärast väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinatele paigaldatud mootorite PEMS-i abil tehtavat kasutusaegset seirekatset kindlaks töötamise ja mittetöötamise sündmused.“

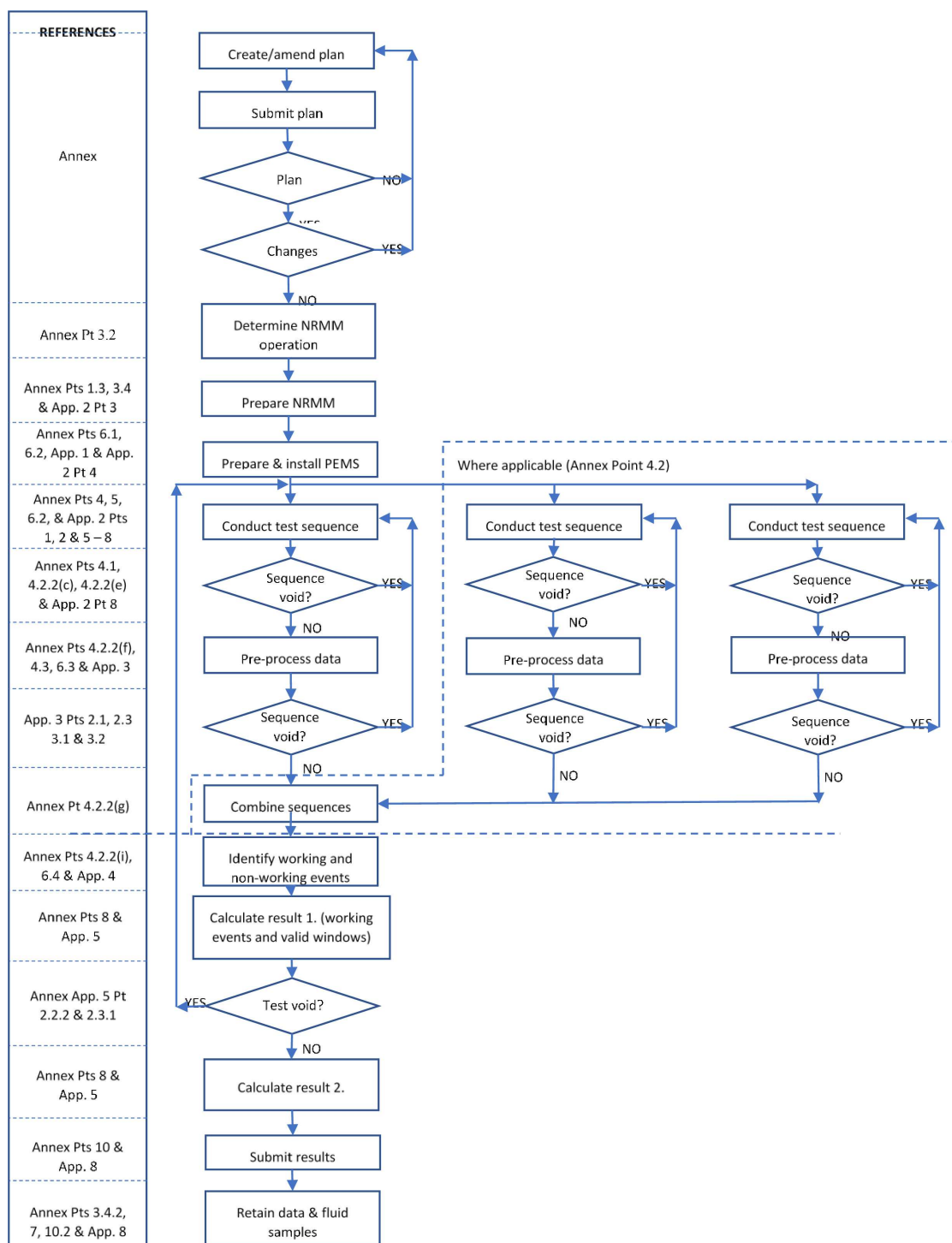
18) Punkti 6.4 järele lisatakse järgmised punktid 6.5 ja 6.6:

„6.5. Kui kasutatakse kombineeritud andmevõttu, kohaldatakse punktide 6.1–6.3 nõudeid punkti 4.2.2 kohaselt eraldi iga talitlustersükli suhtes enne talitlustersüklite ühendamist. Punktis 6.4 sätestatud töötamise ja mittetöötamise sündmuste kindlaksmääramist ja punktis 8 sätestatud arvutusi kohaldatakse kogu kombineeritud andmevõtu suhtes.

6.6. Joonisel 3 on esitatud kasutusaegse seire kõik etapid, sealhulgas kavandamine, PEMS-i ettevalmistamine ja paigaldamine, katsemenetlused, andmete eeltöötlamine, andmete arvutused ja valideerimine.

Joonis 3

Kasutusaegse seire kõigi etappide skeem

19) Punktid 7 ja 8 asendatakse järgmisega:

„7. Katseandmete kättesaadavus

Andmeid ei tohi punkti 6 nõuete täitmiseks kasutatava(te)s katsete toorandmete faili(de)s muuta ega sealt kustutada. Tootja peab säilitama katsete toorandmete faili (faile) vähemalt 10 aastat ning tegema selle (need) taotluse korral tüübikinnitusasutusele ja komisjonile kättesaadavaks.

8. Arvutused

Tootjad peavad järgima 5. liites sätestatud menetlusi gaasiliste saasteainete heitearvutuste tegemiseks väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinadele paigaldatud mootorite kasutusaegsel seirel, mida teostatakse PEMS-i abil.

8.1. Selliste elektroonilise juhtarvutiga mootorite puhul, millel on andmesideliides, mis peaks võimaldama koguda mootori pöördemomendi ja pöörlemissageduse andmeid vastavalt 7. liite tabelile 1, tuleb arvutused teha ja tulemused esitada nii tööpõhise kui ka CO₂ massi põhise meetodi alusel. Kõigil muudel juhtudel tuleb arvutused teha ja tulemused esitada ainult CO₂ massi põhise meetodi alusel.

8.2. Igal juhul tehakse arvutused kaks korda pärast käesoleva lisa punkti 6.3 kohast andmete eeltöötlemist:

- a) esimest korda, kasutades üksnes käesoleva lisa punkti 6.4 kohaselt kindlaks määratud töötamise sündmusi ja kehtivaid aknaid, ning
- b) teist korda, kasutades kõiki andmeid, mida käesoleva lisa punkt 6.3 ei välista, ilma et seejuures kohaldataks käesoleva lisa punkti 6.4 ning ilma et välja jäetaks 5. liite punktide 2.2.2 ja 2.3.1 kohased kehtetud aknad.“

20) 1. liidet muudetakse järgmiselt:

a) punkti 1 alapunkt b) asendatakse järgmisega:

„b) heitgaasivoolumõõtur (EFM), mis põhineb keskmistava Pitot' toru põhimõttel või samaväärsel põhimõttel, välja arvatud juhul, kui rakendada võib kaudset heitgaasivoolu mõõtmist, nagu lubatud 2. liite punkti 1 tabeli märkusega 3;“

b) punktid 2 kuni 2.2.2 asendatakse järgmisega:

„2. Nõuded mõõteseadmetele

2.1. Mõõteseadmed peavad vastama komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/654 (*) VI lisa punktis 8.1 esitatud kalibreerimis- ja talitluskontrollinõuetele, välja arvatud punktides 2.1.1 ja 2.1.2 sätestatud juhtudel. Erilist tähelepanu pööratakse järgmistele toimingutele:

- a) PEMS-i vaakumi poole lekke kontrollimine vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa punktile 8.1.8.7;
- b) gaasianalüsaatori näidu ning andmete ajakohastamise ja registreerimise kontrollimine vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa punktile 8.1.5.

2.1.1. Delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa tabelites 6.4 ja 6.5 sätestatud gaasianalüsaatori lineaarsuse kontrolli ja NO₂-NO-konverteri muundamise kontrolli minimaalse sageduse perioodi võib pikendada kolme kuuni.

2.1.2. Heitgaasivoolumõõturi talitus- ja kalibreerimiskontrollide miinimumsageduse ning nende kontrollide üksikasjad määrab kindlaks seadme tootja.

2.2. Mõõteseadmed peavad vastama delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa punktis 9.4 sätestatud spetsifikatsioonidele.

(*) Komisjoni 19. detsembri 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2017/654, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/1628 väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate sisepõlemismootorite heite piirnormide ja tüübikinnitusega seotud tehniliste ja üldnõuete osas (ELT L 102, 13.4.2017, lk 1).“;

c) punkti 2.2 järele lisatakse järgmised punktid 2.3 ja 3:

„2.3. Mõõteseadmete kalibreerimiseks kasutatavad analüütilised gaasid peavad vastama delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa punktis 9.5.1 sätestatud nõuetele.

3. Nõuded ülekandeturule ja proovivõtturile

3.1. Ülekandeturu peab vastama delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa punktis 9.3.1.2 sätestatud nõuetele.

3.2. Proovivõttur peab vastama delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa punktis 9.3.1.1 sätestatud nõuetele.“

21) 2. liidet muudetakse järgmiselt:

a) punktid 1 kuni 4.1 asendatakse järgmisega:

„1. Katseparameetrid

- 1.1. Gaasiliste saasteainete heited, mida kasutusaegse seirekatse ajal mõõdetakse ja mis registreeritakse, on järgmised: süsinikmonooksiid (CO), süsivesinike koguheide (HC) ja lämmastikoksiidid (NO_x). Lisaks mõõdetakse 5. liites kirjeldatud arvutuste tegemiseks süsinikdioksiidi (CO₂) kogust.
- 1.2. Kui tootja tõendab tüübikinnitusasutusele, et mitme väljalasketoru voolu kombineerimine ei ole otstarbekas ning igasse torusse heitgaase paiskavate mootoriosade tehniline konfiguratsioon ja talitus on sarnased, siis piisab ühe väljalasketoru heite ja heitgaasi massivooluhulga mõõtmisest. Sel juhul korrutatakse 5. liites sätestatud arvutuste tegemisel hinnatavast väljalasketorust pärit heite massivooluhulga hetkeväärtus väljalasketorude koguarvuga, et saada mootori heite kogu massivooluhulga hetkeväärtus.
- 1.3. Kasutusaegse seirekatse ajal mõõdetakse ja registreeritakse tabelis esitatud parameetreid andmevõtu-perioodil, mis on võrdne 1 sekundiga või sellest lühem:

Tabel

Katseparameetrid

Parameeter	Ühik ⁽¹⁾	Allikas
HC kontsentratsioon ⁽²⁾	ppm	Gaasianalüsaator
CO kontsentratsioon ⁽²⁾	ppm	Gaasianalüsaator
NO _x kontsentratsioon ⁽²⁾	ppm	Gaasianalüsaator
CO ₂ kontsentratsioon ⁽²⁾	ppm	Gaasianalüsaator
Heitgaasi massivooluhulk ⁽³⁾	kg/h	Heitgaasivoolumõõtur
Heitgaasi temperatuur ⁽⁴⁾	K	Heitgaasivoolumõõtur või elektrooniline juhtarvuti või andur
Ümbritseva õhu temperatuur ⁽⁵⁾	K	Andur
Ümbritseva õhu rõhk	kPa	Andur
Suhteline niiskus	%	Andur
Mootori pöördemoment ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾	Nm	Elektrooniline juhtarvuti või andur
Mootori pöörlemissagedus ⁽⁷⁾	p/min	Elektrooniline juhtarvuti või andur
Mootori kütusevool ⁽⁷⁾	g/s	Elektrooniline juhtarvuti või andur
Mootori jahutusvedeliku temperatuur ⁽⁸⁾	K	Elektrooniline juhtarvuti või andur
Mootori sisselaskeõhu temperatuur	K	Elektrooniline juhtarvuti või andur

Väljaspool teid kasutatava liikurmasina laiuskraad	kraad	GPS (valikuline)
Väljaspool teid kasutatava liikurmasina pikkuskraad	kraad	GPS (valikuline)

(¹) Kui olemasolevas andmevoos kasutatakse teistsuguseid ühikuid kui tabelis nõutud, teisendatakse see andmevoog 3. liites sätestatud andmete eeltöötlemise käigus nõutud ühikuteks.

(²) Mõõdetud või korrigeeritud niiskel alusel.

(³) Kasutatakse heitgaasi massivooluhulga otsest mõõtmist, välja arvatud juhul, kui kehtib üks järgmistest:

- väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale paigaldatud heitgaasisüsteem lahjendab heitgaasi õhuga heitgaasivoolumõõduri võimalikust paigalduskohast ülesvoolu. Sel juhul tuleb võtta heitgaasiproov lahjenduspunkti ülesvoolu;
- väljaspool teid kasutatavale liikurmasinale paigaldatud heitgaasisüsteem suunab osa heitgaasist väljaspool teid kasutatava liikurmasina muusse ossa (nt soojendamiseks) heitgaasivoolumõõduri võimalikust paigalduskohast ülesvoolu;
- katsetatav mootor on võrdlusvõimsusega üle 560 kW või paigaldatud siseveelaevale või raudteesõidukile ning tootja tõendab tüübikinnitussatusele, et heitgaasivoolumõõduri paigaldamine on otstarbetu kas väljalaskeava suuruse või paigutuse tõttu väljaspool teid kasutataval liikurmasinal;
- SMB-kategooria mootorite puhul tõendab tootja tüübikinnitussatusele, et heitgaasivoolumõõduri paigaldamine on otstarbetu väljalaskeava paigutuse tõttu väljaspool teid kasutataval liikurmasinal.

Sel juhul, kui tootja suudab tüübikinnitussatusele esitada kindlaid tõendeid elektroonilise juhtarvutiga hinnatud kütuse massivooluhulga ja mootori dünamomeetri katsestendil mõõdetud kütuse massivooluhulga vahelise korrelatsiooni kohta, võib heitgaasivoolumõõduri välja jätta ja kasutada kaudset heitgaasi vooluhulga mõõtmist (kütuse ja sisselaskeõhu vooluhulga või kütuse vooluhulga ja süsinikubilansi põhjal).

(⁴) 4. liite punkti 2.2.2 kohasele pikaajalisele mittetöötamise sündmusele järgneva stardifaasi kestuse kindlaksmääramiseks mootori puhul, millel on NO_x vähendamiseks kasutatav järeltöötussüsteem, mõõdetakse heitgaasi temperatuuri talitlustersükli ajal 30 cm kaugusel NO_x vähendamiseks kasutatava järeltöötussüsteemi väljalaskeavast. Kui anduri paigaldamisega 30 cm kaugusele kahjustatakse järeltöötust, paigaldatakse andur nimetatud kohale nii lähedale, kui on praktiliselt võimalik.

(⁵) Kasutage ümbritseva õhu temperatuuri andurit või sisselaskeõhu temperatuuri andurit. Sisselaskeõhu temperatuuri anduri kasutamine peab vastama punkti 5.1 teises lõigus sätestatud nõuetele.

(⁶) Registreeritav väärtus on kas a) kasulik pöördemoment või b) kasulik pöördemoment, mis arvutatakse mootori tegeliku osamomendi, hõõrdemomendi ja võrdluspöördemomendi väärtuste põhjal vastavalt 7. liite punktis 2.1.1 sätestatud standarditele. Kasuliku pöördemomendi aluseks on mootori korrigeerimata kasulik pöördemoment, mille puhul on arvesse võetud ka heitekatse jaoks paigaldatavaid seadmeid ja lisaseadmeid vastavalt delegeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa 2. liitele.

(⁷) Ei ole nõutav käesoleva määruse kohaselt katsetatavate mootorite puhul, mille juurde ei kuulu andmesideühendused, mis võimaldaks neid andmevooge edastada.

(⁸) Õhkjahutusega mootorite puhul registreeritakse jahutusvedeliku temperatuuri asemel temperatuur rakendusmääruse (EL) 2017/656 I lisa 3. liite C osa punktis 3.7.2.2.1 nimetatud võrdluspunkti asukohas.

2. Katse kestus

2.1. Katse kestus, mis hõlmab kõiki talitlustersükleid, peab olema piisavalt pikk, et saavutada järgmised töötamise sündmused:

- kasutusaegse seire rühmade A ja C mootorite puhul viie- kuni seitsmekordne võrdlustöö (kWh), mis on tehtud tüübikinnituskatse NRTC kuumkäivitustersükli, või viie- kuni seitsmekordne CO₂ võrdlusmass (grammides tsükli kohta), mis on saavutatud tüübikinnituskatse NRTC kuumkäivitustersükli, nagu on täpsustatud rakendusmääruse (EL) 2017/656 IV lisa esitatud mootoritüübi või mootoritüüpkonna ELi tüübikinnitustunnistuse lisandi punktides 11.3.1 ja 11.3.2;
- kasutusaegse seire rühma H mootorite puhul viie- kuni seitsmekordne tüübikinnituskatse LSI-NRTC jooksul tehtud võrdlustöö (kWh) või viie- kuni seitsmekordne CO₂ võrdlusmass (grammides tsükli kohta), mis on saavutatud tüübikinnituskatse LSI-NRTC jooksul, nagu on täpsustatud rakendusmääruse (EL) 2017/656 IV lisa esitatud mootoritüübi või mootoritüüpkonna ELi tüübikinnitustunnistuse lisandi punktides 11.3.1 ja 11.3.2;
- kasutusaegse seire rühmade E, I, O ja P mootorite puhul kolme- kuni viiekordne kohaldatav võrdlustöö (kWh) või CO₂ võrdlusmass (grammides tsükli kohta), mis on kindlaks määratud tüübikinnituskatse tulemuse põhjal, kasutades 9. liites esitatud meetodit;

- d) selliste kasutusaegse seire rühmade mootorite puhul, mida ei ole loetletud alapunktides a, b või c, viie- kuni seitsmekordne kohaldatav võrdlustöö (kWh) või CO₂ võrdlusmass (grammides tsükli kohta), mis on määratud kindlaks tüübikinnituskatse tulemuste põhjal, kasutades 9. liites sätestatud meetodit.

2.2. Kõik andmed, mis on kogutud kõikide talitlustsükli jooksul, esitatakse kronoloogiliselt, isegi kui punkti 2.1 alapunktides a–d sätestatud maksimaalne töömaht või CO₂ mass on ületatud. Sel juhul kehtib käesoleva määruse 5. liites sätestatud arvutuste tegemisel järgmine:

- a) kui töötamise sündmuste töö maht või CO₂ võrdlusmass ületab seda maksimumi, jäetakse arvutustest välja ajavahemiku lõpp, mille jooksul maksimumi ületatakse, ning
- b) käesoleva määruse lisa punkti 10 kohased kasutusaegse seirekatse tulemused esitatakse eelnimetatud piiratud arvutuse tulemustena.

3. Väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate ettevalmistamine

Käesoleva lisa punkti 1.3 kohaselt katsetamiseks valitud mootoriga väljaspool teid kasutatava liikurmasina ettevalmistamine peab hõlmama vähemalt järgmist:

- a) mootori kontroll: tuvastatud probleemid tuleb pärast nende lahendamist registreerida ja esitada tüübikinnitusasutusele;
- b) vajaduse korral õli, kütuse ja reagendi vahetamine, kui puuduvad dokumenteeritud tõendid selle kohta, et kõnealune vedelik vastab mootoritüübi suhtes kohaldatavas tüübikinnituse teabepaketis esitatud spetsifikatsioonile, ning kui see on praktiliselt ja majanduslikult teostatav;
- c) elektroonilise juhtarvuti ja andmesideviidesega varustatud mootorid peavad vastama käesoleva lisa punktile 5.

4. Mobiilse heitemõõtmisüsteemi paigaldamine

4.1. Paigalduspiirangud

4.1.1. Mobiilse heitemõõtmisüsteemi paigaldamine ei tohi mõjutada väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate gaasiliste saasteainete heidet ega nende masinate talitlust.

4.1.2. Paigaldamisel tuleb täita kohalikke ohutuseeskirju ja kindlustusnõudeid ning järgida mobiilse heitemõõtmisüsteemi, mõõteseadmete, ülekandetoru ja proovivõtturi valmistaja juhiseid.

4.1.3. Kui kasutusaegse seire rühmade M ja N mootorite puhul ei ole mobiilseid heitemõõtmisüsteeme võimalik paigaldada ilma raudteevõrgus kehtivat veeremi gabariiti ületamata, hõlmab käesoleva lisa punkti 3.2.2 kohaldamine raudteesõiduki katsetamist paigalseisu ajal, kasutades tootja määratud ja tüübikinnitussutusega kokkulepitud tüüpilist katsetootsükli.

4.1.4. Kasutusaegse seire rühmadesse E, I, O ja P kuuluvate mootorite puhul võib mootori väljaspool teid kasutatavast liikurmasinast eemaldada ja teha kasutusaegse seirekatse dünamomeetri katsestendil. Sellisel juhul kehtib järgmine:

- a) mootor koos kogu heitekontrollisüsteemiga eemaldatakse väljaspool teid kasutatavast liikurmasinast ja paigaldatakse dünamomeetri katsestendile ilma heitekontrollisüsteemi kohandamata;
- b) tüübikinnitusasutusele ei ole vaja tõendada, et käesoleva lisa punkti 3.2.1 nõudeid ei ole võimalik täita;

- c) olenemata alapunktidest a ja b tehakse kasutusaegne seirekatse vastavalt käesolevale määrusele;
 - d) kord, mille kohaselt mootor eemaldatakse väljaspool teid kasutatavatelt liikurmasinatel ja paigaldatakse katsekambri, et jäljendada väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate kasutamist, lepatakse enne kasutusaegse seirekatse tegemist kokku tüübikinnitusasutusega;
 - e) kasutatakse tüüpilist katsetöotsükli, mille määrab tootja ja mis lepatakse kokku tüübikinnitusasutusega vastavalt käesoleva lisa punktile 3.2.2;
 - f) alapunkti e kohane katsetöotsükkel hõlmab pöörlemissageduste ja koormuste vahemikku, mis on kooskõlas valitud masina tegeliku kasutamisega. Selle vahemiku kindlaksmääramise meetodite hulka kuulub muu hulgas ühe või mitme tegelikult kasutatava võrreldava masina käitamiseandmete registreerimine;
 - g) et teha kindlaks, mil määral mobiilse heitemõõtmisüsteemi kasutamisel saadud tulemused erinevad katsestendi süsteemi kasutamisel saadud tulemustest, võib dünamomeetri katsestendil mobiilse heitemõõtmisüsteemi abil tehtud kasutusaegse seire mõõtmisi täiendada samal ajal tehtud mõõtmistega, milleks on kasutatud katsestendi seadmeid ja heitemõõtmisüsteemi, mis vastavad delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa punkti 9 nõuetele ja mida kasutatakse vastavalt nimetatud lisa punkti 8 nõuetele;
 - h) käesoleva lisa punktide 6, 7, 8 ja 10 nõudeid kohaldatakse ka kõikide samaaegsete alapunkti g kohaste mõõtmiste suhtes ning katseandmed ja katsearuanne peavad hõlmama neid mõõtmisi.“;
- b) punkt 4.6 asendatakse järgmisega:

„4.6. Andmeregistraator

Elektroonilise juhtarvuti andmete kasutamise korral ühendatakse andmeregistraator mootori elektroonilise juhtarvutiga, et registreerida 7. liite tabelis 1 esitatud kättesaadavad mootoriparameetrid, ja kui see on kohaldatav, 7. liite tabelis 2 esitatud mootoriparameetrid“;

- c) punkt 5.1 asendatakse järgmisega:

„5.1. Ümbritseva õhu temperatuuri mõõtmine

Ümbritseva õhu temperatuuri tuleb mõõta vähemalt talitlustersükli alguses ja lõpus. Mõõtmine peab toimuma väljaspool teid kasutatavast liikurmasinast mõistlikul kaugusel. Mootori sisselaskeõhu temperatuuri mõõtmiseks võib kasutada andurit või elektroonilist juhtarvutit.

Kui sisselaskeõhu temperatuuri kasutatakse ümbritseva õhu temperatuuri hindamiseks, peab registreeritud ümbritseva õhu temperatuur olema sisselaskeõhu temperatuur, mida on korrigeeritud tootja ette nähtud ümbritseva õhu ja sisselaskeõhu temperatuuri vahelise nominaalse nihkega.“;

- d) punktid 6 kuni 8.2 asendatakse järgmisega:

„6. **Kasutusaegse seirekatse andmete registreerimine**

6.1. Enne talitlustersükli

Gaasiliste saasteainete heiteproovide võtmine, heitgaasi parameetrite mõõtmine ning mootori ja ümbritseva keskkonna andmete registreerimine peavad algama enne mootori käivitamist.

6.2. Talitlustersükli ajal

Gaasiliste saasteainete heiteproovide võtmine, heitgaasi parameetrite mõõtmine ning mootori ja ümbritseva keskkonna andmete registreerimine peavad jätkuma mootori kogu tavapärase töötamisaja jooksul.

Mootori võib seisma jätta ja käivitada, kuid gaasiliste saasteainete heiteproovide võtmine, heitgaasi parameetrite mõõtmine ning mootori ja ümbritseva keskkonna andmete registreerimine peavad jätkuma kogu kasutusaegse seire talitlustersükli jooksul.

6.3. Pärast talitlustersükli

Kasutusaegse seire talitlustersükli lõppedes jäetakse piisavalt aega, kuni möödub mõõteseadmete ja andmeregistraatori reageerimisaeg. Mootori võib seisata enne või pärast andmete registreerimise lõppemist.

7. Gaasianalüsaatorite kontrollimine

7.1. Nullpunkti seadistuse perioodiline kontrollimine talitlustersükli ajal

Kui see on praktiline ja ohutu, võib gaasianalüsaatorite nullpunkti seadistust kontrollida talitlustersükli ajal iga kahe tunni järel.

7.2. Nullpunkti seadistuse perioodiline korrigeerimine talitlustersükli ajal

Punkti 7.1 kohaselt teostatud kontrollide käigus saadud tulemusi võib kasutada nullitriivi korrigeerimiseks asjaomase talitlustersükli ajal.

7.3. Triivi kontrollimine pärast talitlustersükli

Triivi kontrollitakse üksnes siis, kui nullitriivi ei korrigeeritud talitlustersükli ajal vastavalt punktile 7.2.

7.3.1. Gaasianalüsaatoritel tuleb hiljemalt 30 minutit pärast talitlustersükli lõppemist seadistada nullpunkt ja mõõteulatus, et kontrollida nende triivi võrreldes katse-eelsete tulemustega.

7.3.2. Gaasianalüsaatorite nullpunkti seadistuse, mõõteulatuse ja lineaarsuse kontrollid tuleb teostada vastavalt punktile 5.4.

8. Mootori või masina rike

8.1. Kui talitlustersükli ajal tekib rike, mis mõjutab mootori tööd, ja:

- a) pardadiagnostikasüsteem teavitab väljaspool teid kasutatava liikurmasina käitajat sellest rikkest selgelt visuaalse hoiatuse, tekstteate või muu indikaatori kaudu või
 - b) väljaspool teid kasutatav liikurmasin ei ole varustatud rikkediagnostika- või hoiatussüsteemiga, kuid rike on selgelt kuuldav või nähtav,
- tunnistatakse talitlustersükkel kehtetuks.

8.2. Kõik rikked tuleb kõrvaldada enne mootori järgmist talitlustersükli.“

22) 3. liite punktid 2–6 asendatakse järgmisega:

„2. Andmete väljajätmine

2.1. Ajutine signaalikadu

2.1.1. Kõik ajutise signaalikao juhtumid tuleb tuvastada.

2.1.2. Kooskõlas lisa punktiga 4.3 võib igas talitlustersükli jätta registreerimata kuni 2 % andmetest ajavahemike kohta, mis ei ületa 30 järjestikust sekundit, kui algsel andmete registreerimisel esines üks või mitu tahtmatut ajutist signaalikadu.

- 2.1.3. Kui katsetsükliks esineb signaalikadusid, mille tõttu kaotatakse rohkem kui 2 % andmetest või mille kestus on pikem kui 30 järjestikust sekundit, loetakse kogu tsükkel kehtetuks ja tehakse uus katse.

2.2. Mõõtevahendite perioodiline kontroll

- 2.2.1. Kõik andmepunktid, mis on seotud gaasianalüsaatorite kontrollimisega vastavalt 2. liite punktile 7, määratakse kindlaks ja jäetakse välja talitlustersükli edasisest töötlemisest, välja arvatud juhul, kui need on vajalikud käesoleva liite punkti 3 kohaseks triivi korrigeerimiseks.

2.3. Ümbritseva keskkonna tingimused

- 2.3.1. Kindlaks tuleb määrata kõik talitlustersükli andmepunktid, mille puhul ümbritseva keskkonna tingimused ei vasta käesoleva lisa punktis 3.3 sätestatud nõuetele.

- 2.3.2. Kui käesoleva liite punktis 2.3.1 nimetatud andmepunktide osakaal ületab 1 %, tunnistatakse kogu tsükkel kehtetuks ja tehakse uus katse.

- 2.3.3. Kui ümbritseva keskkonna tingimusi mõõdetakse ainult katse alguses ja lõpus, tunnistatakse kogu katsetsükkel kehtetuks, kui ükskõik kumb mõõtmistest ei vasta lisa punktis 3.3 sätestatud nõuetele.

2.4. Külmkäivitusandmed

Mõõdetud gaasiliste saasteainete heiteandmed külmkäivituse ajal tuleb enne gaasiliste saasteainete heitearvutuste tegemist välja jätta.

2.4.1. Vedelikjahutusega mootorid

Kehtivate mõõdetud andmete registreerimine gaasiliste saasteainete heitearvutuste jaoks algab, kui mootori jahutusvedeliku temperatuur tõuseb esimest korda tasemele 343 K (70 °C) või kui mootori jahutusvedeliku temperatuur stabiliseerub viieminutilise perioodi jooksul vahemikus ± 2 K või kui katsete puhul, mis tehakse ümbritseva keskkonna temperatuuril 273,15 K, stabiliseerub mootori jahutusvedeliku temperatuur viieminutilise perioodi jooksul vahemikus ± 5 K, sõltuvalt sellest, mis juhtub enne; igal juhul algab see hiljemalt 20 minutit pärast mootori käivitamist.

2.4.2. Õhkjahutusega mootorid

Kehtivate mõõdetud andmete registreerimine gaasiliste saasteainete heitearvutuste jaoks algab pärast seda, kui rakendusmääruse (EL) 2017/656 I lisa 3. liite C osa punktis 3.7.2.2.1 nimetatud võrdluspunktis mõõdetud temperatuur stabiliseerub viieminutilise perioodi jooksul vahemikus ± 5 %; igal juhul algab see hiljemalt 20 minutit pärast mootori käivitamist.

3. **Korrigeerimine triivi suhtes**

3.1. Suurim lubatud triiv

Null- ja võrdlusnäidu triiv peab olema alla 2 % skaala maksimaalnäidust kõige madalamas kasutatud mõõtepiirkonnas:

- a) kui erinevus katse-eelsete ja katsejärgsete tulemuste vahel on alla 2 %, siis võib määratud kontsentratsioone kasutada korrigeerimata või võib neid korrigeerida triivi suhtes punkti 3.2 kohaselt;
- b) kui erinevus katse-eelsete ja katsejärgsete tulemuste vahel on 2 % või suurem, siis tuleb määratud kontsentratsioone korrigeerida triivi suhtes punkti 3.2 kohaselt. Kui korrigeerimist ei tehta, tunnistatakse katse kehtetuks.

3.2. Korrigeerimine triivi suhtes

3.2.1. Triivi suhtes korrigeeritud kontsentratsiooniväärtus arvutatakse tehnilisi ja üldnõudeid käsitleva delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VII lisa punktis 2.1 või 3.5 sätestatud nõuete kohaselt.

3.2.2. Erinevus pidurdamisega seotud gaasiliste saasteainete heite korrigeerimata ja korrigeeritud väärtuste vahel peab jääma vahemikku $\pm 6\%$ pidurdamisega seotud gaasiliste saasteainete heite korrigeerimata väärtustest. Kui triiv on suurem kui 6% , tunnistatakse katse kehtetuks.

3.2.2.1. Iga pidurdamisega seotud gaasiliste saasteainete heite väärtus arvutatakse katsetsükli gaasiliste saasteainete heite integreeritud massi ja katsetsükli ajal tehtud kogutöö jagatise põhjal. Arvutus tehakse enne töötamise sündmuste kindlaksmääramist vastavalt 4. liitele või gaasiliste saasteainete heitearvutuste tegemist vastavalt 5. liitele.

3.2.3. Kui kasutatakse korrigeerimist triivi suhtes, tuleb gaasiliste saasteainete heite aruandluses kasutada gaasiliste saasteainete heite puhul üksnes triivi suhtes korrigeeritud tulemusi.

4. Ajaline vastavus

Et minimeerida gaasiliste saasteainete heite massi arvutamisel nihet, mis tuleneb erinevate signaalide vahelisest ajalisest mahajäämusest, tuleb gaasiliste saasteainete heite arvutamiseks vajalikud andmed viia ajaliselt vastavusse vastavalt punktides 4.1–4.4 sätestatud nõuetele.

4.1. Gaasialüsaatorite andmed

Gaasialüsaatorite andmed tuleb nõuetekohaselt ajaliselt vastavusse viia vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa punktis 8.1.5.3 sätestatud nõuetele.

4.2. Gaasialüsaatorid ja heitgaasivoolumõõduri (EFM) andmed

Gaasialüsaatorite andmed tuleb nõuetekohaselt viia vastavusse heitgaasivoolumõõduri andmetega punktis 4.4 sätestatud korras.

4.3. Mobiilse heitemõõtmissüsteemi ja mootori andmed

Mobiilse heitemõõtmissüsteemi (gaasialüsaatorid ja EFM) andmed tuleb nõuetekohaselt viia vastavusse mootori elektroonilise juhtarvuti andmetega punktis 4.4 sätestatud korras.

4.4. Menetlus mobiilse heitemõõtmissüsteemi andmete paremaks ajaliselt vastavusse viimiseks

2. liite tabelis loetletud katseparameetrid jagatakse kolme eri kategooriasse:

1. kategooria: gaasialüsaatorid (HC, CO, CO₂, NO_x kontsentratsioonid);

2. kategooria: heitgaasivoolumõõdur (heitgaasi massivooluhulk ja heitgaasi temperatuur);

3. kategooria: mootor (pöördemoment, pöörlemissagedus, temperatuurid, kütusekulu elektroonilise juhtarvuti andmetel).

Iga kategooria ajalist vastavust kahe teise kategooriaga kontrollitakse kahe katseparameetrite kogumi vahelise suurima korrelatsioonikordaja leidmise teel. Kategooria kõiki katseparameetreid nihutatakse, et maksimeerida korrelatsioonitegurit. Korrelatsioonikordaja arvutamiseks kasutatakse järgmisi katseparameetreid:

a) 1. ja 2. kategooria (gaasialüsaatorite ja heitgaasivoolumõõduri andmed) 3. kategooriaga (mootori andmed): heitgaasi massivooluhulk heitgaasivoolumõõduri alusel ja pöördemoment elektroonilise juhtarvuti alusel;

b) 1. kategooria 2. kategooriaga: CO₂ kontsentratsioon ja heitgaasi massivooluhulk;

c) 1. kategooria 3. kategooriaga: CO₂ kontsentratsioon ja mootori kütusevool.

- 4.4.1. Mootorite puhul, mille juurde ei kuulu andmesideliidest, mis võimaldaks koguda elektroonilise juhtarvuti andmeid vastavalt 7. liitele, jäetakse punkti 4.4 alapunktide a ja c kohane korralatsioon välja.
- 4.4.2. Mootorite puhul, mille heitgaasi massivooluhulga otsest mõõtmist 2. liite tabeli märkuse 3 kohaselt ei kasutatud, jäetakse punkti 4.4 alapunkti a kohane korralatsioon välja.

5. Andmete järjepidevuse kontroll

5.1. Gaasianalüsaatorid ja heitgaasivoolumõõduri (EFM) andmed

Kui mootori juurde kuulub andmesideliides, mis võimaldab edastada kütusevoolu andmeid vastavalt 7. liite tabelile 2, kontrollitakse andmete järjepidevust (heitgaasivoolumõõduri mõõdetud heitgaasi massivooluhulk ja gaasi kontsentratsioonid) elektroonilises juhtarvutis mõõdetud mootori kütusevoolu ning delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VII lisa punktis 2.1.6.4 osutatud menetluse alusel arvatud mootori kütusevoolu korralatsiooni abil.

Kütuse vooluhulga mõõdetud ja arvatud väärtuste kohta tuleb teha lineaarne regressioonanalüüs. Kasutatakse vähimruutude meetodit järgmise kõige sobivama võrrandiga:

$$y = mx + b,$$

kus:

- a) y on arvatud kütuse vooluhulk [g/s];
- b) m on regressioonisirge tõus;
- c) x on mõõdetud kütuse vooluhulk [g/s];
- d) b on regressioonisirge vabaliige y.

Tõus (m) ja determinatsioonikordaja (r^2) arvutatakse iga regressioonisirge jaoks eraldi. Kõnealust analüüsi soovitatakse teha vahemikus 15 % maksimaalsest väärtusest kuni maksimaalse väärtuseni, sagedusel 1 Hz või kõrgem. Katse kehtimiseks tuleb hinnata kaht järgmist kriteeriumi.

Tabel 1

Lubatud hälbed

Regressioonisirge tõus, m	0,9–1,1 – soovitatav
Determinatsioonikordaja, r^2	min 0,90 – kohustuslik

5.2. Elektroonilise juhtarvuti andmed pöördemomendi kohta

Kui arvutustes tuleb kasutada elektroonilise juhtarvuti pöördemomendi andmeid, kontrollitakse elektroonilisest juhtarvutist saadavate pöördemomendi andmete järjepidevust, võrreldes elektroonilise juhtarvuti pöördemomendi maksimaalseid väärtusi (kui on asjakohane) erinevatel mootori pöörlemissagedustel mootori ametliku täiskoormuse pöördemomendi kõvera vastavate väärtustega, ja vastavalt 6. liitele.

5.3. Kütusekulu pidurdamisel

Kui elektroonilise juhtarvuti andmed on kättesaadavad, kontrollitakse kütusekulu pidurdamisel järgmiselt:

- a) gaasiliste saasteainete heiteandmete (gaasianalüsaatori kontsentratsioonid ja heitgaasi massivooluhulga andmed) põhjal arvutatakse kütusekulu delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VII punktis 2.1.6.4 osutatud korra kohaselt;
- b) elektroonilise juhtarvuti andmete põhjal (mootori pöördemoment ja pöörlemissagedus) arvutatakse töö.

5.4. Ümbritseva õhu rõhk

Ümbritseva õhu rõhku võrreldakse GPSi andmetes osutatud kõrguse näitajaga, kui on olemas.

5.5. Tüübikinnitusasutus võib tunnistada katse kehtetuks, kui ta pole rahul andmete järjepidevuse kontrolli tulemustega.

6. **Ümberarvutus kuivalt niiskele gaasile**

Kui kontsentratsiooni mõõdetakse kuival alusel, siis arvutatakse see delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VII punktis 2 või 3 sätestatud menetluse kohaselt ümber niiskele alusele.

7. **NO_x korrigeerimine niiskuse ja temperatuuri suhtes**

Gaasianalüsaatoritega mõõdetud NO_x kontsentratsioone ei korrigeerita ümbritseva õhu temperatuuri ja niiskuse suhtes.“

23) 4. liite punktid 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. **Mittetöötamise sündmuste kindlaksmääramise menetlus**

2.1. Mittetöötamise sündmused on sündmused, kus:

- a) mootorite puhul, mille juurde ei kuulu andmesideliidest, mis võimaldaks edastada pöördemomendi ja pöörlemissageduse andmeid vastavalt 7. liite tabelile 1, hetkevõimsuse asendusväärtus, mis on kindlaks määratud 10. liites sätestatud korra kohaselt, või

- b) kõigil muudel juhtudel mootori hetkevõimsus

on alla 10 % kasutusaegses seirekatses kasutatava mootoritüübi mootori võrdlusvõimsusest, mis on määratletud määruse (EL) 2016/1628 artikli 3 punktis 26 ja märgitud kõnealuse määruse I lisas iga mootori (alam)kategooria kohta.

2.1.1. Käesoleva määruse kohaselt katsetatavate mootorite puhul, mille juurde ei kuulu andmesideliidest, mis võimaldaks edastada pöördemomendi ja pöörlemissageduse andmeid vastavalt 7. liite tabelile 1, arvutatakse hetkevõimsuse asendusväärtus 10. liites kirjeldatud korra kohaselt, enne kui kohaldatakse käesolevas liites sätestatud menetlust.

2.2. Tehakse järgmised täiendavad sammud:

2.2.1. Mittetöötamise sündmusi, mis on lühemad kui D0, peetakse töötamise sündmusteks ja need liidetakse lähedalasuvatele töötamise sündmustele (vt D0 väärtusi tabelist 2).

2.2.2. Töötamise sündmusi, mis on lühemad kui D0 ja mille lähedal asuvad mittetöötamise sündmused on pikemad kui D1, peetakse mittetöötamise sündmusteks ja need liidetakse lähedalasuvatele mittetöötamise sündmustele (vt D1 väärtusi tabelist 2).

2.2.3. Mootorite puhul, millel on 2. liite tabeli märkuse 4 kohane NO_x vähendamiseks ja heitgaasi temperatuuri mõõtmiseks kasutatav järeltöötlussüsteem, peetakse pikaajalistele mittetöötamise sündmustele (> D2) järgnevat stardifaasi samuti mittetöötamise sündmuseks seni, kuni heitgaas saavutab temperatuuri 523 K. Kui heitgaas ei saavuta temperatuuri 523 K D3 minuti jooksul, peetakse kõiki D3-le järgnevaid sündmusi töötamise sündmusteks (vt D2 ja D3 väärtusi tabelist 2).

2.2.4. Kõikide mittetöötamise sündmuste puhul peetakse sündmuse esimesi D1 minuteid töötamise sündmuseks.

3. **„Masina töö“ tähistamise algoritm punkti 2 nõuete rakendamiseks**

Punkti 2 rakendatakse punktides 3.1–3.4 sätestatud järjekorras.

3.1. 1. etapp. Tehke kindlaks ning jagage töötamise ja mittetöötamise sündmusteks:

- a) tehke kindlaks töötamise ja mittetöötamise sündmused punkti 2.1 kohaselt;
- b) arvutage mittetöötamise sündmuste kestus;

- c) tähistage D0-st lühemad mittetöötamise sündmused töötamise sündmustena;
- d) arvutage töötamise sündmuste kestus.

3.2. 2. etapp. Liitke lühiajalised töötamise sündmused ($\leq D0$) mittetöötamise sündmustega.

Tähistage mittetöötamise sündmustena need D0-st lühemad töötamise sündmused, millele eelnevad ja järgnevad ülejäänud mittetöötamise sündmused, mille kestus on pikem kui D1.

3.3. 3. etapp. Jätke välja pikaajalistele mittetöötamise sündmustele järgnevad töötamise sündmused (stardifaas).

Kui kohaldatakse punkti 2.2.3, märkige mittetöötamise sündmusteks pikaajalistele mittetöötamise sündmustele ($> D2$) järgnevad töötamise sündmused seni, kuni:

- a) heitgaas saavutab temperatuuri 523 K või
 - b) kulunud on D3 minutit,
- olenevalt sellest, kumb leiab aset esimesena.

3.4. 4. etapp. Lisage töötamise sündmustele järgnevad mittetöötamise sündmused.

Lisage mittetöötamise sündmuse D1 minutit iga töötamise sündmuse lõppu selle töötamise sündmuse osana.

Tabel 2

Parameetrite D0, D1, D2 ja D3 väärtused

Parameetrid	Väärtus
D0	2 minutit
D1	2 minutit
D2	10 minutit
D3	4 minutit

“

24) 5. liite punktid 2.1–2.3.2 asendatakse järgmisega:

„2.1. Keskmistamisakna meetod

2.1.1. Üldnõuded

Keskmistamisaken on kasutusaegse seirekatse ajal kogu arvatud andmehulga alamhulk, mille CO₂ mass või töö võrdub võrdluslabori katsesükli ajal mõõdetud mootori CO₂ massi või tööga. Gaasiliste saasteainete heite mass ja vastavustegurid arvutatakse liikuva keskmistamisakna meetodi abil võrdluslabori katsesükli ajal mõõdetud võrdlustöö (punktis 2.2 sätestatud menetlus) ja CO₂ võrdlusmassi (punktis 2.3 sätestatud menetlus) põhjal.

Mootori võimsuse sõltuvus ajast ja keskmistamisakna (alates esimest keskmistamisaknast) gaasiliste saasteainete heide.

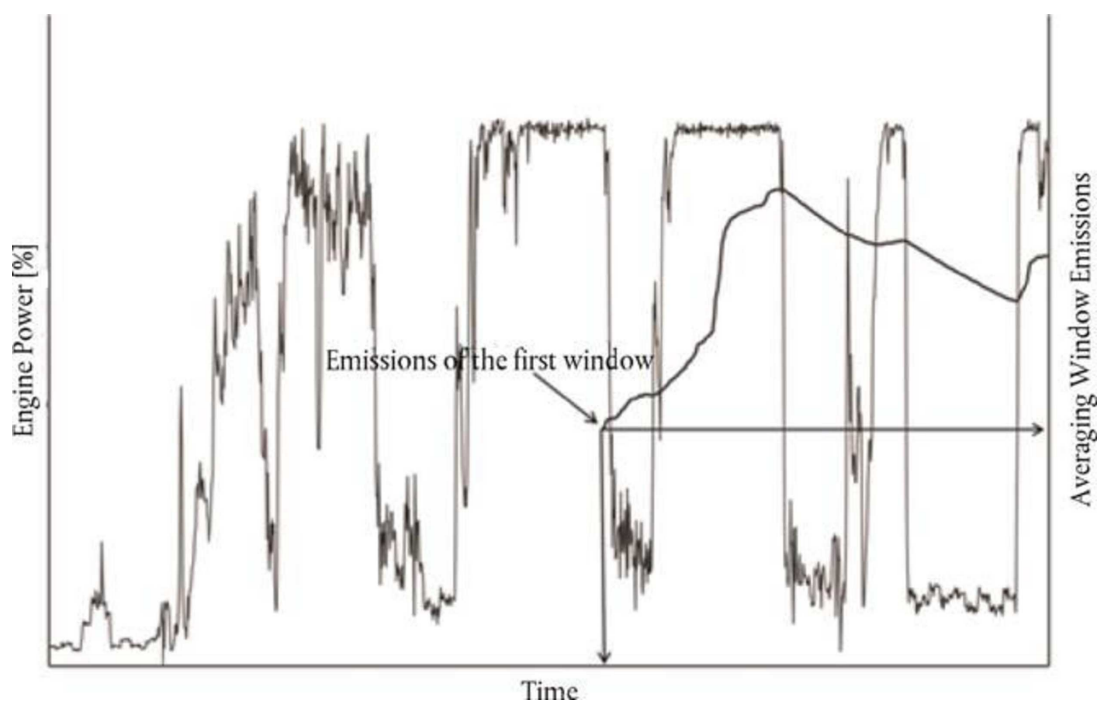
Arvutused tehakse vastavalt järgmistele alapunktidele:

- a) 4. liite tingimustel välja jäetud andmeid ei võeta töö või CO₂ massi ning keskmistamisakende gaasiliste saasteainete heite ja vastavustegurite arvutamisel arvesse, välja arvatud käesoleva liite punkti 4 alapunktis f nõutud juhtudel;
- b) liikuva keskmistamisakna arvutused tehakse aja juurdekasvuga Δt , mis võrdub andmevõtuperioodiga. Liikuva keskmistamisakna algust liigutatakse igal iteratsioonil nimetatud väärtuse võrra edasi;

- c) gaasiliste saasteainete heite mass iga keskmistamisakna kohta (mg keskmistamisakna kohta) saadakse gaasiliste saasteainete hetkeheite massi integreerimisel keskmistamisaknas;
- d) elektroonilise juhtarvutiga mootorite puhul, mille juurde kuulub andmesideliides, mis peaks võimaldama koguda mootori pöördemomendi ja pöörlemissageduse andmeid vastavalt 7. liite tabelile 1, tuleb arvutused teha ja tulemused esitada nii töö- kui ka CO₂ massi põhise meetodi alusel. Kõigil muudel juhtudel tuleb arvutused teha ja tulemused esitada ainult CO₂ massi põhise meetodi alusel.

Joonis 4

**Mootori võimsuse sõltuvus ajast ja keskmistamisakna (alates esimest keskmistamisaknast)
gaasiliste saasteainete heite sõltuvus ajast**

2.1.2. Võrdlusväärtused

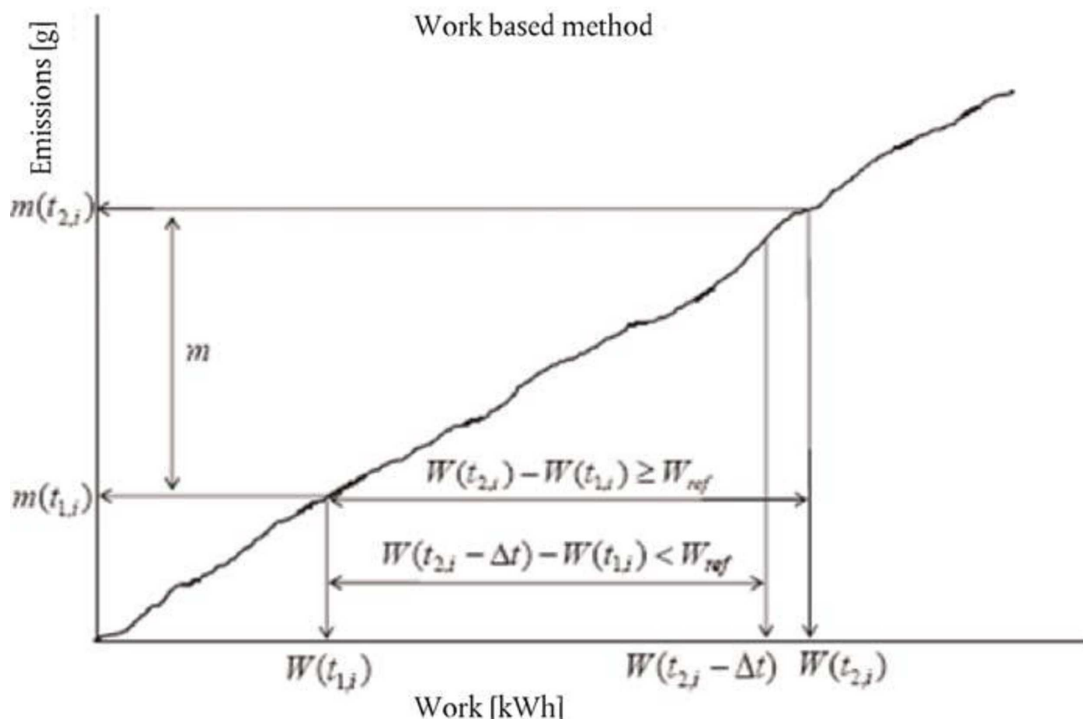
Mootoritüübi või kõikide samasse mootoritüüpkonda kuuluvate mootoritüüpide võrdlustöö ja CO₂ võrdlusmass määratakse kindlaks järgmiselt:

- a) kasutusaegse seire rühmade A ja C mootorite puhul algmootori tüübikinnituskatse NRTC kuumkäivitustsükli saadud väärtused vastavalt selle mootoritüübi või mootoritüüpkonna ELi tüübikinnitustunnistuse lisandi punktidele 11.3.1 ja 11.3.2, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2017/656 IV lisas;
- b) kasutusaegse seire rühma H mootorite puhul väärtused, mis on saadud algmootori tüübikinnituskatse LSI-NRTC jooksul;
- c) selliste kasutusaegse seire rühmade mootorite puhul, mida ei ole loetletud alapunktides a või b, need väärtused, mis on kindlaks määratud algmootori tüübikinnituskatse tulemuste põhjal, kasutades 9. liites sätestatud meetodit.

2.2. Tööpõhine meetod

Joonis 5

Tööpõhine meetod

„i“-nda keskmistamisakna kestus ($t_{2,i} - t_{1,i}$) määratakse järgmiselt:

$$W(t_{2,i}) - W(t_{1,i}) \geq W_{ref},$$

kus:

- $W(t_{j,i})$ on mootori töö mõõdetuna katse alguse ja aja $t_{j,i}$ vahel, kWh;
- W_{ref} on mootori võrdlustöö, mis määratakse kindlaks vastavalt punktile 2.1.2, kWh;
- $t_{2,i}$ valitakse järgmiselt:

$$W(t_{2,i} - \Delta t) - W(t_{1,i}) < W_{ref} \leq W(t_{2,i}) - W(t_{1,i}),$$

kus Δt on andmevõtuperiood, mis võrdub 1 sekundiga või on alla selle.

2.2.1. Pidurdamisega seotud gaasiliste saasteainete heitearvutused

Pidurdamisega seotud gaasiliste saasteainete heide e_{gas} (g/kWh) arvutatakse iga keskmistamisakna ja iga gaasilise saasteaine kohta järgmiselt:

$$e_{gas} = \frac{m_i}{W(t_{2,i}) - W(t_{1,i})}$$

kus:

- m_i on gaasilise saasteaine heide mass „i“-nda keskmistamisakna jooksul, g/keskmistamisaken;
- $W(t_{2,i}) - W(t_{1,i})$ on mootori töö „i“-nda keskmistamisakna jooksul, kWh.

2.2.2. Kehtivate keskmistamisakende valimine

Kehtivad keskmistamisaknad on kasutusaegses seirekatses kasutatava mootoritüübi puhul keskmistamisaknad, mille keskmine võimsus ületab võimsuse künnist, milleks on 20 % võrdlusvõimsusest, mis on määratletud määruse (EL) 2016/1628 artikli 3 punktis 26 ja märgitud nimetatud määruse I lisas iga mootori (alam)kategooria kohta, välja arvatud ATS-kategooria mootorite puhul, mille võrdlusvõimsus on võimsus delegeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa punkti 5.2.5.4 alapunkti f määratletud vahepöörlemissagedusel. Kehtivate keskmistamisakende osakaal peab olema 50 % või suurem.

2.2.2.1. Kui kehtivate akende osakaal on väiksem kui 50 %, siis korratakse andmete hindamist madalamaid võimsuse künniseid kasutades. Võimsuse künnist vähendatakse 20 %-lt 1 % kaupa, kuni kehtivate akende osakaal on 50 % või suurem.

2.2.2.2. Ühelgi juhul ei tohi madalam võimsuse künnis olla madalam kui 10 %.

2.2.2.3. Katse tunnistatakse kehtetuks, kui kehtivate keskmistamisakende osakaal 10 % võimsuse künnise juures on väiksem kui 50 %.

2.2.3. Vastavustegurite arvutused

Vastavustegurid arvutatakse iga kehtiva keskmistamisakna ja gaasilise saasteaine kohta järgmiselt:

$$CF = \frac{e_{gas}}{L}$$

kus:

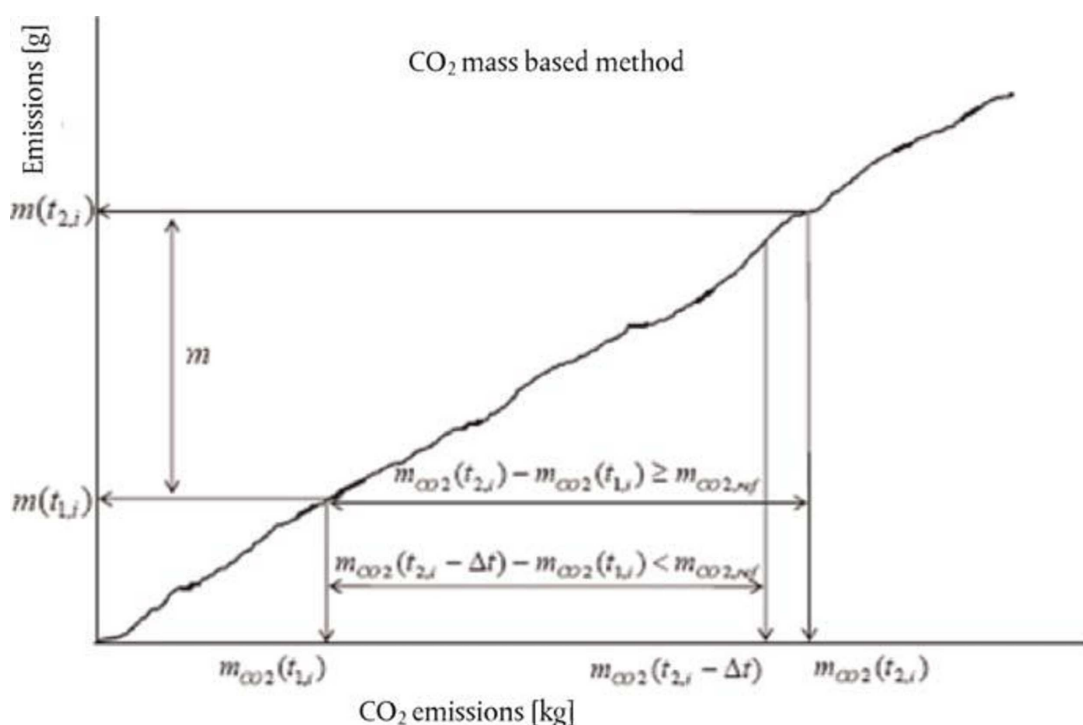
— e_{gas} on pidurdamisega seotud gaasilise saasteaine heide, g/kWh;

— L on kohaldatav piirnorm, g/kWh.

2.3. CO₂ massi põhine meetod

Joonis 6

CO₂ massi põhine meetod

„i“-nda keskmistamisakna kestus ($t_{2,i} - t_{1,i}$) määratakse järgmiselt:

$$m_{CO_2}(t_{2,i}) - m_{CO_2}(t_{1,i}) \geq m_{CO_2,ref}$$

kus:

$m_{CO_2}(t_{1,i})$ on CO₂ mass mõõdetuna katse alguse ja aja $t_{j,i}$ vahel, g;

$m_{CO_2,ref}$ on CO₂ võrdlusmass, mis on kindlaks määratud grammides (g) vastavalt punktile 2.1.2;

— $t_{2,i}$ valitakse järgmiselt:

$$m_{\text{CO}_2}(t_{2,i} - \Delta t) - m_{\text{CO}_2}(t_{1,i}) < m_{\text{CO}_2,ref} \leq m_{\text{CO}_2}(t_{2,i}) - m_{\text{CO}_2}(t_{1,i})$$

kus Δt on andmevõtuperiood, mis võrdub 1 sekundiga või on alla selle.

CO_2 mass arvutatakse keskmistamisakendes nende gaasiliste saasteainete hetkeheidete integreerimise teel, mis on arvutatud vastavalt punkti 1 nõuetele.

2.3.1. Kehtivate keskmistamisakende valimine

Kehtivad keskmistamisaknad on sellised aknad, mille kestus ei ületa maksimaalset kestust, mis arvutatakse järgmiselt:

$$D_{\max} = 3\,600 \cdot \frac{W_{\text{ref}}}{0,2 \cdot P_{\max}}$$

kus:

— $D_{\max}$ on maksimaalne keskmistamisakna kestus, s;

— $P_{\max}$ on kasutusaegses seirekatses kasutatava mootoritüübi võrdlusvõimsus (kW), nagu määratletud määruse (EL) 2016/1628 artikli 3 punktis 26 ja märgitud nimetatud määruse I lisas iga mootori (alam) kategooria kohta, välja arvatud ATS-kategooria mootorite puhul, mille võrdlusvõimsus on võimsus delegeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa punkti 5.2.5.4 alapunktis f määratletud vahepöörlemis-sagedusel.

Kehtivate keskmistamisakende osakaal peab olema 50 % või suurem.

2.3.1.1. Kui kehtivate akende osakaal on väiksem kui 50 %, siis korratakse andmete hindamist pikemaid akende kestusi kasutades. Selleks vähendatakse punktis 2.3.1 esitatud valemis väärtust 0,2 sammhaaval 0,01 kaupa, kuni kehtivate akende osakaal on 50 % või suurem.

2.3.1.2. Igal juhul ei tohi eespool esitatud valemis väikseim väärtus olla väiksem kui 0,10.

2.3.1.3. Katse on kehtetu, kui kehtivate akende osakaal on punktide 2.3.1, 2.3.1.1 ja 2.3.1.2 kohaselt arvutatud maksimaalse aknakestuse korral väiksem kui 50 %.

2.3.2. Vastavustegurite arvutused

Vastavustegurid arvutatakse iga keskmistamisakna ja saasteaine kohta järgmiselt:

$$CF = \frac{CF_I}{CF_C}$$

Seejuures

$$CF_I = \frac{m_i}{m_{\text{CO}_2}(t_{2,i}) - m_{\text{CO}_2}(t_{1,i})} \text{ (kasutusaegne suhtarv) ja}$$

$$CF_C = \frac{m_L}{m_{\text{CO}_2,ref}} \text{ (sertifitseerimise suhtarv)}$$

kus:

— m_i on gaasilise saasteaine heite mass „i“-nda keskmistamisakna jooksul, g/keskmistamisaken;

$m_{\text{CO}_2}(t_{2,i}) - m_{\text{CO}_2}(t_{1,i})$ on CO_2 mass „i“-nda keskmistamisakna jooksul, g/keskmistamisaken;

$m_{\text{CO}_2,ref}$ — on mootori CO_2 võrdlusmass, mis on kindlaks määratud punkti 2.1.2 alapunkti g kohaselt;

— m_L on gaasilise saasteaine heite mass, mis vastab võrdluskatsetsükli kohaldatavale piirnормile, g.

m_L määratakse kindlaks järgmiselt:

$$m_L = L \cdot W_{ref}$$

kus:

— L on kohaldatav piirnorm, g/kWh

— W_{ref} on mootori võrdlustöö, mis määratakse kindlaks vastavalt punktile 2.1.2, kWh.“

25) 6. liite punkt 2 asendatakse järgmisega:

„2. Elektroonilise juhtarvuti pöördemomendi signaali nõuetele vastavuse kontrollimise võimatus

Kui tootja tõendab tüübikinnitusasutusele, et elektroonilise juhtarvuti pöördemomendi signaali ei ole kasutusaegse seirekatse ajal võimalik kontrollida, aktsepteerib tüübikinnitusasutus ELi tüübikinnituse saamiseks nõutud katsete ajal tehtud kontrollimisi, mis on tehtud kooskõlas delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa 3. liite nõuetele ja mis on nimetatud ELi tüübikinnitustunnistuses.

Muudesse kasutusaegse seire rühmadesse kui A, C ja H kuuluvate mootorite puhul võib tüübikinnitusasutus aktsepteerida eraldi tõendamist, mis toimub vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa 3. liite nõuetele, kuid kasutades nimetatud lisas sätestatud järgmisi kaardistamismenetlusi:

- a) kasutusaegse seire rühma I mootorite ning kasutusaegse seire rühmade E, F, G, J, K, L, M ja N muutuva kiirusega mootorite puhul punkt 7.6.1;
- b) kõigi muude mootorite puhul punkt 7.6.3.

Kui kaardistamine toimub püsival kiirusel vastavalt alapunktile b, piisab dünamomeetriga mõõdetud pöördemomendi näitude võrdlemisest elektroonilise juhtarvuti edastatava pöördemomendiga kasuliku nimivõimsuse juures.“

26) 7. liite punktid 1 kuni 1.3 asendatakse järgmisega:

„1. Esitamisele kuuluvad andmed

1.1. Kui mootori pöördemomendi, pöörlemissageduse või jahutusvedeliku temperatuuri esitamiseks kasutatakse elektroonilist juhtarvutit, esitatakse need andmed vähemalt vastavalt tabelile 1.

Tabel 1

Mõõteandmed

Parameeter	Ühik ⁽¹⁾
Mootori pöördemoment ⁽²⁾	Nm
Mootori pöörlemisagedus	p/min
Mootori jahutusvedeliku temperatuur	K

⁽¹⁾ Kui olemasolevas andmevoos kasutatakse teistsuguseid ühikuid kui tabelis nõutud, teisendatakse see andmevoog 3. liites sätestatud andmete eeltöötlemise käigus nõutud ühikuteks.

⁽²⁾ Esitatud väärtus on a) mootori kasulik pidurdusmoment või b) mootori kasulik pidurdusmoment, mis on arvutatud muude sobivate pöördemomendi väärtuste põhjal, nagu on määratletud punktis 2.1.1 sätestatud asjakohases protokollistandardis. Kasuliku pöördemomendi aluseks on mootori korrigeerimata kasulik pöördemoment, mille puhul on arvesse võetud ka heitekatse jaoks paigaldatavaid seadmeid ja lisaseadmeid vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa 2. liitele.

1.2. Kui välisanduritega ei mõõdata ümbritseva õhu rõhku või temperatuuri, peab need esitama elektrooniline juhtarvuti tabeli 2 kohaselt.

Tabel 2

Täiendavad mõõteandmed

Parameeter	Ühik ⁽¹⁾
Ümbritseva õhu temperatuur ⁽²⁾	K
Ümbritseva õhu rõhk	kPa
Mootori kütusevool	g/s

⁽¹⁾ Kui olemasolevas andmevoos kasutatakse teistsuguseid ühikuid kui tabelis nõutud, teisendatakse see andmevoog 3. liites sätestatud andmete eeltöötlemise käigus nõutud ühikuteks.

⁽²⁾ Sisselaskeõhu temperatuuri anduri kasutamine peab vastama 2. liite punkti 5.1 teises lõigus sätestatud nõuetele.

1.3. Kui heitgaasi massivooluhulka ei mõõdetata otse, tuleb esitada mootori kütusevool 2. liite tabeli kohaselt.“

27) 7. liite punkt 2.1.1 asendatakse järgmisega:

„2.1.1. Andmevoo teabe kättesaadavus tuleb tagada kooskõlas vähemalt ühega järgmistest standardiseeriatest:

- a) ISO 27145 koos standardiga ISO 15765-4 (CAN-põhine);
- b) ISO 27145 koos standardiga ISO 13400 (TCP/IP-põhine);
- c) SAE J1939-73;
- d) ISO 14229.“

28) 8. liidet muudetakse järgmiselt:

a) andmekirjed 2 kuni 2.20 asendatakse järgmisega:

„2. **Mootori andmed**

- 2.1. Kasutusaegse seire rühm
- 2.2. Mootoritüübi/mootoritüüpkonna kategooria ja alamkategooria
- 2.3. Tüüvikinnituse number
- 2.4. Kaubanduslik(ud) nimetus(ed) (kui on kohaldatav)
- 2.5. Mootoritüüpkonna tähis (kui kuulub tüüpkonda)
- 2.6. Võrdlustöö [kWh]
- 2.7. CO₂ võrdlusmass [g]
- 2.8. Mootoritüübi tähis
- 2.9. Mootori identifitseerimisnumber
- 2.10. Mootori valmistamise aasta ja kuu
- 2.11. Mootor ümber ehitatud (jah/ei)
- 2.12. Mootori kogutöömaht [cm³]
- 2.13. Silindrite arv
- 2.14. Mootori deklareeritud kasulik nimivõimsus/nimipöörlemissagedus [kW p/min juures]
- 2.15. Mootori maksimaalne kasulik võimsus/pöörlemissagedus [kW p/min juures]
- 2.16. Mootori deklareeritud suurim pöördemoment/suurimale pöördemomendile vastav pöörlemiskiirus [Nm p/min juures]

- 2.17. Pöörlemissagedus tühikäigul [p/min]
- 2.18. Valmistaja esitatud täiskoormuse pöördemomendi kõver on kättesaadav (jah/ei)
- 2.19. Valmistaja esitatud täiskoormuse pöördemomendi kõvera viitenumber
- 2.20. Paigaldatud DeNO_x-süsteem (nt EGR, SCR) (vajaduse korral)
- 2.21. Paigaldatud katalüüsmuunduri tüüp (vajaduse korral)
- 2.22. Paigaldatud tahkete osakeste järeltötlussüsteemi tüüp (vajaduse korral)
- 2.23. Järeltötlussüsteemi on muudetud võrreldes tüübikinnitusega (jah/ei)
- 2.24. Teave paigaldatud elektroonilise juhtarvuti kohta (tarkvara kalibreerimisnumber)^(*);

b) andmekirjed 9 kuni 9.11 asendatakse järgmisega:

„9. Keskmistamisakna ⁽¹⁾ vastavustegurid (arvutatud kooskõlas 3.–5. liitega)

(Miinimum, maksimum ja kumulatiivne 90. protsentil)

- 9.1. Töö keskmistamisaken: THC vastavustegur [–] ⁽²⁾
- 9.2. Töö keskmistamisaken: CO vastavustegur [–]
- 9.3. Töö keskmistamisaken: NO_x vastavustegur [–] ⁽³⁾ (vajaduse korral)
- 9.4. Töö keskmistamisaken: THC + NO_x vastavustegur [–] ⁽⁴⁾ (vajaduse korral)
- 9.5. CO₂ massi keskmistamisaken: THC vastavustegur [–] ⁽⁵⁾
- 9.6. CO₂ massi keskmistamisaken: CO vastavustegur [–]
- 9.7. CO₂ massi keskmistamisaken: NO_x vastavustegur [–] ⁽⁶⁾ (vajaduse korral)
- 9.8. CO₂ massi keskmistamisaken: THC + NO_x vastavustegur [–] ⁽⁷⁾ (vajaduse korral)
- 9.9. Töö keskmistamisaken: minimaalne ja maksimaalne võimsus keskmistamisaknas [%]
- 9.10. CO₂ massi keskmistamisaken: minimaalne ja maksimaalne keskmistamisakna kestus [s]
- 9.11. Töö keskmistamisaken: kehtivate keskmistamisakende osakaal
- 9.12. CO₂ massi keskmistamisaken: kehtivate keskmistamisakende osakaal^(*);

⁽¹⁾ Keskmistamisaken on kasutusaegse seirekatse ajal kogu arvutatud andmehulga alamhulk, mille CO₂ mass või töö võrdub asjakohase algmootori võrdluslabori NRTC või NRSC ajal mõõdetud mootori CO₂ võrdlusmassi või -tööga.

⁽²⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategoriate suhtes, millel on eraldi HC ja NO_x piirnormid vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽³⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategoriate suhtes, millel on eraldi HC ja NO_x piirnormid vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽⁴⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategoriate suhtes, millel on HC + NO_x heite kombineeritud piirnorm vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽⁵⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategoriate suhtes, millel on eraldi HC ja NO_x piirnormid vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽⁶⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategoriate suhtes, millel on eraldi HC ja NO_x piirnormid vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽⁷⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategoriate suhtes, millel on HC + NO_x heite kombineeritud piirnorm vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

c) andmekirjed 10 kuni 10.8 asendatakse järgmisega:

„10. **Keskmistamisakna vastavustegurid (kindlaks määratud koostöös 3. ja 5. liitega ilma 4. liite kohaseid töötamise ja mittetöötamise sündmusi kindlaks määramata ning ilma 5. liite punktide 2.2.2 ja 2.3.1 kohaseid kehtetuid aknaid kõrvale jätmata)**

(Miinimum, maksimum ja kumulatiivne 90. protsentiil)

- 10.1. Töö keskmistamisaken: THC vastavustegur [–] ⁽⁸⁾
- 10.2. Töö keskmistamisaken: CO vastavustegur [–]
- 10.3. Töö keskmistamisaken: NO_x vastavustegur [–] ⁽⁹⁾ (vajaduse korral)
- 10.4. Töö keskmistamisaken: THC + NO_x vastavustegur [–] ⁽¹⁰⁾ (vajaduse korral)
- 10.5. CO₂ massi keskmistamisaken: THC vastavustegur [–] ⁽¹¹⁾
- 10.6. CO₂ massi keskmistamisaken: CO vastavustegur [–]
- 10.7. CO₂ massi keskmistamisaken: NO_x vastavustegur [–] ⁽¹²⁾ (vajaduse korral)
- 10.8. CO₂ massi keskmistamisaken: THC + NO_x vastavustegur [–] ⁽¹³⁾ (vajaduse korral)
- 10.9. Töö keskmistamisaken: minimaalne ja maksimaalne võimsus keskmistamisaknas [%]
- 10.10. CO₂ massi keskmistamisaken: minimaalne ja maksimaalne keskmistamisakna kestus [s]“;

d) andmekirjed I-2 kuni I-2.20 asendatakse järgmisega:

„I-2. Arvutatud hetkeandmed

- I-2.1. THC mass [g/s]
- I-2.2. CO mass [g/s]
- I-2.3. NO_x mass [g/s] (vajaduse korral)
- I-2.4. CO₂ mass [g/s]
- I-2.5. THC kumuleeritud mass [g]
- I-2.6. CO kumuleeritud mass [g]
- I-2.7. NO_x kumuleeritud mass [g] (vajaduse korral)
- I-2.8. CO₂ kumuleeritud mass [g]
- I-2.9. Arvutatud kütusekulu [g/s]

⁽⁸⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategooriate suhtes, millel on eraldi HC ja NO_x piirnormid vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽⁹⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategooriate suhtes, millel on eraldi HC ja NO_x piirnormid vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽¹⁰⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategooriate suhtes, millel on HC + NO_x heite kombineeritud piirnorm vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽¹¹⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategooriate suhtes, millel on eraldi HC ja NO_x piirnormid vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽¹²⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategooriate suhtes, millel on eraldi HC ja NO_x piirnormid vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽¹³⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategooriate suhtes, millel on HC + NO_x heite kombineeritud piirnorm vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

- I-2.10. Mootori võimsus [kW]
- I-2.11. Mootori töö [kWh]
- I-2.12. Töö keskmistamisakna kestus [s]
- I-2.13. Töö keskmistamisaken: mootori keskmine võimsus [%]
- I-2.14. Töö keskmistamisaken: THC vastavustegur [–] ⁽¹⁴⁾
- I-2.15. Töö keskmistamisaken: CO vastavustegur [–]
- I-2.16. Töö keskmistamisaken: NOx vastavustegur [–] ⁽¹⁵⁾ (vajaduse korral)
- I-2.17. Töö keskmistamisaken: THC + NOx vastavustegur [–] ⁽¹⁶⁾ (vajaduse korral)
- I-2.18. CO₂ massi keskmistamisakna kestus [s]
- I-2.19. CO₂ massi keskmistamisaken: THC vastavustegur [–] ⁽¹⁷⁾
- I-2.20. CO₂ massi keskmistamisaken: CO vastavustegur [–]
- I-2.21. CO₂ massi keskmistamisaken: NOx vastavustegur [–] ⁽¹⁸⁾ (vajaduse korral)
- I-2.22. CO₂ massi keskmistamisaken: THC + NOx vastavustegur [–] ⁽¹⁹⁾ (vajaduse korral)“.

29) Lisatakse järgmised 9. ja 10. liide:

„9. liide

Võrdlustöö ja CO₂ võrdlusmassi kindlaksmääramine mootoritüüpide puhul, mille suhtes kohaldatav tüübikinnituse katsetsükl on üksnes maanteeväline püsikatsetsükl (NRSC)

1. Üldsätted

Kasutusaegse seire rühmade A ja C puhul võetakse võrdlustöö ja CO₂ võrdlusmass algmootori tüübikinnituskatse NRTC kuumkäivitussüklist ja kasutusaegse seire rühma H puhul algmootori tüübikinnituskatse LSI-NRTC-st, nagu sätestatud 5. liite punktis 2.1.2. Käesolevas liites kirjeldatakse, kuidas määrata kindlaks võrdlustöö ja CO₂ võrdlusmass kõigisse muudesse kasutusaegse seire rühmadesse peale A, C ja H kuuluvate mootoritüüpide puhul.

Käesoleva liite kohaldamisel on kohaldatav laborikatsetsükl määruse (EL) 2016/1628 IV lisa tabelites IV-1 ja IV-2 ning tabelites IV-5 kuni IV-10 esitatud vastavate mootori (alam)kategoriate puhul üksikrežiimi NRSC või astmeline NRSC.

2. W_{ref} ja $m_{CO_2,ref}$ kindlaksmääramine astmelise NRSC põhjal

- 2.1. Võrdlustöö W_{ref} (kWh) võrdub tegeliku tööga W_{act} (kWh), mis on sätestatud tehnilisi ja üldnõudeid käsitleva delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VII lisa punktis 2.4.1.1.

⁽¹⁴⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategoriate suhtes, millel on eraldi HC ja NO_x piirnormid vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽¹⁵⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategoriate suhtes, millel on eraldi HC ja NO_x piirnormid vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽¹⁶⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategoriate suhtes, millel on HC + NO_x heite kombineeritud piirnorm vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽¹⁷⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategoriate suhtes, millel on eraldi HC ja NO_x piirnormid vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽¹⁸⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategoriate suhtes, millel on eraldi HC ja NO_x piirnormid vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

⁽¹⁹⁾ Kohaldatakse üksnes selliste mootori (alam)kategoriate suhtes, millel on HC + NO_x heite kombineeritud piirnorm vastavalt määruse (EL) 2016/1628 II lisale.

2.2. CO₂ võrdlusmass $m_{\text{CO}_2, \text{ref}}$ (g) on võrdne laborikatsetsükli CO₂ massiga m_{CO_2} (g), mis on arvutatud tehnilisi ja üldnõudeid käsitleva delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VII lisa punktides 2.1.2, 2.2.1, 3.5.1 või 3.6.1 ühe kohaselt vastavalt sellele, kas kasutatakse lahjendamata või lahjendatud gaasi proovivõttu ja kas kasutatakse massi- või molaarsuspõhist arvutust.

3. W_{ref} ja $m_{\text{CO}_2, \text{ref}}$ kindlaksmääramine üksikrežiimi NRSC põhjal

3.1. Võrdlustöö W_{ref} (kWh) arvutatakse valemi 9–1 abil.

$$W_{\text{ref}} = \sum_{i=1}^{N_{\text{mode}}} (P_i \cdot W_{Fi}) \cdot \frac{t_{\text{ref}}}{3600} \quad (9-1)$$

kus:

P_i	on mootori võimsus režiimis i (kW), kusjuures $P_i = P_{m,i} + P_{\text{AUX}}$ (vt tehnilisi ja üldnõudeid käsitleva delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VI lisa punktid 6.3 ja 7.7.1.3);
W_{Fi}	on kaalutegur režiimis i [–];
t_{ref}	on võrdlusaeg (s) (vt tabel);
W_{ref}	on algmootori poolt võrdluslabori katsetsükli tehtud võrdlustöö (kWh);
i	on režiimi number;
N_{mode}	on režiimide koguarv katsetsükli.

3.2. CO₂ võrdlusmass $m_{\text{CO}_2, \text{ref}}$ (kg) määratakse kindlaks tehnilisi ja üldnõudeid käsitleva delegeeritud määruse (EL) 2017/654 VII lisa 2. või 3. jao kohaselt arvutatud iga režiimi i CO₂ heite keskmise massivooluhulga $q_{m\text{CO}_2, i}$ (g/h) põhjal, kasutades valemit 9–2.

$$m_{\text{CO}_2, \text{ref}} = \sum_{i=1}^{N_{\text{mode}}} (q_{m\text{CO}_2, i} \cdot W_{Fi}) \cdot \frac{t_{\text{ref}}}{3600} \quad (9-2)$$

kus:

$q_{m\text{CO}_2, i}$	on CO ₂ heite keskmine massivooluhulk režiimis i (g/h);
W_{Fi}	on kaalutegur režiimis i [–];
t_{ref}	on võrdlusaeg (s) (vt tabel);
$m_{\text{CO}_2, \text{ref}}$	on algmootori tekitatud CO ₂ võrdlusmass (g) võrdluslabori katsetsükli;
i	on režiimi number;
N_{mode}	on režiimide koguarv katsetsükli

3.3. Võrdlusaeg t_{ref} on tehnilisi ja üldnõudeid käsitleva delegeeritud määruse (EL) 2017/654 XVII lisa 2. liites sätestatud samaväärse astmelise katsetsükli (RMC) kogukestus. Need väärtused on esitatud tabelis.

Tabel

Iga üksikrežiimi NRSC võrdlusaeg t_{ref}

NRSC	t_{ref} [s]
C1	1 800
C2	1 800
D2	1 200
E2	1 200

E3	1 200
F	1 200
G1	1 800
G2	1 800
H	1 200

10. liide

Hetkevõimsuse asendusväärtuse kindlaksmääramine CO₂ heite massivooluhulga põhjal**1. Üldsätted**

„Võimsuse asendusväärtus“ – väärtus, mis saadakse lihtsa lineaarse interpoleerimise teel üksnes kehtivate sündmuste kindlaksmääramiseks kasutusaegse seire ajal, nagu kirjeldatud 4. liites. See metoodika on mõeldud mootorite jaoks, mille juurde ei kuulu andmesideliidest, mis võimaldaks edastada pöördemomendi ja pöörlemissageduse andmeid vastavalt 7. liite tabelile 1. Arvutus põhineb eeldusel, et mootoritüüpikonda kuuluvate kõikide mootoritüüpide puhul kehib järgmine:

- a) töö ja CO₂ massi suhe on võrdluslabori katsetsükli sarnane;
- b) võimsuse ja CO₂ heite massivooluhulga vahel on lineaarne seos ning
- c) töötav mootor, millel kasulik võimsus puudub, ei tekita CO₂.

2. Hetkevõimsuse asendusväärtuse arvutamine

2.1. Üksnes 4. liite kohaste arvutuste eesmärgil arvutatakse kasutusaegse seire katses kasutatava mootori hetkevõimsus mõõdetud CO₂ heite massivooluhulga põhjal aja juurdekasvuga, mis võrdub andmevõtuperioodiga. Arvutamisel kasutatakse mootoritüüpkonnapõhist lihtsustatud CO₂ konstanti „veline“.

2.2. Veline'i konstant arvutatakse 5. liite punktis 2.1.2 sätestatud kohaldatavate võrdlusväärtuste põhjal.

Veline'i konstant K_{veline} arvutatakse tüübikinnituse ajal algmootori tekitatud CO₂ võrdlusmassi põhjal, mis jagatakse algmootori poolt tüübikinnituse ajal tehtud tööga, kasutades valemit 10–1.

$$K_{veline} = \frac{m_{CO_2,ref}}{W_{ref}} \quad (10-1)$$

kus:

K_{veline} on veline'i konstant (g/kWh);
 $m_{CO_2,ref}$ on algmootori tekitatud CO₂ võrdlusmass (g) võrdluslabori katsetsükli;
 W_{ref} on algmootori poolt võrdluslabori katsetsükli tehtud võrdlustöö (kWh).

2.3. Kasutusaegses seirekatses kasutatava mootori hetkevõimsuse asendusväärtus arvutatakse CO₂ heite massivooluhulga hetkeväärtuse põhjal, kasutades valemit 10–2.

$$P_{i,proxy} = 3600 \cdot \frac{\dot{m}_{CO_2,i}}{K_{veline}} \quad (10-2)$$

kus:

$P_{i,proxy}$ on hetkevõimsuse asendusväärtus (kW);

$\dot{m}_{CO_2,i}$ on katsetatava mootori CO₂ heite massivooluhulga hetkeväärtus (g/s).“

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2022/2388,**7. detsember 2022,****millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1881/2006 seoses perfluoroalküülühendite piirnormidega teatavates toiduainetes****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 8. veebruari 1993. aasta määrust (EMÜ) nr 315/93, milles sätestatakse ühenduse menetlused toidus sisalduvate saasteainete suhtes, (⁽¹⁾) eriti selle artikli 2 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määruses (EÜ) nr 1881/2006 (⁽²⁾) on sätestatud teatavate saasteainete piirnormid toiduainetes.
- (2) Perfluorooktaansulfoonhape (PFOS), perfluorooktaanhape (PFOA), perfluorononaanhape (PFNA) ja perfluorohexaansulfoonhape (PFHxS) on perfluoroalküülühendid (PFAS), mida kasutatakse või kasutati paljudel kaubanduslikel ja tööstuslikel eesmärkidel. Nende laialdane kasutamine ning püsivus keskkonnas on tekitanud ulatusliku keskkonnasaaste. Toidu saastumine kõnealuste ainetega tuleneb peamiselt bioakumulatsioonist vee- ja maismaaorganismide toiduahelates ning peamine PFASiga kokkupuude toimub toidu kaudu. Kuid ka PFASe sisaldavate toiduga kokkupuutuvate materjalide kasutamine suurendab tõenäoliselt inimeste kokkupuudet nende ainetega.
- (3) Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet“) võttis 9. juulil 2020 vastu arvamuse inimeste terviseriski kohta, mis on seotud perfluoroalküülühendite esinemisega toidus (⁽³⁾). Toiduohutusamet jõudis järeldusele, et PFOS, PFOA, PFNA ja PFHxS võivad avaldada mõju arengule, seerumis sisalduvale kolesteroolile, maksale ja immuunsüsteemile ning sünnikaalule. Toiduohutusamet pidas kõige kriitilisemaks toimet immuunsüsteemile ning määras PFOSi, PFOA, PFNA ja PFHxSi kui rühma summaarseks lubatud nädaladoosiks 4,4 ng 1 kg kehamassi kohta nädalas, mis on kogus, mille puhul ollakse kaitstud ka nende ainete muude mõjude eest. Arvamuses jõuti järeldusele, et murettekitavalt ületab osa Euroopa elanikkonna seas nende ainete saadavus lubatud nädaladoosi.
- (4) Seepärast tuleks inimeste tervise kõrgetasemelise kaitse tagamiseks kehtestada nende ainete piirnormid toidus.
- (5) Tuleks ette näha mõistlik ajavahemik, mille vältel toidukäitlejad saaksid kohaneda käesolevas määruses sätestatud piirnormidega.
- (6) Kuna teatavatel käesoleva määrusega hõlmatud toiduainetel on pikk säilivusaeg, tuleks lubada jätkuvalt turustada toiduaineid, mis on seaduslikult turule viidud enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva.
- (7) Määrust (EÜ) nr 1881/2006 tuleks seepärast vastavalt muuta.
- (8) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

(⁽¹⁾) EÜT L 37, 13.2.1993, lk 1.

(⁽²⁾) Komisjoni 19. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1881/2006, millega sätestatakse teatavate saasteainete piirnormid toiduainetes (ELT L 364, 20.12.2006, lk 5).

(⁽³⁾) Toiduahelas olevaid saasteaineid käsitlev Euroopa Toiduohutusameti teaduskomisjon (CONTAM), „Scientific opinion on the risk to human health related to the presence of perfluoroalkyl substances in food“ (Teaduslik arvamus toidus sisalduvate perfluoroalküülühenditega seotud inimeste terviseriski kohta), *EFSA Journal* 2020, 18(9):6223, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2020.6223>.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1881/2006 lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Lisas loetletud toiduained, mis on seaduslikult turule viidud enne 1. jaanuari 2023, võivad jääda turule kuni minimaalse säilimisaja või tarvitamise tähtaja lõpuni.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2023.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 7. detsember 2022

Komisjoni nimel

president

Ursula VON DER LEYEN

LISA

Määruse (EÜ) nr 1881/2006 lisasse kantakse järgmine jagu:

„10. jagu: perfluoroalküülühendid

Toode ⁽¹⁾		Piirnormid mg/kg märgkaalu kohta				
		PFOS *	PFOA *	PFNA *	PFHxS *	PFOSi, PFOA, PFNA ja PFHxSi summa * **
10.1	Munad	1,0	0,30	0,70	0,30	1,7
10.2	Kalandustooted ⁽²⁶⁾ ja kahepoolmelised molluskid ⁽²⁶⁾					
10.2.1	Kala lihaskude ⁽²⁴⁾ ⁽²⁵⁾					
10.2.1.1	Kala lihaskude, välja arvatud punktides 10.2.1.2 ja 10.2.1.3 loetletud lihaskude. Punktides 10.2.1.2 ja 10.2.1.3 loetletud kala lihaskude, kui see on ette nähtud imikute ja väikelaste toidu tootmiseks.	2,0	0,20	0,50	0,20	2,0
10.2.1.2	Järgmiste kalade lihaskude, kui see ei ole ette nähtud imikute ja väikelaste toidu tootmiseks: räim (<i>Clupea harengus membras</i>) pelamiidid (perekondade <i>Sarda</i> ja <i>Orcynopsis</i> liigid) luts (<i>Lota lota</i>) kilu (<i>Sprattus sprattus</i>) lest ja pikklest (<i>Platichthys flesus</i> ja <i>Glyptocephalus cynoglossus</i>) harilik kefaal (<i>Mugil cephalus</i>) harilik stauriid (<i>Trachurus trachurus</i>) haug (perekonna <i>Esox</i> liigid) merilestad ja valgekõhtlestad (perekondade <i>Pleuronectes</i> ja <i>Lepidopsetta</i> liigid) sardiinid (perekonna <i>Sardina</i> liigid) huntahvenad (perekonna <i>Dicentrarchus</i> liigid) sägad (perekondade <i>Silurus</i> ja <i>Pangasius</i> liigid) merisutt (<i>Petromyzon marinus</i>) linask (<i>Tinca tinca</i>) rääbised (<i>Coregonus albula</i> ja <i>Coregonus vandesius</i>) mõõksuulane (<i>Phosichthys argenteus</i>) looduses elav lõhe ja forell (perekondade <i>Salmo</i> ja <i>Oncorhynchus</i> liigid) merihundid (perekonna <i>Anarhichas</i> liigid)	7,0	1,0	2,5	0,20	8,0

10.2.1.3	Järgmiste kalade lihaskude, kui see ei ole ette nähtud imikute ja väikelaste toidu tootmiseks: anšoovised (perekonna <i>Engraulis</i> liigid) barbus (<i>Barbus barbus</i>) latikad (perekonna <i>Abramis</i> liigid) paaliad (perekonna <i>Salvelinus</i> liigid) angerjad (perekonna <i>Anguilla</i> liigid) kohad (perekonna <i>Sander</i> liigid) ahven (<i>Perca fluviatilis</i>) harilik särg (<i>Rutilus rutilus</i>) tindid (perekonna <i>Osmerus</i> liigid) siiad (perekonna <i>Coregonus</i> liigid)	35	8,0	8,0	1,5	45
10.2.2	Koorikloomad ⁽²⁶⁾ ⁽⁴⁷⁾ ja kahepoolmelised molluskid ⁽²⁶⁾ . Koorikloomade puhul kehtib piirnorm jäsemete ja tagakeha lihaskoe ⁽⁴⁴⁾ kohta. Krabi ja krabilaadsete koorikloomade (<i>Brachyura</i> ja <i>Anomura</i>) puhul jäsemete lihaskude.	3,0	0,70	1,0	1,5	5,0
10.3	Liha ja söödav rups ⁽⁶⁾					
10.3.1	Veise-, sea- ja linnuliha	0,30	0,80	0,20	0,20	1,3
10.3.2	Lambaliha	1,0	0,20	0,20	0,20	1,6
10.3.3	Veise-, lamba-, sea- ja linnurups	6,0	0,70	0,40	0,50	8,0
10.3.4	Ulukite liha, v.a karuliha	5,0	3,5	1,5	0,60	9,0
10.3.5	Ulukite rups, v.a karurups	50	25	45	3,0	50

* Piirnormi kohaldatakse lineaar- ja hargahelaga stereoisomeeride summa suhtes, olenemata sellest, kas need on kromatograafiliselt eraldatud või mitte.

** PFOSi, PFOA, PFNA ja PFHxSi summa piirnormi alampiiri arvutamisel on lähtutud eeldusest, et kõik allpool määramispiiri olevad väärtused võrduvad nulliga.“

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2022/2389,**7. detsember 2022,****millega kehtestatakse eeskirjad liitu toodavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide saadetiste identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärade ühetaolise kohaldamise kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrust (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus), ⁽¹⁾ eriti selle artikli 54 lõike 3 esimese lõigu punkte a ja c,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määrusega (EL) 2017/625 on ette nähtud eeskirjad, milles käsitletakse liitu toodava kauba ametlikku kontrolli, mida pädevad asutused peavad tegema, et kontrollida liidu toidutarneahela õigusnormide täitmist.
- (2) Nõukogu direktiiviga 2000/29/EÜ ⁽²⁾ on kehtestatud liitu toodavate taimede, taimsete saaduste ja muude toodete identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärad, mille kohaldamine lõpeb 14. detsembril 2022. Et tagada asjaomaste sätete jätkuv kohaldamine pärast 14. detsembrist 2022, on asjakohane kehtestada uued eeskirjad, milles võetakse arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/2031 ⁽³⁾ ja määrusega (EL) 2017/625 kehtestatud raamistikku.
- (3) Identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärad tuleks kehtestada sõltuvalt riskist, mille vastav kaup või kaubakategooria taimetervisele kaasa toob.
- (4) Selleks et tagada käesoleva määruse kohaselt nõutavate füüsilise kontrolli sagedusmäärade ühetaoline kohaldamine, tuleks selleks, et valida välja füüsilise kontrolli alla kuuluvad saadetised, näha käesolevas määruses ette määruse (EL) 2017/625 artiklis 131 osutatud ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi (IMSOC) kasutamine.
- (5) Käesoleva määrusega kehtestatud sagedusmäärasid tuleks kohaldada määruse (EL) 2017/625 artikli 47 lõike 1 punktis c osutatud kauba suhtes, mida liitu tuuakse, välja arvatud transiitkaup.
- (6) Fütosanitaarkaitse kõrgeima võimaliku taseme tagamiseks peaks määruse (EL) 2017/625 artikli 47 lõike 1 punktis c osutatud kaubasaadetiste identsus- ja füüsilise kontrolli sageduse baasmäär olema 100 %.

⁽¹⁾ ELT L 95, 7.4.2017, lk 1.

⁽²⁾ Nõukogu 8. mai 2000. aasta direktiiv 2000/29/EÜ taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta (EÜT L 169, 10.7.2000, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4).

- (7) Selleks, et fütosanitaarriski alusel oleks võimalik reageerida proportsionaalselt, tuleks siiski kehtestada teatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide saadetiste identsus- ja füüsilise kontrolli sagedus tasemel, mis jääb alla 100 %.
- (8) 100 % sagedusmäär tuleks siiski kohaldada kõikide istutamiseks ettenähtud taimede identsus- ja füüsilise kontrolli suhtes ning kõikide taimede, taimsete saaduste või muude objektide suhtes, mille suhtes kohaldatakse kõnealusest kaubast tuleneva suurema fütosanitaarriski tõttu määruse (EL) 2016/2031 artikli 28 lõike 1, artikli 30 lõike 1 ja artikli 49 lõike 1 kohaselt vastu võetud õigusaktides sätestatud meetet.
- (9) Kuna komisjoni määruse (EÜ) nr 1756/2004 (*) alusel kohaldatavad taimede, taimsete saaduste ja muude toodete identsus- ja füüsilise kontrolli tüübi ja sageduse kindlaksmääramise tingimused ja kriteeriumid on osutunud tõhusaks, tuleks need käesolevas määruses vastavalt sätestada. Need tingimused ja kriteeriumid hõlmavad eelkõige saadetiste valimist füüsiliseks kontrolliks, identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärasid ning taimede, taimsete saaduste ja muude objektide (või nende kategooriate) identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärade kindlaksmääramise ja muutmise kriteeriume.
- (10) Komisjoni poolt määruse (EL) 2017/625 artikli 125 lõike 1 kohaselt kogutud teabe, komisjoni ekspertide poolt kõnealuse määruse artikli 120 lõike 1 kohaselt kolmandates riikides tehtud kontrollide tulemuste ja ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi (IMSOC) kaudu kogutud teabe põhjal peaks olema võimalik muuta füüsiliste kontrollide sagedusmäärasid käesolevas määruses sätestatud selliste kriteeriumide alusel, milles käsitletakse taimede, taimsete saaduste ja muude objektide (või nende kategooriate) identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärade kindlaksmääramist ja muutmist.
- (11) Liikmesriikidel peaks olema võimalus esitada komisjonile taotlus taime, taimse saaduse või muu objekti (või nende kategooriate) saadetiste identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärade muutmiseks, et tagada kõnealuste sagedusmäärade ajakohastamine vastavalt kõige uuematele kohapealsetele arengutele ning selleks, et komisjon saaks otsustada, kas selline muutmine oleks asjakohane.
- (12) Sagedusmäärad tuleks igal aastal läbi vaadata, võttes arvesse määruse (EL) 2017/625 artikli 54 lõike 3 punkti a alapunktides i, ii, iv, v ja vi sätestatud elemente, et tagada vastavus kõnealuse määruse sätetele.
- (13) Ametliku kontrolli tõhususe huvides tuleks käesoleva määruse kohaselt kindlaks määratud sagedusmäärad teatavaks teha ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi (IMSOC) kaudu.
- (14) Ametliku kontrolli, identsus- ja füüsilise kontrolli tuleks teha nii, et saadetise eest vastutaval ettevõtjal ei oleks võimalik prognoosida, kas konkreetset saadetist füüsiliselt kontrollitakse.
- (15) Kuna käesoleva määrusega kehtestatakse määrusega (EÜ) nr 1756/2004 hõlmatud valdkondi käsitlevad sätted, tuleks kõnealune määrus alates käesolevas määruses sätestatud kuupäevast kehtetuks tunnistada.
- (16) Kuna direktiiviga 2000/29/EÜ kehtestatud eeskirjade kohaldamine lõpeb 14. detsembril 2022, tuleks käesolevas määruses sätestatud eeskirju hakata kohaldama alates 14. detsembrist 2022. Et tagada käesoleva määruse kohaldamine alates nimetatud kuupäevast, peaks see jõustuma esimesel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (17) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

(*) Komisjoni 11. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 1756/2004, millega täpsustatakse vajalike tõendite üksikasjalikud tingimused ja teatavate taimede, taimsete saaduste või muude nõukogu direktiivi 2000/29/EÜ V lisa B osas loetletud toodete fütosanitaarkontrollide vähendamise tüübi ja taseme kriteeriumid (ELT L 313, 12.10.2004, lk 6).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad määruse (EL) 2017/625 artikli 47 lõike 1 punktis c osutatud kaubasaadetiste liitu saabumisel tehtava identsus- ja füüsilise kontrolli asjakohase sagedusmäära ühetaolise kohaldamise ja selle määra muutmise kohta.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „sagedusmäär“ – artiklis 1 osutatud selliste käesoleva määruse kohaselt kindlaksmääratud kaubasaadetiste minimaalne osakaal kalendriaasta jooksul piiripunkti või kontrollipunkti jõudnud saadetiste koguarvust, mille suhtes peavad pädevad asutused tegema identsus- ja füüsilist kontrolli;
- 2) „ametliku kontrolli teabehaldussüsteem (IMSOC)“ — määruse (EL) 2017/625 artiklis 131 osutatud ametliku kontrolli teabehaldussüsteem.

Artikkel 3

Füüsiliselt kontrollitavate saadetiste valik

1. Pädevad asutused valivad füüsiliselt kontrollitavad saadetised järgmise korra kohaselt:
 - a) ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi (IMSOC) abil luuakse automaatselt saadetise juhuvalik;
 - b) pädevad asutused võivad otsustada kontrollida punkti a kohaselt valitud saadetisi või valida välja samasse kategooriasse kuuluva ja sama päritoluga kauba muud saadetised.
2. Iga käesoleva artikli lõike 1 kohaselt füüsiliseks kontrolliks valitud saadetise puhul teevad pädevad asutused identsuskontrolli, nagu on osutatud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/2130 ⁽⁵⁾ artikli 3 lõikes 1.

Artikkel 4

Identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärad

1. Pädevad asutused teevad taimede, taimsete saaduste ja muude objektide saadetiste identsus- ja füüsilist kontrolli vastavalt lõigetele 2–6 kindlaksmääratud sagedusmääradele.
2. Artiklis 1 osutatud kaubasaadetiste identsus- ja füüsilise kontrolli sageduse baasmäär on 100 %.
3. Erandina lõikest 2 kohaldatakse teatavate I lisas loetletud taimede, taimsete saaduste ja muude objektide selliste saadetiste, mis on pärit kõikidest või teatavatest kolmandatest riikidest, identsus- ja füüsilise kontrolli suhtes kõnealuses lisas täpsustatud vastavaid sagedusmäärasid.

⁽⁵⁾ Komisjoni 25. novembri 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/2130, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad piiripunktides ametliku kontrolli alla kuuluvate loomade ja kaupade dokumentide, identsus- ja füüsilise kontrolli ajal ja järel tehtavate toimingute kohta (ELT L 321, 12.12.2019, lk 128).

4. Lõike 3 kohaseid sagedusmäärasid ei kohaldata:
 - a) istutamiseks ettenähtud taimede suhtes;
 - b) mis tahes taimede, taimsete saaduste või muude objektide puhul, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2016/2031 artikli 28 lõike 1, artikli 30 lõike 1 ja artikli 49 lõike 1 kohaselt vastu võetud õigusaktides sätestatud meetet.
5. Lõike 3 kohased sagedusmäärad määratakse kindlaks vastavalt II lisas loetletud kriteeriumidele.
6. Kui taime, taimse saaduse või muu objekti (või nende kategooriate) import ei vasta enam II lisas esitatud kriteeriumidele, jäetakse see taim, taimne saadus või muu objekt I lisast välja, nagu on kindlaks määratud artikli 6 lõikes 2 sätestatud läbivaatamisega.

Artikkel 5

Teatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärade muutmise taotlused

Liikmesriigid võivad esitada komisjonile taotluse liitu toodavate taime, taimse saaduse või muu objekti (või nende kategooriate) saadetiste identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäära muutmiseks, et komisjon saaks otsustada, kas selline muutmine oleks asjakohane. Taotlus peab sisaldama III lisas märgitud teavet.

Artikkel 6

Teatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärade muutmine

1. I lisas esitatud sagedusmäärasid muudetakse määruse (EL) 2017/625 artikli 54 lõike 3 punkti a alapunktides i, ii, iv, v ja vi sätestatud kriteeriumide, II lisas esitatud kriteeriumide ning vajaduse korral III lisas esitatud teabe alusel.
2. Taimede, taimsete saaduste ja muude objektide (või nende kategooriate) identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärad vaadatakse läbi vähemalt kord aastas, et võtta arvesse ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi (IMSOC) kaudu kogutud või liikmesriikide esitatud uut teavet, ning neid muudetakse vastavalt.
3. Komisjon lisab vajaduse korral ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi (IMSOC) kõik muudatused, mis on tehtud taimede, taimsete saaduste ja muude objektide (või nende kategooriate) loetelus ning sagedusmäärades, nagu on esitatud I lisas.

Artikkel 7

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 1756/2004 tunnistatakse kehtetuks alates 14. detsembrist 2022.

Artikkel 8

Jõustumine ja kohaldamise alguskuupäev

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 14. detsembrist 2022.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 7. detsember 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

I LISA

**Teatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide (või nende kategooriate) saadetiste
identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärad, nagu on osutatud artikli 4 lõikes 3**

Taim, taimsed saadused või muud objektid või nende kategooria	Päritoluriik	Identsus- ja füüsilise kontrolli minimaalne sagedusmäär [%]
Lõikelilled		
<i>Aster (astrid)</i>	Zimbabwe	75
<i>Dianthus (nelgid)</i>	Colombia	3
<i>Dianthus (nelgid)</i>	Ecuador	15
<i>Dianthus (nelgid)</i>	Keenia	5
<i>Dianthus (nelgid)</i>	Türgi	50
<i>Gypsophila (kipslilled)</i>	Ecuador	5
<i>Gypsophila (kipslilled)</i>	Keenia	10
<i>Phoenix (datlipalmid)</i>	Costa Rica	50
<i>Rosa (roosid)</i>	Colombia	5
<i>Rosa (roosid)</i>	Ecuador	1
<i>Rosa (roosid)</i>	Etioopia	5
<i>Rosa (roosid)</i>	Keenia	10
<i>Rosa (roosid)</i>	Tansaania	100
<i>Rosa (roosid)</i>	Sambia	50
Puuviljad		
<i>Actinidia (aktiniidad)</i>	Kõik kolmandad riigid	10
<i>Carica papaya (harilik papaia)</i>	Kõik kolmandad riigid	10
<i>Fragaria (maasikad)</i>	Kõik kolmandad riigid	5
<i>Persea americana (avokaadod)</i>	Kõik kolmandad riigid	3
<i>Rubus (murakad)</i>	Kõik kolmandad riigid	5
<i>Vitis (viinamarjad)</i>	Kõik kolmandad riigid	1
<i>Malus (õunad)</i>	Euroopa kolmandad riigid ⁽¹⁾	15
<i>Prunus (ploomid)</i>	Euroopa kolmandad riigid ⁽¹⁾ ⁽²⁾	15
<i>Pyrus (pirnid)</i>	Euroopa kolmandad riigid ⁽¹⁾	100
<i>Vaccinium (mustikad)</i>	Euroopa kolmandad riigid ⁽¹⁾	50
<i>Citrus (tsitrused)</i>	Egiptus	50
<i>Citrus (tsitrused)</i>	Iisrael	35
<i>Citrus (tsitrused)</i>	Mehhiko	25
<i>Citrus (tsitrused)</i>	Maroko	3
<i>Citrus (tsitrused)</i>	Peruu	10
<i>Citrus (tsitrused)</i>	Türgi	7
<i>Citrus (tsitrused)</i>	USA	50

<i>Malus</i> (õunad)	Argentina	35
<i>Malus</i> (õunad)	Brasiilia	100
<i>Malus</i> (õunad)	Tšiili	5
<i>Malus</i> (õunad)	Uus-Meremaa	10
<i>Malus</i> (õunad)	Lõuna-Aafrika	15
<i>Mangifera</i> (mangod)	Brasiilia	75
<i>Passiflora</i> (granadillid)	Colombia	5
<i>Passiflora</i> (granadillid)	Keenia	75
<i>Passiflora</i> (granadillid)	Réunion	10
<i>Passiflora</i> (granadillid)	Lõuna-Aafrika	75
<i>Passiflora</i> (granadillid)	Vietnam	15
<i>Passiflora</i> (granadillid)	Zimbabwe	100
<i>Prunus</i> (ploomid)	Argentina	100
<i>Prunus</i> (ploomid)	Tšiili	10
<i>Prunus</i> (ploomid)	Maroko	100
<i>Prunus persica</i> (virsikud)	Lõuna-Aafrika	50
<i>Prunus</i> – muud		10
<i>Prunus</i> (ploomid)	Türgi	35
<i>Prunus</i> (ploomid)	USA	100
<i>Psidium</i> (guajaavid)	Brasiilia	100
<i>Pyrus</i> (pirnid)	Argentina	25
<i>Pyrus</i> (pirnid)	Tšiili	15
<i>Pyrus</i> (pirnid)	Hiina	100
<i>Pyrus</i> (pirnid)	Lõuna-Aafrika	10
<i>Vaccinium</i> (mustikad)	Argentina	25
<i>Vaccinium</i> (mustikad)	Tšiili	10
<i>Vaccinium</i> (mustikad)	Peruu	10

Köögiviljad

<i>Capsicum</i> (patrikad)	Iisrael	100
<i>Capsicum</i> (patrikad)	Maroko	100
<i>Solanum lycopersicum</i> (tomatid)	Kanaari saared	25
<i>Solanum lycopersicum</i> (tomatid)	Maroko	1
<i>Solanum melongena</i> (baklažaanid)	Keenia	100
<i>Solanum melongena</i> (baklažaanid)	Türgi	100
Juur- ja mugulköögiviljad, v.a liigi <i>Solanum tuberosum</i> L. mugulad ⁽³⁾	Kõik kolmandad riigid ⁽⁴⁾	5

Puit		
Okaspuud (v.a <i>Larix</i>)	Venemaa (ainult järgmised osad: keskföderaalringkond (Tsentralny federalny okrug), loode föderaalringkond (Severo-Zapadny federalny okrug), lõuna föderaalringkond (Yuzhny federalny okrug), Põhja-Kaukaasia föderaalringkond (Severo-Kavkazsky federalny okrug) ja Volga föderaalringkond (Privolzhsky federalny okrug))	1

Kasutatud masinad		
Masinad ja sõidukid, mida on kasutatud põllumajanduses või metsanduses	Kõik kolmandad riigid	10

(¹) Albaania, Andorra, Armeenia, Aserbaidžaan, Valgevene, Bosnia ja Hertsegoviina, Kanaari saared, Fääri saared, Georgia, Island, Liechtenstein, Moldova, Monaco, Montenegro, Põhja-Makedoonia, Norra, Venemaa (ainult järgmised osad: keskföderaalringkond (Tsentralny federalny okrug), loode-föderaalringkond (Severo-Zapadny federalny okrug), lõuna-föderaalringkond (Yuzhny federalny okrug), Põhja-Kaukaasia föderaalringkond (Severo-Kavkazsky federalny okrug) ja Volga föderaalringkond (Privolzhsky federalny okrug)), San Marino, Serbia, Türgi, Ukraina ja Ühendkuningriik.

(²) Välja arvatud Türgi.

(³) Komisjoni 28. novembri 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/2072, millega kehtestatakse ühetaolised tingimused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 rakendamiseks seoses taimekahjustajatevastaste kaitsemeetmetega ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 690/2008 ja muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) 2018/2019 (ELT L 319, 10.12.2019, lk 103).

(⁴) Välja arvatud Kamerun.

II LISA

Taimede, taimsete saaduste ja muude objektide (või nende kategooriate) identsus- ja füüsilise kontrolli sagedusmäärade kindlaksmääramise ja muutmise kriteeriumid, nagu on osutatud artikli 4 lõigetes 5 ja 6

1. Uue sagedusmäära võib kindlaks määrata, kui:
 - a) eelneva kolme aasta jooksul liitu toodud saadetiste keskmine arv on vähemalt 200 aastas;
 - b) liitu toodud taimede, taimsete saaduste ja muude objektide (või nende kategooriate) selliste saadetiste miinimumarv, mille puhul on eelneva kolme aasta jooksul tehtud dokumentide, identsus- ja füüsilist kontrolli, on vähemalt 600;
 - c) taimede, taimsete saaduste ja muude objektide (või nende kategooriate) selliste saadetiste arv, mis on saastunud liidu karantiinsete taimekahjustajatega, on igal aastal väiksem kui 1 % liitu imporditud taimede, taimsete saaduste ja muude objektide (või nende kategooriate) saadetiste koguarvust.
 2. Sagedusmäärasid võib muuta, võttes arvesse järgmist:
 - a) liidu karantiinsete taimekahjustajate hinnanguline liikuvusindeks nende arengu kõige kiiremas etapis, milleni nad asjaomaste taimede, taimsete saaduste või muude objektide (või nende kategooriate) puhul areneda võivad;
 - b) liitu toodud taimede, taimsete saaduste ja muude objektide (või nende kategooriate) selliste saadetiste arv, mille puhul on eelmise aasta jooksul tehtud identsus- ja füüsilist kontrolli;
 - c) käesoleva määruse kohaselt imporditud saadetistega seotud liidu karantiinsete taimekahjustajate esinemisest tingitud rikkumiste koguarv ja üksikasjad;
 - d) asjaomaste kaupade saadetiste koguarv, millest on teatatud muudel põhjustel kui liidu karantiinsete taimekahjustajate esinemine, ja vastavad üksikasjad. ning
 - e) mis tahes muu tegur, mis on asjakohane asjaomase kaubandusega seotud fütosanitaarriski kindlaksmääramiseks.
-

III LISA

Komisjonile taotluste esitamisel vajalik teave, nagu on osutatud artiklis 5

Artiklis 5 osutatud teave peab hõlmama järgmist:

- a) asjaomase kauba kirjeldus;
- b) asjaomase kauba päritolu;
- c) liikmesriiki imporditud asjaomase kauba impordimaht, mis on väljendatud saadetiste arvuna ja kaaluna või tükkide või ühikute arvuna;
- d) loetelu liidu karantiinsetest taimekahjustajatest, mida asjaomasel tootel võib esineda;
- e) asjaomase kauba selliste saadetiste arv, mis on tunnistatud nõuetele mittevastavaks punktis d osutatud liidu karantiinsete taimekahjustajate esinemise tõttu;
- f) liidu karantiinsete taimekahjustajate hinnanguline liikuvusindeks, nagu on osutatud punktis d, nende taimekahjustajate arengu kõige kiiremas etapis, milleni asjaomane organism asjaomaste taimede, taimsete saaduste või muude objektide puhul areneda võib;
- g) asjaomase kauba selliste saadetiste arv, mis on kinni peetud muudel põhjustel kui punktis d osutatud liidu karantiinsete taimekahjustajate esinemine;
- h) identsus- ja füüsilise fütosanitaarkontrolli läbinud asjaomase kauba saadetiste arv.

Punktide c, e, g ja h kohane teave peab olema toimikusse kantud vähemalt toimiku esitamisele eelneva kolme aasta kohta.

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2022/2390,**7. detsember 2022,****millega muudetakse pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1037 artikli 19 kohast osalist vahepealset läbivaatamist rakendusmäärusega (EL) 2021/823 teatava Türgist pärit vikerforelli impordi suhtes kehtestatud lõplikku tasakaalustavat tollimaksu**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrust (EL) 2016/1037 kaitse kohta subsideeritud impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed ⁽¹⁾ (edaspidi „alusmäärus“), eriti selle artiklit 19,

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS**1.1. Varasemad uurimised ja kehtivad meetmed**

- (1) Komisjon kehtestas oma rakendusmäärusega (EL) 2015/309 ⁽²⁾ lõpliku tasakaalustava tollimaksu teatava Türgist pärit vikerforelli impordi suhtes (edaspidi „esialgne uurimine“).
- (2) Pärast kõigi eksportivate tootjate subsideerimist käsitlevat osalist vahepealset läbivaatamist (edaspidi „esimene vahepealne läbivaatamine“) vastavalt alusmääruse artiklile 19 otsustas komisjon 4. juunil 2018 oma rakendusmäärusega (EL) 2018/823 ⁽³⁾ (edaspidi „esimest vahepealset läbivaatamist käsitlev määrus“) säilitada esialgses uurimises kehtestatud meetmed.
- (3) Pärast osalist vahepealset läbivaatamist (edaspidi „teine vahepealne läbivaatamine“) vastavalt alusmääruse artiklile 19 muutis komisjon 15. mail 2020 oma rakendusmäärusega (EL) 2020/658 ⁽⁴⁾ (edaspidi „teist vahepealset läbivaatamist käsitlev määrus“) tasakaalustava tollimaksu määra ühe eksportiva tootja puhul.
- (4) Pärast aegumise läbivaatamist vastavalt alusmääruse artiklile 18 (edaspidi „aegumise läbivaatamine“) pikendas komisjon 25. mail 2021 esialgses uurimises kehtestatud (ja rakendusmäärusega (EL) 2020/658 muudetud meetmeid komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2021/823 ⁽⁵⁾ (edaspidi „aegumise läbivaatamist käsitlev määrus“) veel viieks aastaks.
- (5) Praegu kehtivad lõplikud tasakaalustavad tollimaksud jäävad vahemikku 1,5–9,5 %.

⁽¹⁾ ELT L 176, 30.6.2016, lk 55.⁽²⁾ Komisjoni 26. veebruari 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/309, millega kehtestatakse teatava Türgist pärit vikerforelli impordi suhtes lõplik tasakaalustav tollimaks ja nõutakse lõplikult sisse selle impordi suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (ELT L 56, 27.2.2015, lk 12).⁽³⁾ Komisjoni 4. juuni 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/823, millega lõpetatakse teatava Türgi Vabariigist pärit vikerforelli impordi suhtes kohaldatavate tasakaalustusmeetmete osaline vahepealne läbivaatamine (ELT L 139, 5.6.2018, lk 14).⁽⁴⁾ Komisjoni 15. mai 2020. aasta rakendusmäärus (EL) 2020/658, millega muudetakse pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1037 artikli 19 lõike 4 kohast vahepealset läbivaatamist rakendusmäärust (EL) 2015/309, millega kehtestatakse teatava Türgist pärit vikerforelli impordi suhtes lõplik tasakaalustav tollimaks ja nõutakse lõplikult sisse selle impordi suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (ELT L 155, 18.5.2020, lk 3).⁽⁵⁾ Komisjoni 20. mai 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/823, millega kehtestatakse pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1037 artikli 18 kohast aegumise läbivaatamist teatava Türgist pärit vikerforelli impordi suhtes lõplik tasakaalustav tollimaks (ELT L 183, 25.5.2021, lk 5).

1.2. Läbivaatamise algatamine

- (6) Komisjon otsustas omal algatusel algatada osalise vahepealse läbivaatamise, sest tal oli piisavalt tõendeid selle kohta, et subsideerimisega seotud asjaolud, mille alusel kehtivad meetmed kohaldata, olid muutunud ning et asjaomased muutused olid püsivad.
- (7) Täpsemalt öeldes on Türgi valitsuse poolt vikerforelli kasvatajatele antavate subsiidiumide struktuuris ja rakendamise tingimustes alates 2016. aastast toimunud olulised muutused. Nähtavasti põhjustasid need muutused Türgi vikerforelli kasvatajate saadud otseste subsiidiumide vähenemise.
- (8) Komisjon leidis, et on piisavalt tõendeid, et subsideerimisega seotud asjaolud olid märkimisväärselt muutunud, need muutused on püsivad ning seetõttu tuleb meetmed kõigi eksportivate tootjate puhul läbi vaadata.
- (9) Olles pärast liikmesriikide teavitamist otsustanud, et osalise vahepealse läbivaatamise algatamiseks on piisavalt tõendeid, andis komisjon 20. septembril 2021 *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud teates ⁽⁶⁾ (edaspidi „algatamisteade“) teada, et algatatakse läbivaatamine vastavalt alusmääruse artiklile 19.

1.3. Läbivaatamisega seotud uurimisperiood

- (10) Subsideerimise uurimine hõlmas ajavahemikku 1. jaanuarist 2020 kuni 31. detsembrini 2020 (edaspidi „läbivaatamisega seotud uurimisperiood“).

1.4. Huvitatud isikud

- (11) Algamisteates kutsuti huvitatud isikuid uurimises osalemiseks komisjoniga ühendust võtma. Lisaks teavitas komisjon uurimise algatamisest eraldi liidu tootmisharu, teadaolevaid eksportivaid tootjaid ja Türgi valitsust ning kutsus neid üles uurimises osalema.
- (12) Kõigil isikutel paluti teha teatavaks oma seisukohad, esitada teave ja kinnitavad tõendid algatamisteates sätestatud tähtja jooksul. Huvitatud isikutel oli ka võimalus esitada uurimise algatamise kohta märkusi ning taotleda, et komisjon ja/või kaubandusmenetluses ärakuulamise eest vastutav ametnik nad ära kuulaks.

1.5. Eksportijate valikuuring

- (13) Komisjon andis algatamisteates teada, et võib kooskõlas alusmääruse artikliga 27 teha eksportivate tootjate valikuuringu.
- (14) Selleks et otsustada, kas valikuuring on vajalik, ja vajaduse korral moodustada valim, palus komisjon kõikidel Türgi eksportivatel tootjatel esitada algatamisteates nimetatud teabe.
- (15) Peale selle palus komisjon Türgi Vabariigi esindusel Euroopa Liidu juures teha kindlaks muud eksportivad tootjad, kes võiksid olla huvitatud uurimises osalemisest, ja/või võtta nendega ühendust.
- (16) Kolmteist Türgi eksportivat tootjat ja eksportivate tootjate kontserni esitasid nõutud teabe ning nõustusid valimisse kaasamisega. Nende äriühingute arvele langeb Türgi kogu teatava vikerforelli liitu suunatud deklareeritud eksport läbivaatamisega seotud uurimisperioodil.
- (17) Kooskõlas alusmääruse artikli 27 lõikega 1 moodustas komisjon kolmest eksportivast tootjast või eksportivate tootjate kontsernist koosneva valimi, võttes aluseks suurima tüüpilise liitu suunatud ekspordi mahu, mida oli ettenähtud aja jooksul võimalik uurida. Valim esindas üle 60 % liitu suunatud deklareeritud eksportmüügist läbivaatamisega seotud uurimisperioodil.

⁽⁶⁾ ELT C 380, 20.9.2021, lk 15.

- (18) Kooskõlas alusmääruse artikli 27 lõikega 2 konsulteeriti valimi moodustamisel kõigi teadaolevate asjaomaste eksportivate tootjate ja Türgi ametiasutustega.

1.6. Märkused valimi moodustamise kohta

- (19) Komisjonile esitasid märkused koostööd tegevad eksportijad Selina Balık İşleme Tesis İthalat İhracat ve Ticaret A.Ş. (edaspidi „Selina Balık”) ja Kılıç Deniz Ürünleri Üretimi İhracat İthalat ve Ticaret A.Ş. (edaspidi „Kilic Deniz”), kes taotlesid enda kaasamist valimisse.
- (20) Komisjon käsitles neid taotlusi teates, mis lisati avatud toimikusse 22. oktoobril 2021. Teates selgitati, et mõlemad taotlused lükati tagasi põhjusel, et valim oli moodustatud suurima tüüpilise ekspordimahu alusel, mida oli võimalik ettenähtud aja jooksul uurida.
- (21) Selina Balık ja Kilic Deniz ei kuulunud suurimate eksportivate tootjate hulka, mistõttu ei oleks nende äriühingute lisamine valimisse suurendanud märkimisväärselt valimi tüüpilisust ning oleks võinud takistada uurimise õigeaegset lõpuleviimist.
- (22) 11. novembril 2021 saatis liidu vikerforelli kasvatajaid esindav Taani Vesiviljelusliit taotluse, milles avaldas soovi, et komisjon lisaks valimisse väiksemad Türgi forellikasvatajad, sest subsiidiumikavad olid muutunud, mistõttu said väiksemad forellikasvatajad neist võrreldes suurematega rohkem kasu. Taani Vesiviljelusliit märkis seoses sellega, et otsese subsiidiumi kavadesse tehtud muudatused, eelkõige tootmise piirmäärade kehtestamine, on tõhusalt suurendanud väiksemate kasvatajate subsideerimist.
- (23) Seega palus Taani Vesiviljelusliit, et komisjon muudaks valimi moodustamise metoodikat ja loobuks suurimast ekspordimahust, mida oli võimalik uurida ning moodustaks selle asemel statistiliselt usaldusväärse valimi, mis liidu arvates kajastaks täpselt Türgi forellikasvatajate mitmekesisust. Kuid Taani Vesiviljelusliit ei esitanud ühtegi konkreetset koostööd tegevat eksportijat, keda tuleks valimisse kaasata.
- (24) Komisjon lükkas asjaomase taotluse tagasi, sest valimi moodustamiseks vajalik teave, mida nõuti eksportijatelt, ei sisaldanud teavet, mis võimaldaks komisjonil sellisel viisil valimit moodustada.
- (25) Otsese subsiidiumi kavadesse tehtud muudatusi, nagu on esitatud punktis 4, oli kasu arvutamisel arvesse võetud.

1.7. Tasakaalustatavate subsiidiumide individuaalsete summade taotlused valimist välja jäetud äriühingute kohta (edaspidi „individuaalne kontrollimine“)

- (26) Pärast uurimise algatamist alusmääruse artikli 27 lõike 3 alusel esitati komisjonile kaks tasakaalustatavate subsiidiumide individuaalsete summade taotlust. Asjaomased taotlused esitati täidetud küsimustiku vastuse vormis.
- (27) Esimese taotluse esitas äriühing Selina Balık.
- (28) Komisjon võttis äriühingu individuaalse kontrollimise taotluse vastu, sest ta juba tegeles äriühingu olukorra läbivaatamisega sama tootega seotud samaaegse vahepealse läbivaatamise käigus. Asjaomane vahepealne läbivaatamine algatati 5. veebruaril 2021 ⁽⁷⁾. Kuid Selina Balık võttis oma läbivaatamistaotluse tagasi ja komisjon lõpetas selle 10. märtsil 2022 ⁽⁸⁾.
- (29) Selina Balık oli esitanud täieliku küsimustiku vastuse sama läbivaatamisega seotud uurimisperioodi kohta nagu kõnealuse vahepealse läbivaatamisega seotud uurimisperiood (2020. kalendriaasta). Äriühing nõustus, et esitatud teavet kasutatakse käesoleval läbivaatamisel. Komisjon oli esitatud teavet juba enamjaolt kontrollinud ja tegemata oli ainult kaugmeetodil ristkontroll.
- (30) Seetõttu oli täielik teave uurimise algatamise ajal juba kättesaadav ja äriühingu Selina Balık olukorra uurimist ei saanud käesoleva läbivaatamise puhul pidada liiga koormavaks.

⁽⁷⁾ ELT C 40, 5.2.2021, lk 12.

⁽⁸⁾ ELT L 83, 10.3.2022, lk 60.

- (31) Teise taotluse esitas äriühing Kilic Deniz.
- (32) Kilic Denizi olukord oli Selina Baliki omast erinev. Ühtegi küsimustiku vastust ei olnud eelnevalt saadaval ja seetõttu oleks vajaliku teabe kogumine ja esitatud andmete analüüs tulnud täies mahus teha uurimise käigus ning seda lisaks valimisse kaasatud eksportivate tootjate andmete kogumisele ja analüüsimisele.
- (33) Seepärast leidis komisjon, et selle taotluse heakskiitmine oleks ülemäära koormav ja takistaks tõesti uurimise õigeaegset lõpuleviimist. Seega individuaalse kontrollimise taotlust ei rahuldatud.
- (34) Pärast avalikustamist esitas Kilic Deniz märkusi selle kohta, et tema individuaalse kontrollimise taotlus oleks tulnud rahuldada, sest tema väitel põhines see samadel alustel nagu äriühingu Selina Balik taotlus. Samuti väitis Kilic Deniz, et arvestamata tuleks jätta asjaolu, et Selina Balik oli juba teise samal ajal toimuva uurimise raames teavet esitanud, sest see oleks diskrimineeriv, ning et käesoleva osalise vahepealse läbivaatamise puhul sai komisjon küsimustiku vastused äriühingutelt Kılıç Deniz ja Selina Balik samal ajal.
- (35) Nagu on selgitatud põhjenduses 32, leidis komisjon, et mõlema äriühingu olukord oli erinev ja seetõttu oli äriühingute erinev kohtlemine õigustatud.
- (36) Asjaolu, et samal ajal oli käimas läbivaatamine, milles käsitleti Selina Baliki individuaalset olukorda ja mis hõlmas sama läbivaatamisega seotud uurimisperioodi nagu käesolev läbivaatamine, andis juba varajases etapis komisjoni käsutusse sama andmestiku, mida käesoleva läbivaatamise jaoks nõutud oleks.
- (37) Nagu on selgitatud põhjenduses 29, olid Selina Balik ja temaga seotud äriühingud juba esitanud vastused küsimustikule teise vahepealse läbivaatamise ajal ning esitatud andmete puuduste kõrvaldamise menetlus oli lõpetatud. Puuduste kõrvaldamise menetlus nõudis olulisi ressursse, sest vastused küsimustikule tuli põhjalikult läbi vaadata ja määrata kindlaks puudused, misjärel äriühingud need kõrvaldasid.
- (38) Komisjon sai asjaomaseid andmeid käesoleva läbivaatamise puhul täielikult arvesse võtta, sest Selina Balik andis komisjonile loa kasutada samaaegse vahepealse läbivaatamise ajal esitatud andmeid. Seepärast lükkas komisjon diskrimineeriva kohtlemise kohta esitatud väite tagasi.
- (39) Kilic Deniz väitis veel, et komisjon oleks pidanud arvestama, et tema äriühingul oli juba kogemusi subsiidiumivastastes uurimistes koostöö tegemisel, sest äriühing osales esialgses uurimises, teises vahepeelses läbivaatamises ning Türgist pärit huntahvena ja merikogre impordi käsitlevas subsiidiumivastastes uurimises 2015. aastal, mis lõpetati asjaomase subsiidiumikava lõpetamise tõttu.
- (40) Seoses selle väitega märkis komisjon, et individuaalse kontrollimise lubamine on seotud uurimise koormusega, mitte vastavat kohtlemist taotleva äriühingu koormuse või kogemusega.
- (41) Ühtlasi märkis Kilic Deniz, et ta oli läbivaatamisega seotud uurimisperioodil Türki suuruselt neljas eksportiv tootja ja et tema eksportmüük Euroopa Liitu oli Selina Baliki omast suurem, mida komisjon oleks pidanud individuaalse kontrollimise osas valiku tegemisel arvesse võtma.
- (42) Komisjon lükkas selle märkuse tagasi, sest see ei ole mitte individuaalse kontrollimise lubamise tingimus, vaid pigem alus, mille põhjal otsustada, kas äriühing tuleks kaasata eksportijate valimisse. Nagu selgitati eespool põhjenduses 17, pidi asjaomane valim olema piiratud.
- (43) Lisaks taotles Kilic Deniz, et tema muudetud 1,5 % suurune tollimaks peaks kehtima viis aastat alates muudatuse tegemise kuupäevast ning seepärast ei saa seda käesoleva läbivaatamise tõttu muuta.
- (44) Komisjon märkis, et alusmääruse artikli 18 lõikes 1 on sätestatud, et lõplik tasakaalustusmeede kaotab kehtivuse viie aasta möödudes pärast selle kehtestamist. Äriühingu Kilic Deniz impordilt sisse nõutav tollimaks kehtestati 28. veebruaril 2015 ja seega algab viieaastane periood sellest kuupäevast.

- (45) Teise vahepealset läbivaatamist käsitleva määrusega, millega vähendati Kilic Denizi individuaalset tollimaksumäära 9,5 %-lt 1,5 %-ni, muudeti kõigest esialgse määruse artikli 2 tabelit ning see ei mõjuta nende meetmete kestust, mis teataval tasemel kehtima jäid. Seetõttu lükati taotlus tagasi.
- (46) Samuti märkis Kilic Deniz, et teise vahepealse läbivaatamise tulemusena peaks talle kehtiv individuaalne 1,5 % tollimaksumäär püsima jääma, sõltumata käesoleva vahepealse läbivaatamise tulemustest, sest mõlema läbivaatamise algatamise põhjused olid samad ja komisjon ei ole näidanud, et Kilic Deniziga seotud muutunud asjaolud käesoleva läbivaatamisega seotud uurimisperioodil olid püsivad, mis õigustaks tema tollimaksumäära muutmist.
- (47) Komisjon lükkab tagasi ka selle Kilic Denizi väite, et käesoleva uurimise läbivaatamise alused on samad mis läbivaatamise puhul, mille tulemusena võeti vastu teist vahepealset läbivaatamist käsitlev määrus.
- (48) Nagu on sätestatud temaga seotud algatamisteate punktis 4, ⁽⁹⁾ on teise vahepealse läbivaatamise põhjused seotud Kilic Denizi ja tema saadud kasu tasemega. Käesolev läbivaatamine algatati muutuste põhjal, mis mõjutasid kõiki Türgi tootjaid.
- (49) Põhjenduses 285 ja sellest edasi analüüsis komisjon muutunud asjaolude püsivat laadi seoses algse määruse uurimisperioodiga.
- (50) Asjaomane analüüs tehakse kogu riigi kohta, mis hõlmab ka nende individuaalsete eksportivate tootjate olukorda, kes Türgi valitsuselt subsidiume saavad. Seetõttu lükati tagasi väide, et komisjon ei arvestanud Kilic Denizi individuaalset olukorda.
- (51) Kilic Deniz väitis veel, et komisjon peab määrama igale teadaolevale eksportivale tootjale individuaalse subsidiumimäära, sest WTO subsidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingus puudub valikuuringut käsitlev säte.
- (52) Komisjon lükkab selle väite tagasi, sest valikuuringud on selgelt nähtud ette alusmääruse artiklis 27.
- (53) Ühtlasi tegi komisjon uurimise ajal kõigile huvitatud isikutele selgeks, et kõigile koostööd tegevatele valimist välja jäetud eksportivatele tootjatele määratakse keskmine tollimaksumäär, kui neile ei võimaldata individuaalset kontrollimist.

1.8. Vastused küsimustikele ja koostööst keeldumine

- (54) Uurimise seisukohast vajaliku teabe saamiseks saatis komisjon küsimustikud kolmele valimisse kaasatud eksportivale tootjale ja Türgi valitsusele. Küsimustiku vastused saadi kolmelt valimisse kaasatud eksportivalt tootjalt ja Türgi valitsuselt. Küsimustiku vastused saadi ka kahelt eksportivalt tootjalt, kes taotlesid individuaalset kontrollimist.

1.9. Kontrollimine

- (55) Komisjon kogus ja kontrollis kogu teavet, mida ta pidas subsideerimise kindlakstegemise seisukohast vajalikuks.
- (56) COVID-19 pandeemia puhangu ja sellega toimetulekuks võetud meetmete ⁽¹⁰⁾ tõttu ei olnud komisjonil siiski võimalik teha alusmääruse artikli 26 kohaseid kontrollkäike kõigi äriühingute valdustes.
- (57) Selle asemel ristkontrollis komisjon kaugmeetodil järgmiste äriühingute esitatud teavet:
eksportivad tootjad ja seotud äriühingud:

— Gumusdoga kontsern:

— Gümüşdoğa Su Ürünleri Üretim İhracat İthalat A.Ş.;

— Akyol Su Ürünleri Üretim Taşımacılık Komisyon İthalat İhracat Pazarlama Sanayi Ticaret Ltd. Şti;

⁽⁹⁾ ELT C 176, 22.5.2019, lk 24.

⁽¹⁰⁾ ELT C 86, 16.3.2020, lk 6.

- Yerdeniz Su Ürünleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.;
 - Bengi Su Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi;
 - Hakan Yem Üretim Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi;
 - Özpekler kontserni:
 - Özpekler İnşaat Taahhüd Dayanıklı Tüketim Malları Su Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi;
 - Özpekler İthalat İhracat Su Ürünleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.;
 - Fishark kontserni:
 - Fishark Su Ürünleri Üretim ve Sanayi Ticaret A.Ş.;
 - Fishark Gıda Sanayi Ticaret A.Ş.;
 - Kemer Su Ürünleri Üretim ve Ticaret A.Ş.;
 - Selina Balık kontserni:
 - Selina Balık İşleme Tesisi İthalat İhracat Ticaret Anonim Şirketi;
 - Selina Fish Su Ürünleri Ticaret Limited Şirketi;
 - Ayhan Alp Alabalık Üretim ve Ticaret;
- Türki ametiasutused:
- Türkiye Vabariigi Kaubandusministeerium;
 - Türkiye Vabariigi Põllumajandus- ja Metsandusministeerium.

1.10. Järgnenud menetlus

- (58) 25. augustil 2022 avalikustas komisjon olulised faktid ja kaalutlused, mille põhjal ta kavatses muuta kehtivat tasakaalustavat tollimaksu (edaspidi „lõplike järelduste avalikustamine“). Kõigile isikutele anti võimalus esitada kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul nende avaldatud faktide ja kaalutluste kohta märkusi.
- (59) Komisjon vaatas huvitatud isikute märkused läbi ja võttis neid vajaduse korral arvesse. Kõigile vastava taotluse esitanud huvitatud isikutele võimaldati arakuulamine.
- (60) Pärast huvitatud isikutelt märkuste saamist kohandas komisjon teatavaid olulisi asjaolusid ja kaalutlusi ning saatis 23. septembril 2022 huvitatud isikutele täiendavad lõplikud järeldused. Huvitatud isikutele anti märkuste esitamiseks kindlaksmääratud ajavahemik.
- (61) Türki valitsus taotles komisjoni talitustelt arakuulamist kooskõlas alusmääruse artikli 11 lõikega 10 ning arakuulamine toimus 4. oktoobril 2022.
- (62) Pärast huvitatud isikutelt täiendavate lõplike järelduste avalikustamise kohta märkuste saamist parandas komisjon kaks viga, mida on kirjeldatud põhjenduses 306 ja 135 ning selle tulemusena arvutustesse tehtud muudatused esitati huvitatud isikutele 6. oktoobril 2022. Huvitatud isikutele anti lisaaega nendega seotud subsiidiumide arvutustesse tehtud muudatuste kohta märkuste esitamiseks.
- (63) Gumusdoga, Fishark Özpekler ja Selina Balık kordasid teise täiendavate lõplike järelduste avalikustamise kohta esitatud märkustes oma väiteid, mis olid juba esitatud kahel varasemal lõplike järelduste avalikustamisel. Neid väiteid käsitletakse käesolevas määruses.
- (64) Lisaks soovis Gumusdoga väikese muudatuse tegemist oma käibesse, mille komisjon kiitis heaks ja mille kohta tehti parandus, nagu on kirjeldatud põhjenduses 306.

2. UURIMISALUNE TOODE

- (65) Uurimisalune toode on teatav vikerforell (*Oncorhynchus mykiss*):
- eluskala, kaaluga 1,2 kg või vähem, või
 - värske, jahutatud, külmutatud ja/või suitsutatud kala:

- terve kala koos peaga, lõpustega või lõpusteta, roogitud või rookimata, kaaluga 1,2 kg või vähem, või
 - ilma peata kala, lõpustega või lõpusteta, roogitud või rookimata, kaaluga 1 kg või vähem, või
 - kalafilee, kaaluga 400 g tükk või vähem,
- mis on pärit Türgi Vabariigist (edaspidi „asjaomane riik“) ja kuulub praegu CN-koodide ex 0301 91 90, ex 0302 11 80, ex 0303 14 90, ex 0304 42 90, ex 0304 82 90 ja ex 0305 43 00 (TARICi koodid 0301 91 90 11, 0302 11 80 11, 0303 14 90 11, 0304 42 90 10, 0304 82 90 10 ja 0305 43 00 11) alla.
- (66) Uurimise käigus sai komisjon teada, et ELi imporditi Türgi Vabariigist pärit pipraga maitsestatud suitsuforellifileed. Teatud osa asjaomasest fileest imporditi uurimisaluse tootena, millelt oli tasutud tollimaksu ning teatud osa imporditi teise tariifibrüügi all (CN-kood 1604 19 10), millelt ei ole tollimaksu sisse nõutud.
- (67) Nii Türgi eksportivad tootjad kui ka liidu tootmisharu kinnitasid, et nende arvates kuulus pipraga maitsestatud suitsuforellifilee käesoleva uurimise ja eelmiste uurimiste toote määratluse alla.
- (68) Samuti on uurimine näidanud, et üksnes pipra lisamine ei muuda suitsufilee põhiomadusi. Sellest ja asjaolust, et eksportijad ning liidu tootmisharu olid toote määratluse osas üksmeelel, järeldas komisjon, et „pipraga maitsestatud suitsufilee“ kuulub tõesti toote määratluse alla.
- (69) Sellest tulenevalt leiab komisjon, et pipraga maitsestatud suitsuforellifilee kuulub uurimisaluse toote alla kui „suitsutatud“ toode. Kahtluste vältimiseks nõutakse tollimaksu sisse pipraga maitsestatud suitsuforellifileelt, kui see on deklareeritud tollikoodi CN 1604 19 10 (TARIC 1604 19 10 11) all.

3. NIME MUUTMINE

- (70) Eksportija Lezita Balık A.Ş, TARICi lisakood B968, teavitas 9. juunil 2021 komisjoni, et ta on muutnud oma nime, milleks on Abalıoglu Balık ve Gıda Ürünleri Anonim Şirketi.
- (71) Äriühing palus komisjonil kinnitada, et nime muutmine ei mõjuta äriühingu õigust kasutada tema suhtes tema eelmise nime all kohaldatud subsiidiumivastast tollimaksumäära.
- (72) Komisjon kontrollis esitatud teavet ja järeldas, et nime muutmine oli asjaomastes ametiasutustes ⁽¹⁾ nõuetekohaselt registreeritud ja sellega ei kaasnenud uusi suhteid teiste äriühingute kontsernidega, mida komisjon ei uurinud.
- (73) Komisjon märkis, et äriühing tegi asjaomase läbivaatamise käigus koostööd, esitades valikuuringu vormi oma uue nimega Abalıoglu Balık ve Gıda Ürünleri Anonim Şirketi.
- (74) Järelikult ei mõjuta nime muutmine uurimise järeldusi ega eelkõige äriühingule kehtivat subsiidiumivastast tollimaksumäära.
- (75) Nimemuutus peaks jõustuma alates 7. juulist 2020, mis on kuupäev, mil äriühing oma nime muutis.

4. SUBSIDEERIMINE

- (76) Eelmises aegumise läbivaatamises uuritud subsiidiumide põhjal uuriti järgmisi meetmeid, mis väidetavalt hõlmavad subsiidiumikavade andmist:
- forellikasvatuse toetus;
 - tulumaksuvähendus;

⁽¹⁾ Nime muutmine avaldati 7. juuli 2020. aasta äriregistri teatajas nr 10113.

- käibemaksu- ja tollimaksuvabastus imporditud masinatelt;
- käibemaksuvabastus siseturult ostetud masinatelt;
- sotsiaalkindlustusmaksete toetuse kava;
- sooduslaenu;
- maa eraldamise kava;
- soodustingimustel ekspordikindlustus;
- töödeldud mereannid.

- (77) Sotsiaalkindlustusmaksete toetuse kava, maa eraldamise kava ja töödeldud mereandide puhul leidis komisjon, et valimisse kaasatud eksportivad tootjad ei saanud neist kavadest läbivaatamisega seotud uurimisperioodil kasu ning seepärast neid põhjalikumalt ei uuritud.
- (78) 11. novembril 2021 esitas Taani Vesiviljelusliit märkused subsiidiumikavade kohta, mida läbivaatamisel uuritakse.
- (79) Taani Vesiviljelusliidu märkustes anti teada, et eelmise läbivaatamise järgselt oli muudetud või ajakohastatud järgmisi subsiidiumikavasid:
- vesiviljelussektori investeerimistoetused;
 - töödeldud mereannid;
 - tagasimaksekrediit;
 - kalakasvatus pinnasesse kaevatud tiikides;
 - toetus põllumajanduslikele kirjastamis- ja konsultatsiooniteenustele;
 - riigi toetatud kindlustus;
 - riigi toetatud laenu;
 - põllumajandusinvesteeringute toetus;
 - käibemaksuvabastus kalajahult;
 - Digital Agriculture Marketplace (põllumajanduse digiturg);
 - COVID-19st taastumise toetuskavad.
- (80) Komisjon täheldas, et Türgis tõesti kavad aasta-aastalt muutuvad. Kui niisugune kava muutus toob kaasa valimisse kaasatud äriühingute kasumäära muutumise, peaks komisjon veenduma, kas asjaomase muutuse puhul on tegemist asjaolude püsiva muutusega. Kui jah, siis komisjon kohandab meetmeid vastavalt muutusele.
- (81) Nagu on märgitud allpool ja ka eelmises aegumise läbivaatamises, ei ole mõned Taani Vesiviljelusliidu loetletud kavad enam kehtivad või ei saa valimisse kaasatud eksportivad tootjad neist kasu.

4.1. Otsetoetused forellikasvatajatele

4.1.1. Kirjeldus ja õiguslik alus

- (82) Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil anti presidendi dekreei 2020/3190 (edaspidi „dekreet nr 3190“) ⁽¹²⁾ alusel forellikasvatajatele otsetoetust. Dekreei rakendamise menetlused ja põhimõtted on sätestatud põllumajandus- ja metsandusministeeriumi välja antud kommünikees 2020/39 ⁽¹³⁾ (edaspidi „kommünikee nr 39“).
- (83) Otsetoetuste kava hõlmab liiki vikerforell (*Oncorhynchus mykiss*). Kava eesmärk on katta vikerforellikasvatusega seotud kulud kuni tootmise piirmäärani.

⁽¹²⁾ Presidendi 5. novembri 2020. aasta dekreet nr 3190, „Dekreet 2020. aastal antavate põllumajandustoetuste kohta“, avaldatud ametlikus väljaandes nr 31295.

⁽¹³⁾ 1. detsembri 2020. aasta kommünikee 2020/39, avaldatud ametlikus väljaandes nr 31321.

- (84) Komisjon on seisukohal, et otsetoetuste kava on ette nähtud selleks, et sellest saaks kasu forellipüük. Mõlemad valimisse kaasatud eksportivad tootjad püüavad enda kasvatatud forelli ja ostavad seda teistelt Türgi forellikasvatajatelt ning seejärel töötlevad ja ekspordivad forelli eri esitusviiside kujul Euroopa Liitu. Need esitusviisid, sh roogitud ja fileeritud forell, moodustavad uurimisaluse toote.
- (85) „Forelli“ (mis tahes suurusega) tootmise toetussummaks määrati 0,75 Türgi liiri kilogrammi kohta kuni tootmise piirmäärani 350 000 kg aastas.
- (86) „Üle 1 kg kaaluva forelli“ tootmise toetussummaks määrati 1,5 Türgi liiri kilogrammi kohta samas tootmise piirmääras 350 000 kg aastas. 2020. aasta kommünikees on „üle 1 kg kaaluva forellina“ määratletud forell, mis kaalub üle 1,25 kg ⁽¹⁴⁾.
- (87) Asjaomased forelli tootmise subsiidiumimäärad on samad määrad, mis kehtisid 2019. aastal ehk aegumise läbivaatamisega seotud uurimisperioodil.

4.1.2. Otsetoetuste kava muutused aja jooksul

- (88) Forellitootmise toetust antakse presidendi dekreetide ja kommünikeede alusel, mida antakse välja igal aastal põllumajanduseeskirja nr 5488 artikli 19 alusel. Asjaomaste dekreetide ja kommünikeedega muudetakse igal aastal toetuse olemust.

Tabel 1

Forelli otsetoetuste kava

Aasta	Toetuskava	Toetuse summa kg kohta
2016	Forell kuni 250 Mt	0,65 Türgi liiri
	Forell kuni 500 Mt	0,325 Türgi liiri
2017	Forell kuni 250 Mt	0,75 Türgi liiri
	Forell kuni 500 Mt	0,375 Türgi liiri
	Üle 1 kg kaaluv forell (lisamakse)	0,25 Türgi liiri
2018	Forell kuni 250 Mt	0,75 Türgi liiri
	Forell kuni 500 Mt	0,375 Türgi liiri
	Üle 1 kg kaaluv forell kuni 250 Mt (lisamakse)	0,25 Türgi liiri
	Üle 1 kg kaaluv forell kuni 500 Mt (lisamakse)	0,125 Türgi liiri
2019	Forell kuni 350 Mt	0,75 Türgi liiri
	Üle 1 kg kaaluv forell kuni 350 Mt	1,5 Türgi liiri
2020 (läbivaatamisega seotud uurimisperiood)	Forell kuni 350 Mt	0,75 Türgi liiri
	Üle 1 kg kaaluv forell kuni 350 Mt	1,5 Türgi liiri

- (89) Esialgse uurimise ajal koosnes kava forellikasvatajatele makstavast toetusest, mille puhul võeti aluseks kogu püütud forelli kogus sõltumata kala suurusest ja toetust maksti püütud kilogrammi kohta kahes eraldi määras sõltuvalt püütud kogusest kuni 500 tonni aastas.
- (90) 2017. tootmisaastal lisas Türgi valitsus väikese makse summas 0,25 Türgi liiri kilogrammi kohta üle 1 kg kaaluva forelli puhul, mida nimetatakse „üle 1 kg kaaluvaks forelliks“. See lisamakse kehtis veel uurimisaluse toote puhul, mis võib püügi hetkel kaaluda kuni 1,2 kg.

⁽¹⁴⁾ Kommünikee 2020/39 artikli 4 lõige f: „Üle 1 kg kaaluv forell: forell kaaluga 1,25 (üks kilo ja kakssada viiskümmend grammi) kilogrammi ja üle selle ühe kala kohta püügi ajal.“

- (91) Pärast komisjoniga peetud arutelu „üle 1 kg kaaluva forelli“ määratluse üle esimese vahepealse läbivaatamise ajal (vt esimest vahepealset läbivaatamist käsitleva määruse põhjendused 40–45) muutis Türgi valitsus 2018. aastal „üle 1 kg kaaluva forelli“ määratlust, mille kohaselt on tegemist forelliga, mis kaalub püügi hetkel üle 1,25 kg.
- (92) 2019. aastal eemaldas Türgi valitsus „üle 1 kg kaaluva forelli“ puhul kehtinud täiendava lisamakse ja jagas kava hoopis kaheks, mille kohaselt maksti „forelli“ (mis tahes suurusega) kilogrammi kohta 0,75 Türgi liiri ja „üle 1 kg kaaluva forelli“ kilogrammi kohta 1,5 Türgi liiri.
- (93) Samuti vähendas Türgi valitsus tootmise piirmäära 500 tonnilt 350 tonnini aastas ja piiras subsiidiumimakseid ühele litsentsile piirkonna kohta. Tootmise piirmäär 350 tonni kehtib kogu forelli tootmisele sama kasvatuslitsentsi ulatuses.
- (94) Käesoleval läbivaatamisega seotud uurimisperioodil tegi komisjon kindlaks, et kolmest valimisse kaasatud äriühingust kaks kasvatasid mis tahes suurusega forelli samades rajatistes ja sama kasvatuslitsentsi alusel ning said selle tulemusena mõlema määra alusel tasu.
- (95) Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil said forellikasvatajad vastavalt püütud forelli kaalule taotleda määra, mis kehtis „forellile“ (mis tahes suurusega), või määra, mis kehtis „üle 1 kg kaaluvale forellile“. „Üle 1 kg kaaluvale forellile“ makstava suurema toetusemäära tõttu taotlesid valimisse kaasatud eksportivad tootjad, kes püüdsid üle 1,25 kg kaaluvat forelli, enamikul juhtudel „üle 1 kg kaaluvale forellile“ kehtivat määra.
- (96) Selle tulemusena kahekordistus aastatel 2019–2020 „üle 1 kg kaaluva forelli“ subsideeritud tootmine kilogrammi arvestuses ja asjaomase kava alusel forellikasvatajatele Türgi liirides makstava subsiidiumi summa ning toimus selge üleminek suurema forelli püügile.
- (97) Võttes arvesse nii „forellile“ (mis tahes suurusega) kui ka „üle 1 kg kaaluvale forellile“ makstavat subsiidiumi, leidis komisjon, et Türgi valitsuselt saadud subsiidium oli tegelikult vaatlusalusel perioodil suurenenud 59 protsendipunkti:

Tabel 2

Koguste ja subsiidiumisummade muutused 2017–2020

	2017	2018	2019	2020 (läbivaatamisega seotud uurimisperiood)
„Mis tahes suurusega forelli“ subsideeritud kasvatus (kg)	62 461 873	53 390 032	48 859 007	44 991 877
„Üle 1 kg kaaluva forelli“ subsideeritud kasvatus (kg)	6 075 006	14 175 924	15 261 470	30 102 632
Subsideeritud kogukasvatus (kg)	68 536 879	67 565 956	64 120 477	75 094 509
Indeks	100	99	94	110
„Mis tahes suurusega forelli“ subsiidium (Türgi liirides)	42 948 500	36 900 761	35 769 405	32 547 179
„Üle 1 kg kaaluva forelli“ subsiidium (Türgi liirides)	5 017 996	11 953 949	22 428 846	43 742 770
Kokku makstud subsiidium (Türgi liirides)	47 966 496	48 854 710	58 198 251	76 289 949
Indeks	100	102	121	159

- (98) Seepärast leidis komisjon, et kava kohandamine ei muutnud põhimõtteliselt selle aluseks olevat subsideerimist ja pigem hoopis suurendas selle määra. See ei tundunud olevat finantsiliselt ega majanduslikult põhjendatud.

4.1.3. Järeldus tasakaalustatavuse kohta

- (99) Forellikasvatajatele makstavad otsetoetused kujutavad endast tasakaalustatavaid subsidiume alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i ja artikli 3 lõike 2 tähenduses, st Türgi valitsuse rahaliste vahendite otsest ülekandmist forellikasvatajatele.
- (100) Need otsesed subsidiumid on konkreetsed ja tasakaalustatavad alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses, kuna toetust andev asutus ja õigusaktid, mille alusel toetust andev asutus tegutseb, lubavad juurdepääsu kõnealustele toetustele sõnaselgelt vaid vesiviljelussektoris tegutsevatele ettevõtetele. Vesiviljelusega tegelevad ettevõtted on sõnaselgelt ära märgitud ja forell on konkreetselt nimetatud ühe liigina, mille suhtes kõnealust subsidiumikava rakendatakse.
- (101) Komisjon tegi kindlaks, et valimisse kaasatud eksportivad tootjad said läbivaatamisega seotud uurimisperioodil asjaomasest kavast kasu nii kilogrammi kohta makstava 0,75 Türgi liirise („forell“ mis tahes suurusega) määra kui ka 1,5 Türgi liirise („üle 1 kg kaaluv forell“) määra puhul.
- (102) Esialgse uurimise ajal puudus „üle 1 kg kaaluva forelli“ püügi puhul kehtiv eraldi subsidiumimäär, mistõttu seda küsimust ei tekkinud. Järgmiste läbivaatamiste, sh aegumise läbivaatamise käigus ei saanud komisjon kindlaks teha üle 1,25 kg kaaluva forelli püügist saadavat kasu, sest valimisse kaasatud äriühingud ei püüdnud „üle 1 kg kaaluvat forelli“ ⁽¹⁵⁾.
- (103) Uurimise käigus tegi komisjon kindlaks, et kolmest valimisse kaasatud eksportivast tootjast kaks püüdsid läbivaatamisega seotud uurimisperioodil iga suurusega forelli sama kasvatuslitsentsi alusel ning said seetõttu kasu mõlemast subsidiumimäärast.
- (104) Komisjon märkis, et forelli kasvatatakse samades tootmisrajatistes, milleks on maasse kaevatud tiigid ning järvedes või merel asuvad puurid. Nii väiksemat kui ka suuremat forelli kasvatatakse samades rajatistes, kalad saavad täiskasvanuks samades tiikides ja neid toidetakse sama söödaga. Igast alla 1,25 kg kaaluvast forellist võib saada üle 1,25 kg kaaluv forell. Ainus vahe on selles, et suuremat forelli püütakse hiljem, et kala jõuaks kasvada nõutavasse suurusesse.
- (105) Nagu on märgitud esimest vahepealset läbivaatamist käsitleva määruse põhjenduses 45, anti „teatise 2017/38 artikli 4 punkti f kohaselt kalakasvatajale subsidiumi väljapüütud kalade eest. Isegi siis, kui Türgi kavatses 2018. aastal seada subsidiumi maksmise piiranguks üle 1,25 kg kaaluva forelli, puudub dekreedis õiguslik tingimus, millega välistatakse subsidiumi andmine, kui forelli müüakse muul kujul. Saadud teave näitab, et selles tööstusharus on levinud tava töödelda mõnesid suuri püütud forelle ja müüa neid vaatlusaluse tootena, nt filee kujul“.
- (106) Seega on suurema forelli kasvatamise puhul saadud toetus automaatselt seotud ka väiksema forelli kasvatamisega. Olenemata sellest, kas forelli puhul saadi kasu esimesest või teisest määra, makstakse otsetoetust püütud forelli eest, mis on uurimisel toode (elus või surnud ja eri viisil töödeldud kujul). Forelli eest makstav toetus on olemas ka juhul, kui kala müüakse fileena, mida ei eristata püütud forelli suuruse alusel.
- (107) Mõlema subsidiumimäära maksmise aluseks on forellikasvatus. Kasvatuslitsentsi tootmisvõimsus hõlmab iga suurusega forelli ja mõlemast toetuse määra tulenev hüvitis makstakse kalakasvatajale ühekordse maksena ja seda kajastatakse raamatupidamises äriühingu üldisel tulukontol.
- (108) Seepärast leidis komisjon, et 2020. aastal forellikasvatajatele tehtud väljamaksed vastavad kogu otsetoetusele, mida saadi forelli, sh uurimisel toote kasvatamiseks.

⁽¹⁵⁾ Rakendusemääruse (EL) 2021/823 põhjendus 41.

4.1.4. Omatoodangu subsiidiumisumma

- (109) Kasu äriühingu kohta oli otsetoetuse summa, mida saadi läbivaatamisega seotud uurimisperioodil määrade alusel nii „forelli“ (mis tahes suurusega) kui ka „üle 1 kg kaaluva forelli“ tootmise eest. Äriühingud esitasid teavet saadud toetuse summa kohta ning selle kohta, kellelt ja millise konkreetse tootmise eest seda saadi.
- (110) Subsiidiumisumma kindlaksmääramiseks Türgi liirides forelli kilogrammi kohta jagati iga suurusega forelli tootmise eest saadud otsetoetuse summa mõlema toetuse määra alusel kogu püütud forelli kogusega.

4.1.5. Ostetud forelli subsiidiumisumma

- (111) Esialgses uurimises ⁽¹⁶⁾ tehti kindlaks, et kõnealustest subsiidiumidest said kasu ka valimisse kaasatud eksportivad tootjad, kes ostsid forelli Türgi sõltumatutelt kalakasvatajatelt töötlemiseks, sest uurimisalune toode hõlmab nii otseselt subsideeritud toorainet, st elusforelli, kui ka tootmisahela järgmise etapi tooteid, nagu värsked või külmutatud terve kala, filee ja suitsuforell.
- (112) Ostetud forelli puhul saadud kasu arvutati esialgses uurimises Türgi ametiasutuste antud subsiidiumide kogusumma alusel, mis jagati Türgi forellitoodangu kogumahuga.
- (113) Komisjon märkis, et järeldus, et valimisse kaasatud eksportivad tootjad said forelli ostmisest kasu, leidis aegumise läbivaatamise ⁽¹⁷⁾ käigus kinnitust. Kasu arvutati saadud subsiidiumide kogusumma alusel, mis jagati Türgi subsideeritud forellitoodangu kogumahuga.
- (114) Kuid eelmise aegumise läbivaatamise järeldused põhinesid Türgi valitsuse esitatud üldistel kogu riiki hõlmavatel andmetel ja nende puhul ei olnud arvesse võetud valimisse kaasatud eksportivate tootjate konkreetset olukorda. Aegumise läbivaatamise puhul ei ole niisugune üksikasjalik järeldus vajalik, sest aegumise läbivaatamise käigus tuleb üksnes kindlaks teha subsideerimise jätkumise või kordumise tõenäosus, mitte täpsed tasakaalustavad marginaalid.
- (115) Asjaomase vahepealse läbivaatamise puhul ei ole ükski huvitatud isik vaidlustanud asjaolu, et eksportivad tootjad saavad jätkuvalt subsideerimisest kasu, ostes forelli sõltumatutelt kalakasvatajatelt. Türgi valitsus esitas andmed 2020. aasta subsideerimise taseme kohta iga forellikasvataja puhul nii 0,75 Türgi liirise („forell“ mis tahes suurusega) kui ka 1,5 Türgi liirise (üle 1 kg kaaluv forell) määra alusel. Asjaomaseid andmeid võrreldi kolme valimisse kaasatud eksportiva tootja ostunimekirjadega ning komisjon tuvastas järgmist:
- a) 5 % ostetud kogusest pärines kalakasvatajatelt, kes ei saanud subsiidiumi või kelle kohta andmeid ei olnud võimalik leida;
 - b) 49 % ostetud kogusest pärines kalakasvatajatelt, kelle tootmismahult ületas tootmise piirmäära 350 tonni aastas ja seetõttu ei olnud osa asjaomaste kalakasvatajate tootmisest subsideeritud ning
 - c) 46 % ostetud kogusest pärines kalakasvatajatelt, kelle tootmismahult jäi allapoole tootmise piirmäära 350 tonni aastas ja seetõttu arvestati, et kogu asjaomaste kalakasvatajate tootmine oli subsideeritud.
- (116) 2020. aasta toodangu puhul arvestati mis tahes suurusega forelli kilogrammi puhul subsiidiumisummaks 0,53 Türgi liiri kilogrammi kohta, kui arvesse on võetud kogutoodang ning 1,02 Türgi liiri kilogrammi kohta, kui arvesse on võetud ainult subsideeritud toodang.

4.2. Otsetoetus forellikasvatajatele – toodangu puhul makstava subsiidiumi kohta saadud märkused

- (117) Pärast avalikustamist esitasid Türgi valitsus, valimisse kaasatud tootjad, Selina Balik ja Kilic Deniz märkusi komisjoni järelduste kohta seoses forellikasvatajatele makstava otsetoetusega.

⁽¹⁶⁾ Komisjoni 29. oktoobri 2014. aasta rakendusmääruse (EL) nr 1195/2014 (millega kehtestatakse ajutine tasakaalustav tollimaks teatava Türgist pärit vikerforelli impordi suhtes) (ELT L 319, 6.11.2014, lk 1) põhjendused 61–63.

⁽¹⁷⁾ Rakendusmääruse (EL) 2021/823 põhjendus 39.

- (118) Asjaomased huvitatud isikud vaidlesid peamiselt selle vastu, et subsidiumi arvutamisel võeti arvesse valimisse kaasatud tootjatele ja Selina Balikile „üle 1 kg kaaluva forelli“ püügi eest makstud hüvitist, sest seda hüvitist ei olnud varasemate uurimiste ajal subsidiumi arvutamisel arvesse võetud. Nad väitsid, et „üle 1 kg kaaluv forell“ ei kuulu uurimiseluse toote alla ning samuti puudus see eksportivatele tootjatele ette nähtud küsimustikust.
- (119) Nagu on kirjeldatud eespool punktis 4.1.3, kinnitas komisjon asjaolude muutumist seoses hüvitise maksmisega forelli kasvatamise eest, seda eelkõige pärast esialgset uurimist, aga ka pärast eelmise aegumise läbivaatamisega seotud uurimisperioodi. Varem anti otsetoetust toodetud kilogrammide alusel ja forelli suuruse erinevusi ei arvestatud, kuid Türgi valitsus läks järk-järgult üle süsteemile, mille puhul tehti väljamakseid vastavalt toetuse eri määradele, mis sõltusid püütud kala suurusest. Seega nähtus läbivaatamisega seotud uurimisperioodi asjaoludest, et Türgi forellikasvatavad said kasu mõlemast subsidiumimäärast, mida maksti asjaomase kava alusel uurimiseluse toote kasvatamise ja püügi eest.
- (120) Selina Balik väitis, et komisjonil ei olnud õigust laiendada käesoleva läbivaatamise puhul toote määratlust, lisades „üle 1 kg kaaluva forelli“.
- (121) Komisjon märgib, et toote määratlus jäi samasuguseks nagu varasemates uurimistes, milleks on forelli tootmine (elus või surnud ja eri viisil töödeldud kujul). Olenemata sellest, kas subsidiumimäär sõltub püütud forelli konkreetsest suurusest, ei muuda see subsidiumi olemust ega kasutust selles mõttes, et sellest saab kasu forellikasvatus, mille tulemusena müüakse forelli eri kujul. Seetõttu lükati see väide tagasi.
- (122) Huvitatud isikud vaidlustasid ühtlasi komisjoni järeldused seoses sellega, et „üle 1 kg kaaluvat forelli“ võib edasi töödelda fileeks, mis kuulub uurimiseluse toote määratluse alla. Asjaomased huvitatud isikud väitsid, et esimest vahepealset läbivaatamist käsitleva määruse (millele komisjon viitas lõplike järelduste avalikustamisel) põhjenduses 45 märgitud järeldusi ei avaldatud esimese vahepealse läbivaatamise ajal huvitatud isikutele, mistõttu ei saanud huvitatud isikud nende kohta märkusi esitada. Nad kordasid, et igal juhul ei olnud üheski varasemas uurimises „üle 1 kg kaaluva forelli“ puhul saadavat kasu arvatud.
- (123) Huvitatud isikutel oli piisavalt aega, et pärast kõnealuse läbivaatamise lõplike järelduste avaldamist esimest vahepealset läbivaatamist käsitleva määruse põhjenduse 45 kohta märkusi esitada. Seepärast lükati see väide tagasi.
- (124) Komisjon märkis lisaks, et käesoleval juhul kasutatud terve kala ekvivalendi määrad olid samad mis esialgses uurimises. Nad on alati selgelt lubanud „üle 1 kg kaaluva forelli“ töötlemist uurimiseluseks tooteks järgmiselt, märkides, et ühest kalast saab toota kaks fileed:

Esitamine uurimiseluse tootena	Terve kala ekvivalendi määr	Terve kala kaalu piirmäär
Eluskala kuni 1,2 kg	1,00	1,2 kg
Roogitud kala koos peaga kuni 1,2 kg	0,85	1,4 kg
Roogitud kala ilma peata kuni 1 kg	0,75	1,3 kg
Värske, jahutatud või külmutatud filee kuni 400 g	0,47	1,7 kg
Suitsutatud filee kuni 400 g	0,40	2 kg

- (125) Seda asjaolu täheldas selgelt eksportija Selina Balik, kes väidab oma märkustes lõplike järelduste kohta, et „arvestades [uurimiseluse] toote laadi, saab suurt forelli töödelda fileeks, mis kuulub [uurimiseluse] toote määratluse alla.“
- (126) Väide, et varasemates uurimistes ei arvatud kasu „üle 1 kg kaaluvat forelli“ puhul ning et seepärast ei tohiks kasu arvutada ka käesolevas uurimises, tuleks tagasi lükata, sest asjaolud on muutunud. Aegumise läbivaatamise ajal ei saanud kumbki eksportija ühe kilogrammi püütud forelli kohta makstavast 1,5 Türgi liiri suurusest subsidiumimäärast kasu. Sel läbivaatamisega seotud uurimisperioodil nad aga said.

- (127) Kaks valimisse kaasatud eksportivat tootjat väitsid veel, et nad ei tootnud ega müünud läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ühtegi fileed, mis saadi „üle 1 kg kaaluvast forellist“, ja seepärast palusid nad komisjonil nende otsese subsidiumi arvutuse vastavalt läbi vaadata ja „üle 1 kg kaaluva forelli“ välja jätta.
- (128) Komisjon märkis, et selle väite toetuseks ei esitatud mingeid tõendeid. Vastupidi – uurimise käigus tehti kindlaks, et mõlemale asjaomasele eksportivale tootjale tehti läbivaatamisega seotud uurimisperioodil forelli otsese subsidiumi kava raames mõlema määra alusel väljamakseid. Seega püüdsid nad igas suuruses forelli. Arvestades põhjenduse 119 tabelis esitatud terve kala ekvivalendi määrasid, saab püütud „üle 1 kg kaaluvast forellist“ teha erineva vormiga tooteid, nagu filee ja roogitud kala. Seepärast lükati see väide tagasi.
- (129) Ühtlasi väitsid kaks valimisse kaasatud eksportivat tootjat, et enamik „üle 1 kg kaaluvast forellist“ eksporditi Venemaale ja Jaapanisse ning seega ei tohiks „üle 1 kg kaaluva forelli“ eest saadud subsidiumi liitu suunatud uurimisel toote ekspordimüügi puhul tasakaalustada.
- (130) Komisjon lükkas selle väite tagasi. Nagu varasemalt selgitatud, leiab komisjon, et forellipüügi eest mõlema subsidiumimäära alusel saadud väljamaksetest saab kasu kogu forell, mida seejärel müüakse. Seega on subsidiumisumma Venemaale ja Jaapanisse eksporditud mis tahes suurusega forelli kilogrammi puhul sama mis Euroopa Liitu eksporditud mis tahes suurusega forelli kilogrammi puhul.
- (131) Lõpetuseks vaidlustasid valimisse kaasatud eksportivad tootjad põhjenduses 96 esitatud komisjoni järeldused, mille kohaselt „üle 1 kg kaaluva forelli“ kasvatamise eest saadud kasu on automaatselt seotud väiksema forelli kasvatamisega, väites et
- „üle 1 kg kaaluva forelli“ tootmisprotsessid on oluliselt pikemad kui väiksema forelli puhul ja nendega kaasnevad suuremad kulud;
 - „üle 1 kg kaaluv forell“ ja väiksem forell konkureerivad üksteisega;
 - kasvatajad ei saa toota „üle 1 kg kaaluvat forelli“ ja väiksemat forelli samal ajal ja samas forellikasvanduses ning
 - „üle 1 kg kaaluvat forelli“ kasvatatakse enamjaolt Mustal merel, mitte sisemaal asuvates tiikides.
- (132) Komisjon märgib, et „üle 1 kg kaaluva forelli“ tootmisprotsess on pikem, mistõttu on püügi ajal makstav subsidium 1,5 Türgi liiri kilogrammi kohta, mitte tavapärane 0,75 Türgi liiri kilogrammi kohta. Siiski saavad forellikasvatajad kasu mõlema subsidiumimäära alusel tehtud väljamaksete kogusummast.
- (133) Väide, et „üle 1 kg kaaluv forell“ ja väiksem forell konkureerivad üksteisega, ei tundu uurimisel toote eest otsese subsidiumi kava alusel toetuse maksmisel tähtsust omavat. Konkurents üksnes suunaks forellikasvatajat tegema otsust kasutada oma tiike konkreetse suurusega forelli kasvatamiseks.
- (134) Kasvatajad kasvatavad mis tahes suurusega forelli sama kasvatuslitsentsi alusel ja saavad mõlema subsidiumimäära alusel ühe väljamakse.
- (135) Komisjon parandas pärast lõplike järelduste avalikustamist ja täiendavat lõplike järelduste avalikustamist äriühingult Selina Balik saadud märkuste alusel äriühingu kogutoodangu arvudes esinenud tehnilised vead kooskõlas kaugmeetodil toimunud ristkontrollide järeldustega.
- (136) Kuid Selina Balik vaidlustas asjaolu, et komisjon oli asjaomase kontserni kahest forellikasvatusettevõttest ühe puhul kasutanud erinevat subsidiumisummat kui see, mis oli nende küsimustiku vastuses esitatud. Lisaks palus Selina Balik komisjonil maha arvata otsese subsidiumi summalt tehtud tehingute eest makstud pangatasud.
- (137) Mõlemad väited lükatakse tagasi. Esiteks kasutas komisjon käesoleva uurimisega hõlmatud tootjate (sh Selina Balik) puhul kontrollitud andmeid, mille Türgi valitsus esitas väljamakstud subsidiumisummade kohta. Selina Balik ei esitanud teavet ega tõendeid, mis põhjendaksid või selgitaksid küsimustiku vastuses esitatud summa ja Türgi valitsuse esitatud summa vahelist erinevust, mistõttu tugines komisjon Türgi valitsuse esitatud andmetele. Komisjon kontrollis Türgi valitsuse esitatud andmeid ja need vastasid kõigil muudel juhtudel valimisse kaasatud äriühingute esitatud andmetele. Seetõttu võeti need järjepidevalt otsese subsidiumi summa arvutamisel aluseks. Teiseks ei

tõendanud Selina Balik, et pangatasud maksti läbivaatamisega seotud uurimisperioodil otse Türgi valitsusele. Seetõttu leiab komisjon, et asjaomased tasud maksti kolmandatele isikutele (nt pankadele) ja need ei hõlmanud kohandusi, mida on võimalik teha alusmääruse artikli 7 lõike 1 alusel.

- (138) Pärast täiendavate lõplike järelduste avalikustamist kordas Türgi valitsus, et „üle 1 kg kaaluv forell“ ei ole uurimislune toode; et selle tootmisprotsess erineb väiksema forelli tootmisprotsessist ning et need kuuluvad võrreldes väiksema forelliga erinevate HS- ja CN-koodide alla. Allpool põhjenduses 113 esitatud põhjustel lükkas komisjon need väited uuesti tagasi.
- (139) Eelkõige leiab komisjon, et „üle 1 kg kaaluva forelli“ eest tehtud väljamaksed on hõlmatud uurimisluse toote määratlusega. Uurimislune toode on forell, elus või surnud, eri viisil töödeldud kujul, sealhulgas filee. Kui „üle 1 kg kaaluva forellile“ otsetoetuse kaudu saadud kasu ei arvestataks, ei hõlmaks tasakaalustav tollimaks sellest tulenevalt kogu uurimislust toodet (töödeldud forelli eksport liitu).

4.3. Otsetoetus forellikasvatavatele – ostetud forelli puhul makstava subsiidiumi kohta saadud märkused

4.3.1. Pärast lõplike järelduste avalikustamist esitatud märkused

- (140) Pärast lõplike järelduste avalikustamist vaidlustasid Türgi valitsus, valimisse kaasatud eksportivad tootjad ja äriühing Selina Balik selle kaudse kasu arvutuse, mida valimisse kaasatud eksportivad tootjad ja Selina Balik said teistelt Türgi forellikasvatavate forelli ostmisest.
- (141) Asjaomased huvitatud isikud väitsid ühtlasi, et ostetud forelli eest saadud subsiidiumi arvutamise metoodika erines varasemates uurimistes kasutatud metoodikast, kuigi niisugust metoodika muutmist õigustavad muutunud asjaolud puudusid. Nad väitsid, et „üle 1 kg kaaluva forelli“ eest saadud subsiidiumid tuleks käesoleval läbivaatamisega seotud uurimisperioodil saadud subsiidiumisumma arvutusest välja jätta.
- (142) Eelkõige märkis Selina Balik, et alati oli olnud selliseid forellikasvatavaid, kes tootsid alla tootmise piirmäära, kuid eelmistes uurimistes ei kasutatud seda ostetud forelli puhul saadud kasu arvutamiseks.
- (143) Varasemates uurimistes oli komisjon arvestanud, et kõik Türgi forellikasvatavad said forelli kilogrammi kohta sama subsiidiumisumma ja seda forelli ostsid seejärel valimisse kaasatud eksportivad tootjad. Eespool punktis 4.1.5 on selgitatud, miks komisjon on oma metoodikat muutunud asjaolude tõttu muutnud.
- (144) Eelkõige märkisid huvitatud isikud, et komisjonil oli võimalik kasutada Türgi valitsuselt saadud forellikasvatavate konkreetseid andmeid, kuid komisjon oli arvutanud kolme valimisse kaasatud tootja puhul keskmise näitaja ning kasutas kolme valimisse kaasatud tootja ja Selina Baliki ostetud forelli puhul saadud kasu arvutamisel seda ühte näitajat Türgi liirides kilogrammi kohta.
- (145) Komisjonil paluti sama andmestiku alusel arvutada nelja äriühingute kontserni kohta eraldi näitajad, selle asemel et kohaldada kõigi äriühingute kontsernide puhul keskmist määra. Komisjon jäi sellega nõusse, sest vajalikud andmed olid talle kättesaadavad.
- (146) Huvitatud isikud, sh Selina Balik märkisid lisaks, et kuna komisjon jaotas nelja äriühingute kontserni ostud kolmeks („ei tuvastatud või ei saanud subsiidiumi“, „alla piirmäära“ või „üle piirmäära“) ja arvutused põhinesid sellel jaotusel, oli komisjon arvestanud mõnda kogu Türgi forellikasvatavatele antud subsiidiumi summat topelt.
- (147) Komisjon nõustus selle väitega ja muutis oma metoodikat pärast lõplike järelduste avalikustamist sellele vastavalt.

4.3.2. Ostetud forell – metoodika, mis avalikustati täiendavate lõplike järelduste avalikustamises

- (148) Komisjon võttis oma analüüsi puhul aluseks Türgi valitsuse esitatud forellikasvatavate nimekirja. Sellest nimekirjast tegi komisjon kindlaks, kas forellikasvataja oli subsideerinud tootmist üle või alla tootmise piirmäära, milleks oli 350 tonni. Asjaomasest nimekirjast on näha subsideeritud forelli kogutoodang ning 2020. aastal saadud subsiidium litsentsi kohta ja litsentsiomaniku kohta vastavalt juriidilisele isikule.
- (149) Türgi valitsuse andmetel oli kogu Türgi kogutoodang 144 283 000 kg ja kasu 76 316 948 Türgi liiri.
- (150) Esiteks tegi komisjon kindlaks „alla piirmäära“ jäävad tootjad, st need forellikasvatavad, kes said läbivaatamisega seotud uurimisperioodil subsiidiumi vähem kui 350 tonni toodangu eest, olenemata kasvatuslitsentside arvust. Seejärel arvutas komisjon määra summas 0,966 Türgi liiri kilogrammi kohta selliste forellikasvatavate puhul, kes olid kindlaks tehtud „alla piirmäära“ jäävate tootjatena. Selleks luges komisjon nende toodangu täielikult subsideerituks ja jagas saadud subsiidiumi kogusumma (37 441 048 Türgi liiri) kogu forelli subsideeritud tootmiskogusega (38 753 671 kg).
- (151) Teiseks lahutati alla piirmäära jääv subsideeritud tootmise ja kasu summa riigi tasandi tootmise ja kasu kogusummast, mille tulemusena saadi 105 529 329 kg ja subsiidium summas 38 875 901 Türgi liiri. Seeläbi saadi kõigi ülejäänud forellikasvatavate (st need forellikasvatavad, kes määrati eelnevalt kindlaks kui üle piirmäära tootvad forellikasvatavad või kes ei saanud subsiidiumi) puhul keskmine subsiidium summas 0,368 Türgi liiri toodetud kilogrammi kohta.
- (152) Neid kahte subsiidiumimäära – 0,966 Türgi liiri kilogrammi kohta ja 0,368 Türgi liiri kilogrammi kohta – kohaldati seejärel valimisse kaasatud eksportivate äriühingute kontsernide ja Selina Baliki individuaalsetele tarnijatele, kasutades eespool esitatud klassifikatsiooni ning iga äriühingute kontserni kohta arvutatud keskmist subsiidiumimäära.
- (153) Pärast täiendavate lõplike järelduste avalikustamist väitis Türgi valitsus, et subsiidiumi jaotus alla piirmäära jäävate forellikasvatavate ja ülejäänud forellikasvatavate vahel oli vale ning esitas teistsuguse subsiidiumi jaotuse, ilma et oleks esitanud tõendeid selle kohta, kuidas selline jaotus saadi või mille põhjal see oli arvutatud. Seepärast lükati see väide tagasi.
- (154) Huvitatud isikud väitsid, et kaudset subsiidiumi puudutav avalikustamine oli ebapiisav ja et neile tuleks avalikustada iga tarnija kohta saadud subsiidiumid. See väide lükati Türgi valitsuse esitatud teabe konfidentsiaalsuse tõttu tagasi. Komisjon pidas eespool esitatud muudetud metoodika kirjeldust koos koostööd tegevatele eksportivatele tootjatele esitatud täiendava teabega piisavaks teabeks, et tagada huvitatud isikute õigused.
- (155) Kaks eksportivat tootjat kinnitasid, et subsiidiumi arvutus ostetud forelli kilogrammi kohta oli nende puhul vale, sest nad ostsid tegelikult läbivaatamisega seotud uurimisperioodil peamiselt või täielikult alla 1,2 kilogrammi kaaluvat forelli. Nad soovitasid, et komisjon arvestaks, et seepärast subsideeriti nende tarnijaid ainult subsiidiumimääraga 0,75 Türgi liiri kilogrammi kohta, ja arvutaks nende ostetud forelli puhul saadud kasu vastavalt ümber.
- (156) See kinnitus lükati tagasi, sest tõendid näitasid selgelt, et forellitootmine on Türgis subsideeritud, arvestades mõlema subsiidiumimäära alusel forellikasvatavatele välja makstud kogusummasid. Olenemata eksportivate tootjate ostetud forelli suurusest sõltub ostetud forelli kaudu edasi antav subsiidiumimäär kilogrammi kohta tarniva forellikasvatava olukorrast, mitte aga sellest, mis suurusega forelli eksportiv tootja asjaomaselt forellikasvatajalt ostab. Asjaolu, et mõned eksportivad tootjad ei tooda üle 1 kg kaaluvat forelli, ei tähenda seega, et selle tarnijatele (forellikasvatavatele) ei maksta subsiidiumi mõlemas suuruses forelli alusel. Türgi valitsus ei esitanud sellega seoses märkusi ega täiendavaid tõendeid, nagu on täpsemalt selgitatud põhjenduses 160.
- (157) Pärast avalikustamist vaidlustasid mõned eksportivad tootjad komisjoni kasutatud meetodi ja esitasid näiteid mõne oma tarnija kohta, püüdes näidata, et kasutatud meetodi puhul ei kategoriseeritud asjaomast forellikasvatajat õigesti.
- (158) Komisjon lükkas need väited tagasi, sest näiteid ei loetud piisavalt tüüpiliseks ja seega ei tõendanud need komisjoni metoodika ebasobivust.

- (159) Seepärast leidis komisjon, et tema metoodika, mis tugineb Türgi valitsuse esitatud andmete matemaatilisel võrdlusel, on kõige asjakohasem ja mõistlikum viis forellikasvatavate jagamiseks kahte kategooriasse, et ostetud forelli puhul subsiidiumi õigesti arvestada.
- (160) Metoodika avaldati koos kõigi forellikasvatava tasandil tehtud arvutustega ka Türgi valitsusele ja Türgi valitsus ei esitanud ühtegi tõendit, mis õigustanuks komisjoni kasutatud metoodika muutmist.
- (161) Komisjon märkis lisaks, et isegi kui ta kiidaks need näited heaks, ei saaks ta ilma kontrollimata võtta vastu eksportivate tootjate esitatud väiteid oma tarnijate olukorra kohta ega asjaomase tarnija põhjendusi.
- (162) Veel väitis Fishark, et kaudse subsiidiumi arvutamisel kasutatud ostetud üldkogus oli vale, sest komisjon ei võtnud arvesse sõltumatutele klientidele tagastatud ostetud üldkoguseid.
- (163) Komisjon lükkas selle väite tagasi, sest kaugmeetodil riskikontrollide ajal selgitas äriühing, et „tagastatud müügi“ all esitatud tehingud tähistasid valesti sisestatud ostusummade arvepidamisse tehtud parandusi, nii et järelkult ei viidanud need uurimisel toote füüsilisele tagastamisele. Fishark ei esitanud pärast kaugmeetodil riskikontrolli aruande saamist selle järelduse kohta märkusi ega esitanud enne lõplike järelduste avalikustamist täiendavaid tõendeid, mistõttu see väide lükati tagasi.
- (164) Gumusdoga ja Fishark väitsid pärast lõplike järelduste avalikustamist, et komisjon peaks uuesti kasutusele võtma forellikasvatavate kategooria „ei tuvastatud või ei saanud subsiidiumi“ ja mitte jaotama kasu asjaomastelt forellikasvatajatelt tehtud ostudele.
- (165) Komisjon lükkas selle väite tagasi põhjusel, et kõigis varasemates uurimistes on leitud, et igasugust ostetud forelli subsideeritakse teataval määral ning et viimane metoodika peegeldab seda üldist väidet.
- (166) Selina Balik väitis, et kaudse subsiidiumi arvutamiseks kasutatud metoodika on vale, sest selle puhul ei arvestata igal kasvatuslitsentsil märgitud nimivõimsust. Komisjon ei arvestanud asjaolu, et tootmismahud, mida saab subsideerida, on piiratud mitte ainult terve kala ekvivalendi piirmääraga 350 000 kg, vaid ka iga forellikasvatava asjaomasel kasvatuslitsentsil märgitud nimivõimsusega.
- (167) Komisjon kasutas subsideeritud tootmise meetodit esitatud 244 000 tonnise riigiülese nimivõimsuse ja tegeliku 144 000 tonnise tootmise vahelise erinevuse tõttu. Seepärast leiti, et subsideeritud tootmine on eksportivatele tootjatele eraldatavate kaudse subsiidiumi määrade arvutamiseks asjakohasem meetod. Üksikasjalikud järeldused, sh äriühingute klassifikatsioon esitati Türgi valitsusele ning Türgi valitsus ei esitanud oma märkustes avalikustamise kohta märkusi täpsuse ega mis tahes alternatiivse meetodi kohta. Seepärast lükkas komisjon eksportivate tootjate ettepanekud alternatiivsete meetodite kasutamise kohta tagasi.
- (168) Nende andmete alusel oli arvutus järgmine:

Tabel 3

Ostetud forellist saadud kasu äriühingu kohta 2020. aastal

Äriühingute kontsern	Keskmine subsiidiumimäär Türgi liirides kilogrammi kohta
Fishark	0,614
Gumusdoga	0,791
Özpekler	0,728
Selina Balik	0,899

Tabel 4

Forellikasvatuse toetused

Äriühingute kontsern	Subsiidiumimäär
Fishark	3,47 %
Gumusdoga	2,10 %
Özpekler	2,75 %
Selina Balik	2,54 %

4.4. Saamata jäänud tulu – vesiviljelussektoris tehtavate investeeringute toetamine

4.4.1. Kirjeldus ja õiguslik alus

(169) Riik toetab vesiviljelussektoris ⁽¹⁸⁾ tehtavaid investeeringuid dekreeedi 2012/3305 ⁽¹⁹⁾ ja rakenduskommünikee nr 2012/1 ⁽²⁰⁾ alusel, mis on Türgi investeerimissoodustuste programmi aluseks. See hõlmab kahte soodustuskava:

- piirkondlikud investeerimissoodustused, sealhulgas käibemaksuvabastus, tollimaksuvabastus, maksuvähendused, sotsiaalkindlustusmaksete (tööandja tasutava osa) toetus, intressitoetus, maa eraldamine, tulumaksutoetus ja sotsiaalkindlustusmaksete (töötaja tasutava osa) toetus ning
- üldised investeerimissoodustused, sealhulgas käibemaksuvabastus, tollimaksuvabastus ja tulumaksutoetus.

(170) Äriühingud, kes ei suuda täita piirkondlikus investeerimissoodustuste kavas ette nähtud investeeringute miinimumsumma kriteeriume, võivad saada toetust üldise investeerimissoodustuste kava raames, mida rakendatakse kõigis kuues dekreedis nr 2012/3305 kindlaksmääratud piirkonnas. Abi osatähtsus oleneb kuue piirkonna majandusliku arengu tasemest.

(171) Nii dekreet kui ka kommünikee on endiselt kehtivad ning neid kuut piirkonda ei ole esialgsest uurimisest saadik muudetud.

4.4.2. Järeldus

(172) Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil kohaldati Gumusdoga suhtes tulumaksuvähendusi.

(173) Kõigi kolme valimisse kaasatud äriühingu suhtes kohaldati käibemaksu- ja tollimaksuvabastusi piirkondlike investeerimissoodustuste alusel.

(174) Nagu esialgne uurimine ⁽²¹⁾ ja aegumise läbivaatamine ⁽²²⁾ kinnitasid, käsitatakse investeerimistoetust subsiidiumina alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti ii ja artikli 3 lõike 2 tähenduses, kui toetust antakse maksusoodustuse vormis, st kui valitsemissektor peaks saama tulu, kuid loobub sellest või jätab selle sisse nõudmata.

(175) Subsiidium on konkreetne ja tasakaalustatav, kuna seda antakse ainult konkreetsetelt ühes loetletud piirkonnas asuvatele äriühingutele. Lisaks on subsiidiumisaajate ring piiratud teatavate ettevõtjatega, kes tegutsevad teatavates sektorites. Kui vaadata teatud sektorite suhtes kohaldatavate piirangute hulka ja omadusi ning võtta arvesse, et neid piiranguid kohaldatakse teatud sektorite suhtes, eelkõige jättes välja teatavat liiki ettevõtjad või terved sektorid, ei vasta subsiidium alusmääruse artikli 4 lõike 2 punktis b sätestatud kriteeriumidele, mille täitmisel subsiidium ei ole konkreetne.

⁽¹⁸⁾ Dekreeedi 2012/3305 2/A lisas on loetletud sektorid, mille suhtes võib kohaldada selliseid soodustusi nagu käibemaksuvabastus, tollimaksuvabastus, maksuvähendused, investeeringutoetus, sotsiaalkindlustusmaksete (tööandja tasutava osa) toetus, maa eraldamine, intressitoetus, tulumaksutoetus ja sotsiaalkindlustusmaksete (töötaja tasutava osa) toetus. Nende sektorite seas on sõnaselgelt nimetatud ka vesiviljelussektorit.

⁽¹⁹⁾ Avaldatud 19. juunil 2012, ametlik väljaanne nr 28328.

⁽²⁰⁾ Avaldatud 20. juunil 2012, ametlik väljaanne nr 28329.

⁽²¹⁾ Rakendusemääruse (EL) nr 1195/2014 põhjendused 45–48.

⁽²²⁾ Rakendusemääruse (EL) 2021/823 põhjendused 63–65.

- (176) Dekreedi nr 2012/3305 2A lisas on vesiviljelus sõnaselgelt nimetatud ühena tegevusaladest, mille suhtes võib seda liiki maksuvabastust kohaldada. Dekreedi 4. lisas on loetletud sektorid, mis selle kava alusel soodustusi ei saa.

4.4.3. Subsiidiumi suuruse arvutamine

- (177) Maksuvabastuse puhul kohaldatava tasakaalustatava subsiidiumi suuruse kindlakstegemiseks arvutati kasu, mida subsiidiumi saajad said läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, tavapärase maksumäära alusel tasumisele kuuluva kogumaksu ja vähendatud maksumäära alusel tasumisele kuuluva kogumaksu vahena.
- (178) Käibemaksu- ja tollimaksuvabastuste puhul tegi komisjon kindlaks need varad, mis osteti läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, ja käibemaksu- või tollimaksuvabastuse summa. Kahe kuu rahavoogudega seotud eelise arvutamisel kasutati läbivaatamisega seotud uurimisperioodil kehtinud lühiajalist intressimäära.
- (179) Pärast avalikustamist palusid Gumusdoga ja Türki valitsus, et komisjon ei tasakaalustaks käibemaksuvabastust.
- (180) Türki valitsus väitis, et Ameerika Ühendriikide uurimisasutused ei leidnud, et Türki investeerimisstiimuli sertifikaatide kavas sisalduvad käibemaksuvabastused oleksid tasakaalustavad, ja viitas Ameerika Ühendriikide otsusele „Countervailing Duty Investigation of Common Alloy Aluminium Sheet from the Republic of Turkey“ ⁽²³⁾.
- (181) Komisjon märgib, et asjaomase dokumendi leheküljel 17 märgib Ameerika Ühendriikide kaubandusministeerium, et nende arvates ei saada sellest kavast kasu, kuid nad tegelesid parajasti Türki valitsuse käibemaksusüsteemi toimimise kohta täiendavate faktide kogumisega.
- (182) Lisaks märgib komisjon, et Ameerika Ühendriikide kaubandusministeerium on nõus komisjoni seisukohaga, et tollimaksuvabastuste näol on tegemist asjaomase kava alusel saadava kasuga.
- (183) Türki valitsus väitis, et kuigi tootjad tasuvad tarnijatelt forelli ostmisel sisendkäibemaksu, koguvad nad forelli klientidele müümisel väljundkäibemaksu. Seega kannavad kliendid lõplikku maksukohustust ja järelikult ei ole käibemaksuvabastused tasakaalustavad.
- (184) Samamoodi väitis äriühing Gumusdoga, et ta sai tasumisele kuuluva käibemaksu tasaarveldada saadaoleva käibemaksuga ja ainus kasu, mida ta kavast sai, oli seega võimalus vältida käibemaksu ettemaksmist ja seeläbi halduskoormust, mis tekib tasumisele kuuluva käibemaksu tasaarvestamisel saadaoleva käibemaksuga. Seega soovis ta, et kooskõlas varasemate uurimistega jäetaks kasu arvutamata.
- (185) Vastupidiselt Gumusdoga märkustele leidis komisjon, et asjaomaseid käibemaksu- ja tollimaksuvabastusi tuleks tasakaalustada.
- (186) Põhjendustes 148–150 esitatud põhjustel tegi komisjon kooskõlas varasemate uurimistega kindlaks, et Türki käibemaksuvabastuse kava kujutab endast tasakaalustatavat subsiidiumi alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti ii ja artikli 3 lõike 2 tähenduses. Asjaolu, et raamatupidamisarvestuse seisukohast tasaarvestatakse tasumisele kuuluv käibemaks saadaoleva käibemaksuga, ei kõrvalda rahavoogudega seotud eelist, mis tuleneb asjaolust, et eksportivad tootjad ei pea tegema ettemaksu ning ootama seejärel maksuhaldurilt maksutagastust igakuiste käibemaksudeklaratsioonide alusel, nagu see on äriühingute puhul, kes kavast abi ei saa.
- (187) Pärast täiendavate lõplike järelduste avalikustamist kordas Türki valitsus, et Türki käibemaksuvabastuse kava ei kujuta endast tasakaalustatavat subsiidiumi. See väide lükati eespool põhjendustes esitatud põhjustel tagasi.
- (188) Seoses käibemaksutagastusega, millest sai kasu äriühing Gumusdoga, arvutas komisjon välja kahekuise ajavõidu. Pärast lõplike järelduste avalikustamist palus äriühing selgitada, kuidas komisjon tegi kindlaks kahekuise perioodi, ja väitis, et käibemaksu maksmise tasaarvestamiseks oli ainult ühekuine periood. Nagu oli märgitud ajutise määrase põhjenduses 42, „seisnes uurimisperioodil saadud kasu ainult kahekuises ajavõidus, kuni maksuasutused äriühingule käibemaksu tagastasid“. Esialgses uurimises selle väite kohta märkusi ei esitatud ja komisjonil puuduvad toimikus tõendid selle kohta, et Türki käibemaksusüsteemi oleks pärast seda muudetud.

⁽²³⁾ Memorandum otsuse kohta, millega kinnitatakse esialgne otsus „Countervailing Duty Investigation of Common Alloy Aluminium Sheet from the Republic of Turkey“ (Tasakaalustatava tollimaksu uurimine seoses Türki Vabariigist pärit tavalisest alumiiniumisulamist lehtedega), juhtum nr C-489–840, avaldatud 7. augustil 2020.

- (189) Pärast lõplike järelduste avalikustamist teatas Gumusdoga, et komisjon peaks jaotama maksuvähendusi mitmesugustele toodetele, millele viidati investeerimistoetuse sertifikaatides, millel maksuvähendused põhinesid.
- (190) See väide lükati tagasi, sest tulumaksuvähendused on äriühingu tulu ja jaotatakse seetõttu kontserni kogukäibe.
- (191) Käibemaksu- ja tollimaksuvabastuste puhul kohaldatava tasakaalustatava subsidiumi puhul arvutati kasu rahavoogudega seotud eelisena läbivaatamisega seotud uurimisperioodil tehtud ostude kohta.

Tabel 5

Saamata jäänud tulu

Äriühing	Subsidiumimäär
Fishark	0,00 %
Gumusdoga	1,77 %
Özpekler	0,00 %
Selina Balik	0,00 %

4.5. Rahaliste vahendite otsene ülekandmine – vesiviljelussektori kindlustusmaksete toetus**4.5.1. Kirjeldus ja õiguslik alus**

- (192) Vastavalt põllumajanduskindlustuse seadusele nr 5363 ⁽²⁴⁾ ja dekreedile nr 2018/380, ⁽²⁵⁾ mis käsitlevad riske, põllukultuure ja piirkondi, mille suhtes kohaldatakse läbivaatamisega seotud uurimisperioodi põllumajanduskindlustuspuuli ja kindlustusmaksete toetumäärasid, võidakse vesiviljelustoodete tootjate suhtes kohaldada väiksemaid kindlustusmaksmeid, mis katavad kalavarude kao ja forellipüügi kahjud, mis tulenevad paljudest võimalikest haigustest, loodusõnnetustest, õnnetustest jne. Türgi valitsuse makstava toetuse määr ulatub 50 %ni kindlustusmaksest.

4.5.2. Järeldus

- (193) Nagu esialgne uurimine ⁽²⁶⁾ ja aegumise läbivaatamine ⁽²⁷⁾ kinnitasid, seisneb kõnealuse kava raames saadud kasu vesiviljelusloomade elukindlustuskatte rahalise kulukuse vähendamises.
- (194) See kava kujutab endast subsidiumi alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i tähenduses, mida Türgi valitsus annab forellikasvatajatele otsetoetusena ja rahalise toetusena, mille puhul subsidiumi saajate kasu seisneb soodsas kindlustusmakses, mis on tunduvalt väiksem kui turul võrreldavate riskide kindlustamiseks pakutavad kindlustusmaksed.
- (195) Kava kaudu saadakse kasu alusmääruse artikli 3 lõike 2 tähenduses. Kasu suurus võrdub turul pakutavate kindlustuslepingute kohaste kindlustusmaksete ja subsideeritud kindlustusmaksete vahega.
- (196) Toetus on konkreetne, sest toetust andev asutus ja õigusaktid, millest see asutus lähtub, lubavad sõnaselgelt juurdepääsu kõnealustele vähendatud kindlustusmaksetele üksnes põllumajandussektoris tegutsevatele ettevõtetele konkreetselt vesiviljelustootjate riskide vähendamiseks.

⁽²⁴⁾ Artiklid 12 ja 13, 21. juuni 2005. aasta ametlik väljaanne nr 25852.

⁽²⁵⁾ 27. novembri 2018. aasta ametlik väljaanne nr 30608.

⁽²⁶⁾ Rakendusmääruse (EL) nr 1195/2014 põhjendused 88–89, mida kinnitati rakendusmääruse (EL) 2015/309 põhjenduses 42.

⁽²⁷⁾ Rakendusmääruse (EL) 2021/823 põhjendus 70.

4.6. Rahaliste vahendite otsene ülekandmine – muud kavad

4.6.1. Kirjeldus ja õiguslik alus

- (197) Valimisse kaasatud eksportiv tootja Gumusdoga sai läbivaatamisega seotud uurimisperioodil Türgi valitsuselt rahaliste vahendite otsesed ülekandeid, mida kajastati raamatupidamises tuluna äriühingu kontrol.
- (198) Komisjon taotles teavet kõigi 2020. aastal asjaomasele tulukontole tehtud kannete kohta ja äriühing esitas iga kande üksikasjad. Kolme kande kohta märgiti, et need olid rahaliste vahendite otsesed ülekanded, mis piirdusid eksportijatega järgmiselt.
- (199) Esiteks sai äriühing rahalisi vahendeid, mis kanti kontole nimega „Egeuse eksportijate liidu toetus“, mis oli äriühingu väitel seotud õhustranspordi toetusega. Seda reguleeritakse presidendi 16. mai 2020. aasta dekreediga nr 2552, mis käsitleb lennukaubaveo kulude toetust ning kehtib ajavahemiku puhul 2020. aasta maist juulini ⁽²⁸⁾.
- (200) Teiseks sai äriühing rahalisi vahendeid kontole nimega „Majandusministri ekspordistiimulid (edaspidi „eksporti stimuleeriv toetus“). Äriühing väitis, et „vastavalt dekreedile nr 2014/8 ⁽²⁹⁾ on selle eesmärk toetada Türgis tööstustegevuse ja/või äritegevusega tegelevaid äriühinguid turulepääsu sertifikaatide saamisel ja tagada nende osalemine ülemaailmses tarneahelas“.
- (201) Kolmandaks sai äriühing rahalisi vahendeid kontole nimega „Sissetulek näituste toetuseks“. Äriühingu väitel reguleeritakse seda toetust dekreediga nr 2017/4, mis käsitleb välismaal toimuvatel messidel osalemise toetamist ning mis on avaldatud 7. aprilli 2017. aasta ametlikus väljaandes nr 30031. Vastavalt asjaomasele dekreedile saavad eksportijad taotleda kaubandusministeeriumi alla kuuluvalt ekspordi peadirektoraadilt hüvitist niisugustel välismaal toimunud kaubandusmessidel osalemise eest, mille kaubandusministeerium on kvalifitseerinud toetuskõlblikuks.

4.7. Järeldus

- (202) Esimese toetuse puhul leiab komisjon, et see on ekspordist sõltuv, sest tegemist on ekspordi transpordikulude tagasimaksega. Lisaks peab eksportija allkirjastama ekspordikohustuse dokumendi ja toetuse tagastama, kui eksporditud kaubad Türgi tagasi saadetakse. Ühtlasi on kava seotud teatud sektoritesse kuuluvate eksportijatega, mille alla kuulub ka vesiviljelus.
- (203) Teise toetuse puhul usub komisjon, et see on samuti ekspordist sõltuv, sest tegemist on niisuguste kulude hüvitamisega, mida kanti eksporditehingute puhul eesmärgiga saada juurdepääs välisturgudele, nt sertifikaadid ja kvaliteedikontrolli kulud.
- (204) Kolmanda toetuse puhul on komisjon seisukohal, et ka see on ekspordist sõltuv, sest see on ette nähtud ekspordi edendamiseks välismaal toimuvate kaubandusmesside kaudu.
- (205) See kava on subsiidium alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i tähenduses, mida Türgi valitsus annab otsetoetusena Türgi eksportijatele. Kava kaudu saadakse kasu alusmääruse artikli 3 lõike 2 tähenduses.
- (206) Need toetused sõltuvad eksporditegevusest alusmääruse artikli 4 lõike 4 punkti a tähenduses. Mõned toetused on ühtlasi konkreetsed alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a ja artikli 4 lõike 3 tähenduses, sest koostööd tegeva eksportiva tootja esitatud dokumentide kohaselt tunduvad need olevat kättesaadavad ainult teatud tööstussektoritele, nagu vesiviljelus. Komisjon leiab seega, et need toetused on tasakaalustatavad ja konkreetsed.
- (207) Kasu on see saadud tulu summa, mida kajastati raamatupidamises läbivaatamisega seotud uurimisperioodil.
- (208) Pärast lõplike järelduste avalikustamist vaidles Gumusdoga vastu komisjoni otsusele, mis puudutas nende kolme toetuse tasakaalustatavust.

⁽²⁸⁾ <http://yuksekgerilim.com.tr/tr/ihracat-yuklemelerinde-devlet-navlun-destegi-hk/> (vaadatud 22. augustil 2022).

⁽²⁹⁾ Avaldatud 4. septembri 2014. aasta ametlikus väljaandes nr 29109.

- (209) Egeuse eksportijate liidu toetuse (esimene toetus) puhul väitis Gumusdoga, et kava ei ole seotud uurimisaluse tootega, sest toetus ei hõlma HS-koodide 0302, 0303 ja 0304 alla kuuluvate toodete eksporti Euroopa Liitu.
- (210) Komisjon lükkas selle väite tagasi, sest toetus võib hõlmata muude HS-koodide, nimelt HS-koodide 0301 ja 0305 alla kuuluvaid tooteid, mis kuuluvad käesolevas uurimises vaadeldava toote määratluse alla. Ühtlasi ei esitanud äriühing piisavat teavet, mille alusel komisjon oleks saanud uurida, mis toodete rühmi läbivaatamisega seotud uurimisperioodil saadud toetus hõlmas.
- (211) Gumusdoga väitis veel, et asjaomane esimene toetus ei ole seotud liidu turule suunatud eksportmüügiga.
- (212) Komisjon ei vaidlusta, et see kava ei ole ette nähtud üksnes uurimisalusele tootele, mistõttu on äriühingu saadud kasu jaotatud kontserni kogu ekspordikäibele ja seejärel proportsionaalselt uurimisalusele tootele.
- (213) Gumusdoga väitis seoses eksporti stimuleeriva toetusega (teine toetus), et ainult üks kaheksast kasu arvutusega hõlmatud kasutusala on seotud uurimisaluse toote ja läbivaatamisega seotud uurimisperioodiga. Seetõttu palus ta komisjonil kasu arvutuse vastavalt läbi vaadata ja jätta kõrvale seitse kasutusala, mis ei ole seotud uurimisaluse toote ega läbivaatamisega seotud uurimisperioodiga.
- (214) Komisjon lükkab selle väite tagasi, sest kasu on arvestatud kui raamatupidamises läbivaatamisega seotud uurimisperioodil kajastatud tulu ning on jaotatud kontserni kogu ekspordikäibele ja seejärel proportsionaalselt uurimisalusele tootele.
- (215) Lisaks palus Gumusdoga, et komisjon ei arvestaks kasu, mis saadi kavast „Sissetulek näituste toetuseks“ (kolmas toetus), sest see kava ei ole sektori- ega ettevõttepõhine ega seotud uurimisaluse toote või läbivaatamisega seotud uurimisperioodiga.
- (216) Komisjon lükkab selle väite tagasi, sest toetus sõltub ekspordist ning läbivaatamisega seotud uurimisperioodil saadud kasu on jaotatud kontserni kogu ekspordikäibele ja seejärel proportsionaalselt uurimisalusele tootele.

Tabel 6

Otsene raha ülekandmine

Äriühing	Subsiidiumimäär
Fishark	0,00 %
Gumusdoga	0,21 %
Özpekler	0,09 %
Selina Balik	0,08 %

4.8. Sooduslaenud

- (217) Komisjon leidis esialgse uurimise ja aegumise läbivaatamise käigus, et forellikasvatavad said sooduslaene, sh järgmist:
- madala või nullintressiga põllumajanduslaenud,
 - madala intressimääraga ekspordilaenud otse Eximbankilt või teiste pankade kaudu.
- (218) Komisjon uuris valimisse kaasatud eksportivatele tootjatele 2020. aastal antud sooduslaene, sh põllumajanduslaene, ekspordilaene ja teisi laenukasutusi, sh neid, mille Türgi valitsus töötas välja 2020. aastal COVID-19 pandeemia reageerimiseks.

4.9. Põllumajanduslaenud

4.9.1. Kirjeldus ja õiguslik alus

- (219) Dekreedis nr 2020/2015 on sätestatud, et põllumajanduskrediidiühistud ja T.C. Ziraat Bankasi A.S. (edaspidi „Ziraat Bankasi“) võivad anda vesiviljelussektori tootjatele madala intressiga laene ja ettevõtuluslaene. Forellikasvatavad võivad saada kohaldatavate intressimäärade pealt allahindlust 10–80 %. Krediidi ülempiir on 10 000 000 Türgi liiri. Dekreeti kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2020 kuni 31. detsembrini 2022.
- (220) Põllumajanduskrediidiühistud on eraõiguslikud üksused, mille Türgi põllumajandustootjad (st füüsilised või juriidilised isikud, kes tegelevad põllumajandustootmisega) on asutanud oma äritegevuse rahaliste vajaduste rahuldamiseks.
- (221) Ziraat Bankasi on täielikult riigi omanduses olev Türgi Vabariigi põllumajanduspank. Esialgse uurimise ajal kuulusid panga aktsiad riigikassa asesekretariaadile. Alates 2018. aastast on selle kapital siiski üle kantud Türgi investeerimisfondi ja nagu aegumise läbivaatamisel selgus, kuulub see jätkuvalt 100 % Türgi investeerimisfondile ⁽³⁰⁾.
- (222) Vastavalt seaduse nr 6741 (Türgi investeerimisfondi asutamise ja teatavate seaduste muutmise kohta) artiklile 2 on Türgi investeerimisfond presidendiga seotud asutus ⁽³¹⁾.
- (223) Vastavalt ministrite nõukogu dekreedis nr 2016/9429 artikli 13 punktile 2 on fondi direktorite nõukogu esimees Vabariigi President. Vabariigi President võib määrata ühe juhatuse liikme aseesimeheks ⁽³²⁾.
- (224) Nagu esialgses uurimises ⁽³³⁾ kindlaks tehti, annab Ziraat Bankasi põllumajandusettevõtjatele soodustingimustel laene põllumajandustootmise ja -tööstuse edendamiseks. Sellega seoses määrab ministrite nõukogu igal aastal kindlaks programmi kestuse, korra ja põhimõtted ning riigikassa kannab ülejäänud intressimaksete summa intressimääraga diskonteerituna üle Ziraat Bankasi pank.
- (225) Seega tehti esialgse uurimise käigus kindlaks, et Ziraat Bankasi täitis dekreedis nr 2013/4271 alusel (mis on asendatud dekreediga nr 2020/2015 samadel alustel) valitsusasutuse ülesandeid.
- (226) Seega täidab T.C. Ziraat Bankasi A.S. jätkuvalt valitsusasutuse ülesandeid ja komisjon on sarnaselt eelmistele uurimistele endiselt seisukohal, et Ziraat Bankasi on jätkuvalt avalik-õiguslik asutus.

4.9.2. Tähelepanekud

- (227) Läbivaatamisega seotud uurimisperioodil oli koostööd tegevatel eksportivatel tootjatel äriühingult Ziraat Bankasi võetud madala intressiga tagasimaksmata laene.
- (228) Pärast avalikustamist märkis Gumusdoga, et komisjon ei peaks lugema Ziraat Bankasilt saadud põllumajanduslaene tasakaalustatavaks, sest need olid seotud niisuguse kindlustuspoliisi ostuga, mis oli seotud teiste toodetega ja mitte uurimisealuse tootega.
- (229) See väide lükati tagasi, sest laenu anti äriühingule ja puudusid tõendid selle kohta, et sarnased laenud olid üldiselt Türgi äriühingutele kättesaadavad. Lisaks ei olnud laenu tingimuseks teiste toodete tootmine, vaid üksnes kindlustuspoliisi ostmise konkreetsele kasvatusel.

⁽³⁰⁾ <https://www.ziraatbank.me/en/ziraat-bank-turkey-today> (vaadatud 24. juunil 2022).

⁽³¹⁾ <https://www.tvf.com.tr/uploads/file/law-no-6741.pdf> (vaadatud 24. juunil 2022).

⁽³²⁾ <https://www.tvf.com.tr/uploads/file/decrees.pdf> (vaadatud 24. juunil 2022).

⁽³³⁾ Rakendusmääruse (EL) nr 1195/2014 põhjendus 67.

4.10. Ekspordikrediit

4.10.1. Kirjeldus ja õiguslik alus

- (230) Nagu esialgses uurimises ⁽³⁴⁾ ja aegumise läbivaatamisel ⁽³⁵⁾ kindlaks tehti, asutas Türgi valitsus panga Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. (edaspidi „Eximbank“) 21. augustil 1987. aastal dekreediga nr 87/11914 pärast ekspordikrediite käsitleva seaduse nr 3332 ⁽³⁶⁾ vastuvõtmist ning tegemist on täielikult riigi omanduses oleva pangaga, mis tegutseb Türgi valitsuse ekspordistrateegia kohaselt ekspordi stimuleerijana.
- (231) Valitsus on volitanud Eximbanki toetama väliskaubandust ning välisriigis tegutsevaid Türgi töövõtjaid ja investoreid, et suurendada Türgi ettevõtjate eksporti ja tugevdada nende rahvusvahelist konkurentsivõimet.
- (232) Komisjon on jätkuvalt arvamusel, et Eximbank täidab valitsusasutuse ülesandeid ja on seega avalik-õiguslik asutus.
- (233) Seadus nr 3332 ja otsus nr 2013/4286 ⁽³⁷⁾ Eximbanki asutamise kohta moodustavad Eximbanki kaudu antava ekspordikrediidi õigusliku aluse.
- (234) Eximbank annab eksportijatele rahalist toetust (kas otse või komisjonitasu alusel tegutsevate korrespondentpankade kaudu), näiteks ekspordist sõltuvat ekspordieelset või -järgset ekspordikrediiti ja ekspordile suunatud investeringu-krediiti, et suurendada Türgi eksportijate konkurentsivõimet välisriigis.
- (235) Lisaks kasutatakse eksportijatele sularahaattemaksete tegemiseks tagasimaksekrediiti, mis põhineb eksportmüügiga seotud arvete ja dokumentide diskonteerimisel ⁽³⁸⁾. Asjaomase krediidi õiguslik alus on „Ekspordi- ja välisvaluuta-teenuste tagasimaksekrediidi rakendamise juhised (tagasimaksekrediidi kava)“ ⁽³⁹⁾ ja keskpanga seaduse artikkel 45.
- (236) Türgi Keskpanga (TCMB) 2020. aasta aruandes on märgitud, et tagasimaksekrediidi eesmärk oli „hõlbustada ekspordiettevõtete juurdepääsu soodsate kuludega krediidile ja tugevdada Türgi Keskpanga reserve“. ⁽⁴⁰⁾
- (237) Tagasimaksekrediiti rahastab Türgi Keskpank (edaspidi „TCMB“), kuid neid antakse Türgi finantsasutuste (nii avalik-õiguslike kui ka erapankade) kaudu, kes tegutsevad TCMB korrespondentpankadena. Intressimäärad kehtestab TCMB ja korrespondentpankasid tasustatakse saajalt nõutava vahendustasu kaudu.

4.10.2. Tähelepanekud

- (238) Lävivaatamisega seotud uurimisperioodil oli valimisse kaasatud koostööd teinud eksportivatel tootjatel kasutamata madala intressiga ekspordikrediit, mida pakkus Eximbank kas otse või muude riiklike või erapankade kaudu, kes tegutsesid Eximbanki korrespondentpankadena. Äriühingutele anti ka Eximbanki või muude riiklike või erapankade kaudu tagasimaksekrediiti.

4.11. Muud laenukavad

4.11.1. Kirjeldus ja õiguslik alus

- (239) Mõned valimisse kaasatud eksportivad tootjad teatasid teistest 2020. aastal välja võetud laenudest. Komisjon tuvastas kolm kava, mida valimisse kaasatud eksportivad tootjad kasutasid, ja taotles Türgi valitsuselt teavet järgmise kohta:

— Can Suyu – Life Water;

⁽³⁴⁾ Rakendusmääruse (EL) nr 1195/2014 põhjendus 69.

⁽³⁵⁾ Rakendusmääruse (EL) 2021/823 põhjendus 79.

⁽³⁶⁾ Avaldatud 31. märtsil 1987 ametlikus väljaandes nr 19417 (bis).

⁽³⁷⁾ Avaldatud 23. veebruaril 2013 ametlikus väljaandes nr 28568.

⁽³⁸⁾ <https://www.eximbank.gov.tr/en/product-and-services/credits/short-term-export-credits/rediscount-credit-program> (vaadatud 24. juunil 2022).

⁽³⁹⁾ Välja andnud 4. oktoobril 2016 panganduse ja finantsasutuste peadirektoraat ning Türgi Keskpanga välisvaluutaregulatsiooni direktoraat.

⁽⁴⁰⁾ <https://www3.tcmb.gov.tr/yillikrapor/2020/en/m-2-2.html>, punkt 2.2.4 (vaadatud 1. juulil 2022).

— Ise Devam – Continue to Business;

— IVME Credit – Movement Credit.

- (240) Kava „Can Suyu – Life Water“ on üldine laenuprogramm, mis on avatud kõigile äriühingutele koos kohustusega jätkata oma tegevust ja säilitada 2020. aasta veebruari lõpu seisuga sotsiaalkindlustusametis registreeritud töötajate arv (ja mitte seda vähendada). Programm kujutab endast äritegevuse jätkamise laenu, mille Türgi valitsus on andnud Kredi Garanti Fonule ja viiele riiklikule pangale, kes omavad selle aktsiaid.
- (241) Kava „Ise Devam – Continue to Business“ on veel üks üldine laenuprogramm, mis on seotud käimasoleva tegevusega samamoodi nagu kava „Can Suyu – Life Water“. Programm kujutab endast äritegevuse jätkamise laenu, mille Türgi valitsus on andnud Kredi Garanti Fonule ja viiele riiklikule pangale, kes omavad selle aktsiaid.
- (242) Kava „IVME Credit – Movement Credit“ on konkreetsem kava, mis on ette nähtud teatud majandussektoritele. Türgi rahandusministeerium andis koos kolme riikliku pangaga (Ziraat Bankasi, Halkbank ja Vakıfbank) kavast teada IVME (kiirendamise) rahastamispaketi raames 23. mail 2019 ⁽⁴¹⁾. Kiirendamise rahastamispakett kuulub omakorda Türgi valitsuse riikliku pikaajalise majanduspoliitika alla, mis on sätestatud uues majandusprogrammis (*Yeni Ekonomi Programı*).
- (243) Ametliku teadaande kohaselt on programm ette nähtud „nende sektorite toetamiseks, mida iseloomustab suur impordisõltuvus, väliskaubanduse puudujääk, suur panus tööhõivesse ja suuremahuline eksport või valuutakasum“. Rahandusminister ütles oma avakõnes, et „rahastamispaketti iseloomustab toodetele keskendunud rahastamisviis. Seda mitte ainult sektoripõhise hindamise, vaid ka nende toodete rahastamise kaudu, mis võivad anda positiivse panuse väliskaubanduse puudujäägi vähendamisele. Seeläbi on paketi eesmärk suurendada asjaomaste toodete konkurentsivõimet rahvusvahelistel turgudel ja tuua välja strateegiliste toodete ekspordipotentsiaal ⁽⁴²⁾.“
- (244) Peamised toetatavad tegevused on „toorainete ja vahetoodete tootmine, masinatootmine ja põllumajandus“. Toorainete ja imporditud kaupade valdkonnas toodi välja neli peamist sektorit: keemia-/meditsiinitooted (farmaatsiatooted), plast- ja kummitooted; tehis- ja sünteetskiust lõngad ning paberi- ja papitootmise sektorid ⁽⁴³⁾.
- (245) Masinatootmise valdkonnas on koostatud nimekirja teatud NACE koodide alla kuuluvatest masinatootjatest. Rahastamispakett sisaldab laene, mida antakse NACE koodide nimekirja kantud omamaistele masinatootjatele, kes investeerivad uute toodete tootmisse või tootmisvõimsuse suurendamisse, samuti laene omamaistele ostjatele, kes investeerivad samade tootjate poolt toodetud uutesse masinatesse. Pakett on suunatud järgmistele sektoritele:
- elektrimasinad ja nende osad, arvutid, elektroonika, optilised seadmed;
 - mootorsõidukite varuosad ja lisaseadmed;
 - mootor ja selle osad;
 - üldised tööstusmasinad ja nende osad;
 - elektriseadmed ⁽⁴⁴⁾.
- (246) Põllumajandus hõlmab „looma- ja söödaviljakasvatust“ ning asjaomaseid laene anti läbivaatamisega seotud uurimisperioodil ühele valimisse kaasatud eksportivale tootjale vesiviljeluse jaoks. Laenu anti selgelt soodustingimustel, mida näitab pakutud intressimäär.

4.11.2. Tähelepanekud

- (247) Kahe üldise laenukava („Can Suyu – Life Water“ ja „Ise Devam – Continue to Business“) puhul ei leidnud komisjon äriühingute 2020. aasta veebruari tööhõivet arvestades tõendeid selle kohta, et asjaomased laenukavad on konkreetsed või tasakaalustatavad.

⁽⁴¹⁾ <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/05/ivme-sunum.pdf> (vaadatud 11. juulil 2022).

⁽⁴²⁾ <https://www.sondakika.com/ekonomi/haber-ivme-finansman-paketi-12078612/>.

⁽⁴³⁾ <https://www.sondakika.com/ekonomi/haber-ivme-finansman-paketi-12078612/>.

⁽⁴⁴⁾ <http://www.satso.org.tr/duyuru/5605/ivme-finansman-paketi.aspx>.

- (248) Kuid IVME krediidikava puhul leidis komisjon tõendeid selle kohta, et kava on ette nähtud konkreetsetele sektoritele ja konkreetsetele tegevustele (nagu eespool märgitud) ning et laenupakett on seotud riiklike pankade Ziraat Banki, Halkbanki ja Vakifbankiga.
- (249) Komisjon leidis, et valimisse kaasatud äriühingud kasutasid ainult IVME krediidilaene, mida andsid Ziraat Bank ja Halkbank. Seepärast ei ole komisjon uurimise käigus tutvunud Vakifbanki olukorraga.
- (250) Komisjon kinnitas punktis 4.5.1, et Ziraat Bank on avalik-õiguslik asutus ja täidab valitsusasutuse ülesandeid.
- (251) Lähtuvalt avalikust teabest ja teabest, mille pank ise esitas valitsuse küsimustiku vastuse osana, mis sisaldas 2019. ja 2020. aasta aruandeid, oli komisjon arvamusel, et Türkiye Halk Bankası A.Ş (edaspidi „Halkbank“) on avalik-õiguslik asutus ja täidab valitsusasutuse ülesandeid.
- (252) Türgi valitsus asutas Halkbanki 1933. aastal. Mustafa Kemal Atatürk, kes väitis, et „väga oluline on luua asutus, mis pakub väikeettevõtjatele ja suurtele tööstusettevõtetele neile hädavajalikke laene, mida on lihtne saada ning mis on odavad ning vähendada tavatingimustel krediidikulukust“, sillutas teed Halkbanki asutamiseks.
- (253) Halkbank on 77,9 % ulatuses valitsuse omanduses Türgi investeerimisfondi kaudu ⁽⁴⁵⁾. Komisjon märkis, et kõik panga juhtorgani liikmed on või olid valitsuse ametnikud või on töötanud teistes riigiasutustes ⁽⁴⁶⁾.
- (254) Näiteks märkis komisjon, et juhatusse kuulus Maksut Serim, kes oli 2020. aastal Türgi Vabariigi presidendi vanemnõunik ja oli ajavahemikul 2003–2016 olnud Türgi Vabariigi peaministri peanõunik.
- (255) Samuti täheldas komisjon, et juhatusse kuulus Sezai Uçarmak, kes oli 2020. aastal kaubandusministeeriumi aseminister.
- (256) Komisjon märkis veel, et Halkbanki põhikirjas on selgelt sätestatud panga konkreetne eesmärk tagada VKEdele, kaupmeestele ja käsitöölisele juurdepääs odavale rahastamisele (artikli 4 punkt 4, mille alusel on kaasatud Türgi Vabariigi ministrite nõukogu).
- (257) Artikli 4 punktis 5 käsitletakse olukorda, kus panga aktsiatest alla 50 % kuulub riigile: „Juhul kui panga aktsiatest kuulub riigile alla 50 %, jätkab pank krediidilimiitide andmist kauplejatele ning väikestele ja keskmise suurusega tööstusettevõtetele vastavalt ministrite nõukogu kehtestatud meetoditele ja põhimõtetele“ ⁽⁴⁷⁾.
- (258) Panga asutas Türgi valitsus ja selle prioriteet on väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi „VKEd“), kauplejate ning käsitöölise vajadused.
- (259) Halkbank ütleb ise, et „kuna Halkbanki prioriteet on alati olnud anda asjaomasele sihtrühmale kõige soodsamatel tingimustel laene, on pank ära teeninud tähtsa koha kauplejate, käsitöölise ja VKEde südames.“ ⁽⁴⁸⁾. Samuti viitab Halkbank oma 2020. ja 2021. aasta aruannetes mitmel juhul oma rollile riikliku pangana, kes viib ellu valitsuse prioriteete.
- (260) Vastavalt Halkbanki ametlikule eesmärkide kirjeldusele oma aastaaruannetes on panga roll „toetada Türgi arengut ja majanduskasvu teadlikkuse tõstmisega ühiskondlikust vastutusest ning olla rahvapank, kus luuakse suurt lisaväärtust kõigile sidusrühmadele“.

⁽⁴⁵⁾ <https://www.halkbank.com.tr/en/investor-relations/corporate-information/ownership-structure.html> (vaadatud 8. augustil 2022).

⁽⁴⁶⁾ <https://www.halkbank.com.tr/en/investor-relations/financial-information/annual-reports.html> (vaadatud 8. augustil 2022).

⁽⁴⁷⁾ <https://www.halkbank.com.tr/en/investor-relations/corporate-governance/articles-of-association.html> (vaadatud 17. augustil 2022).

⁽⁴⁸⁾ <https://www.halkbank.com.tr/en/about-halkbank/discover/we-are-turkiyes-sme-and-tradesman-bank.html> (vaadatud 16. augustil 2022).

- (261) Seda ülesannet täidetakse praktikas järgmiselt: „Kuna suunasime oma vahendid Türgi majanduse prioriteetidele, mis on osa meie missioonist „Oleme kõigepealt inimesed, alles seejärel pank“, keskendusime oma tegevuses lähenemisviisile, mis austab inimesi, ühiskonda ja keskkonda“.
- (262) Näiteks 2021. aasta aruande lk 52 on märgitud, et „pank ... andis 12,1 miljardi Türgi liiri väärtuses rahandusministeeriumi subsideeritud intressiga laene 500 000 kauplajale ja käsitöölisele. Lisaks jätkas Halkbank vastavalt presidendi dekreedile nende kauplajate ja käsitöölise laenumaksete edasilükkamist, kelle äritegevus oli kannud pandeemia tõttu kahju.“⁽⁴⁹⁾.
- (263) Konkreetsemalt IVME laenude osas ülistas nõukogu esimees Osman Arslan „majandusjuhtimisega seotud institutsioonide vahelist harmooniat ja tõhusat koordineerimist edukate tulemuste saavutamiseks“, lisades et „olles pühendunud uue majandusprogrammi eesmärkide saavutamisele, teeme käesoleval aastal selles valdkonnas tõhusat tööd ja suuri jõupingutusi, et pakkuda oma klientide nõudmistele kõige sobivamaid lahendusi. Meie laenude väljamaksed uuenduslikes toodetes, nagu kiirendamise rahastamispakett, tööhõivesuunitlusega äri-laen, majandusväärtuse laen, eluasemelaenu kampaania, tarbijalaenu kampaania, TLREF indekseeritud laen ja omamaise tootmisega seotud sõidukilaen jõudsid 2019. aastal 30 miljardi Türgi liirini⁽⁵⁰⁾“.
- (264) IVME krediidi tingimused sisaldavad ajapikendust ja soodusmäära, mis määratakse kindlaks madala riskiga siseriiklike võlaväärtpaberite (DIBS) lisatasu protsendina (1–3 % vastavalt laenu pikkusele).
- (265) IVME laenude intressimäär on sätestatud valitsuse koostatud pangajuhistes ja selle kindlaksmääramisel ei arvestata panga kapitalikulude struktuuri, laenuvõtjate olukorda või nende krediitvõimekust. Seepärast ollakse seisukohal, et pangad tegutsevad valitsuse nimel ja valitsuse juhiseid täites.
- (266) Seega leidis komisjon, et IVME krediidikava on tasakaalustatav.

4.12. Järeldus laenude kohta

- (267) Nagu esialgne uurimine⁽⁵¹⁾ ja aegumise läbivaatamine⁽⁵²⁾ kinnitasid, käsitatakse eespool nimetatud soodustingimustel rahastamist subsidiumina alusmääruse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i ja artikli 3 lõike 2 tähenduses.
- (268) Käesoleva uurimise tulemuste põhjal järeldas komisjon, et soodustingimustel rahastamise kavad toovad abisaajatele kasu, kuna sellist rahastamist võimaldatakse turul kehtivatest intressimääradest madalamate intressimääradega, st tingimustel, mis ei vasta võrreldava tähtajaga rahastamise turutingimustele.
- (269) Need soodustingimustel rahastamise kavad on põllumajanduslaenude puhul konkreetsed alusmääruse artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses, kuna toetust andvad asutused või õigusaktid, mille alusel need asutused tegutsevad, piiravad sõnaselgelt toetust saavate ettevõtjate ringi.
- (270) Ekspordiga seotud krediit on konkreetne alusmääruse artikli 4 lõike 4 punkti a tähenduses, kuna see sõltub eksporditulemustest.
- (271) Pärast avalikustamist vaidlustasid Türgi valitsus ja Gumusdoga ekspordiga seotud krediidi puhul arvutatud kasu tasakaalustamise, mis sõltus eksporditegevusest, kui laenu andjaks oli erapank.
- (272) See väide esitati ka eelmise aegumisega seotud läbivaatamise kontekstis põhjenduses 87 ja komisjon lükkas selle väite tagasi põhjendustes 88 ja 89⁽⁵³⁾.

⁽⁴⁹⁾ <https://www.halkbank.com.tr/en/investor-relations/financial-information/annual-reports.html> (vaadatud 8. augustil 2022).

⁽⁵⁰⁾ <https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/halkbanktan-1-7-milyar-lira-kar-41447902>.

⁽⁵¹⁾ Rakendusmääruse (EL) nr 1195/2014 põhjendused 75–78.

⁽⁵²⁾ Rakendusmääruse (EL) 2021/823 põhjendus 83.

⁽⁵³⁾ Rakendusmäärus (EL) 2021/823.

- (273) Komisjon analüüsis äriühingu esitatud dokumente põhjalikult, et leida tõendeid selle kohta, et need laenu oli andnud erapank ilma Eximbanki või teiste riigiasutuste sekkumiseta, arvestades et äriühing oli laenanud need vahendid uurimisaluse toote ekspordiks määradega, mis jäid oluliselt alla TCMB avaldatud määradest eurodes antavate laenude puhul.
- (274) Äriühingu esitatud dokumendid ei sisaldanud asjaomase panga laenulepingut või tõendeid, mis oleks näidanud, et asjaomane pank pakkus äriühingule konkreetsel põhjusel kindlat intressimäära.
- (275) Seega ei leitud tõendeid selle kohta, et neid laene anti turust lähtuvalt, ja väide lükati tagasi.
- (276) Samuti väitis äriühing Gumusdoga, et komisjon ei olnud ekspordiga seotud laenudest saadava kasu arvutamise metoodikat kasutanud järjepidevalt, sest mõned laenu olid kogukasu arvutusest välja jäetud.
- (277) Komisjon lükkas selle väite tagasi. Ainus põhjus, miks teatavad erapankade väljastatud ekspordist sõltuvad laenu olid kogukasu arvutusest välja jäetud, oli see, et need laenu olid väljastatud Türgi liirides.
- (278) Gumusdoga väitis, et oma väga hea krediitdireitingu tõttu on tal võimalik saada erapankadelt ekspordist sõltuvate laenude puhul soodustingimustel madalaid intressimäärasid ja seepärast ei peaks komisjon asjaomastest laenudest saadavat kasu oma arvutustes arvesse võtma.
- (279) Komisjon lükkas selle väite tagasi, sest kasu arvutamisel kasutatud võrdlusintressimäärad vastavad kõigi teataval ajaperioodil ja teatavas vääringus antud Türgi laenude keskmisele intressimäärale. See keskmine hõlmas kõiki krediitdireitingu liike.
- (280) Gumusdoga väitis ka läbivaatamisega seotud uurimisperioodil, et mõne ekspordist sõltuva laenu madalad intressimäärad tulenesid lepingute eritingimustest, ning see väide lükati tagasi samadel põhjustel nagu eespool. Gumusdoga ei suutnud tõendada, et ta sai ekspordist sõltuva laenu madala intressimääraga oma krediitdireitingu tõttu või pangaga peetud läbirääkimiste tulemusena.
- (281) Komisjon leidis, et laenu tasakaalustatavuse ja äriühingu krediitdireitingu vahel puudub seos. Võrdlusintressimäärasid kasutati ainult laenudest tuleneva kasu summa kindlakstegemiseks, mitte selleks, et teha kindlaks, kas laenu võib pidada tasakaalustatavaks või mitte.
- (282) Seetõttu käsitatakse kõiki soodustingimustel rahastamise kavasid tasakaalustatavate subsiidiumidena.

4.12.1. Subsiidiumi suuruse arvutamine

- (283) Kooskõlas alusmääruse artikli 6 punktiga b arvutati soodustingimustel rahastamisest saadud kasu makstud intressisumma ja võrreldava kommertsalaenu eest makstava intressisumma vahena. Võrdlusalusena kohaldas komisjon veelkord kommertsalaenude kaalutud keskmist intressimäära Türgi siseturul, tuginedes TCMB-lt saadud andmetele ⁽⁵⁴⁾. Sama võrdlusalust kasutati esialgses uurimises ja kõigi eelmiste läbivaatamiste puhul. Komisjon jaotas ekspordikrediidiga seotud kasu ekspordimüügile, põllumajandusalaenu aga kogumüügile.
- (284) Pärast avalikustamist seadis Gumusdoga kahtluse alla metoodika, mida kasutati ekspordist sõltuvate laenude puhul kasu määramiseks. Avalikustamisel määras komisjon kasu järgmiselt:
- a) ekspordist sõltuvate laenude puhul, mille kohta anti teada, et need „ei ole seotud uurimisaluse tootega“, ei omistatud uurimisalusele tootele mingisugust kasu;

⁽⁵⁴⁾ <https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?/evds/portlet/K24NEG9DQ1s%3D/en> (vaadatud 1. juulil 2022). Kommertsalaenude intressimäär Türgi liirides (välja arvatud ettevõtte arvelduskonto ja ettevõtte krediitkaardid) Türgi liirides saadud laenude puhul ja kommertsalaenude intressimäär eurodes saadud laenude puhul.

- b) kui ekspordist sõltuvate laenude puhul vastav teavitust puudus, omistati kogu laenudest saadud kasu uurimisel toote ekspordikäibele.
- (285) Pärast avalikustamist väitis Gumusdoga, et kõik punkti b alla kuuluvad laenud tuleks tegelikult jaotada kogu ekspordikäibele, sest kõik need laenud sõltusid samuti teiste toodete ekspordist. See väide on seotud sama väitega, mille sama eksportiv tootja esitas aegumise läbivaatamise määruse ⁽⁵⁵⁾ põhjenduses 92.
- (286) Aegumise läbivaatamises sai komisjon omistada mõnest ekspordist sõltuvast laenust saadud kasu kogu ekspordikäibele, kui selleks olid olemas tõendid ⁽⁵⁶⁾. Arvestades, et mõned neist laenudest kehtisid ka käesoleva läbivaatamise ajal, sai komisjon teha sama järelduse.
- (287) Nende laenude puhul, mida aegumise läbivaatamise käigus ei kontrollitud, analüüsis komisjon dokumente, mille Gumusdoga esitas koos oma vastustega küsimustikule ja hilisemate avaldustega.
- (288) Kui dokumendid näitasid, et laen oli seotud kõigi toodete ekspordiga, jaotati kasu kontserni kogu ekspordikäibele. Vastasel juhul jaotati kasu uurimisel toote ekspordikäibele. Arvesse ei võetud neid dokumente, mille Gumusdoga esitas pärast avalikustamist ja mida ei olnud võimalik kontrollida.
- (289) Kaks valimisse kaasatud eksportivat tootjat tuvastasid pärast avalikustamist kasu arvutamisel tehtud arvutusvead ja need parandati. Lisaks tagas komisjon, et kuna võrdlusintressimäär avaldati igal reedel, kehtis võrdlusmäär sellele järgnenud nädala alguskuupäevaga laenudele, nagu oli tehtud ka aegumise läbivaatamise määruse põhjenduses 93.
- (290) Valimisse kaasatud eksportivate tootjate kohta soodustingimustel laenamise puhul arvutatud subsiidiumimäärad on järgmised.

Tabel 7

Rahastamine

Äriühing	Subsiidiumimäär
Fishark	0,00 %
Gumusdoga	0,49 %
Özpekler	0,36 %
Selina Balik	0,19 %

4.13. Tasakaalustatavate subsiidiumide lõplik määr

- (291) Komisjon leidis, et alusmääruse kohaselt arvutatud tasakaalustatavate subsiidiumide väärtusena väljendatud koondmäär oli järgmine.

Tabel 8

Kindlaks tehtud subsiidiumi kogumäär

Äriühing	Subsiidiumimäär
Fishark	3,47 %
Gumusdoga	4,46 %
Özpekler	3,19 %
Selina Balik	2,81 %

⁽⁵⁵⁾ Rakendusmäärus (EL) 2021/823.

⁽⁵⁶⁾ Rakendusmääruse (EL) 2021/823 põhjendused 91 ja 92.

5. MUUTUNUD ASJAOLUDE PÜSIV LAAD

- (292) Uurimine kinnitas, et võrreldes esialgse uurimisega oli Türgi valitsuse poolt forellikasvatajatele antavate otsete subsideerimise ülesehitus ja rakendamise tingimused oluliselt muutunud. Nagu oli põhjendustes 2 ja 3 mainitud eelmiste läbivaatamiste käigus juba kindlaks tehtud, kehtestas Türgi valitsus dekreediga nr 2016/8791⁽⁵⁷⁾ 2016. aastal antavate põllumajandustoetuste seadusandliku muudatuse. Kommünikees nr 2016/33,⁽⁵⁸⁾ mis käsitleb vesiviljeluse toetust, esitati üksikasjalikult toetuste andmise tingimused.
- (293) Kui forellikasvataval oli ministeeriumi määratletud samas võimalikus merevööndis, samas veehoidlas või samades piirkondades asuvates samades veehoidlates mitu tootmislitsentsi (või „kalakasvatusüksust“), mis kuulusid samale isikule või samale ettevõttele/äriühingule, siis põhimõtteliselt ja vastupidiselt esialgsele uurimisele käsitati neid litsentse või kalakasvatusüksusi ühe asjaomasele äriühingule kuuluva litsentsi või üksusena ning otsest subsideerimist tuli maksta vastavalt asjaomasele tõlgendusele.
- (294) Asjaomane seadusandlik muudatus jäi kehtima järgmiste aastate dekreetides ja samuti dekreedis nr 3190 läbivaatamisega seotud uurimisperioodi kohta, nagu on mainitud põhjenduses 57. Seega on Türgi valitsuse antavate otsete subsideerimise struktuuri ja rakendamise tingimuste muudatused kehtinud mitu aastat ja puuduvad märgid selle kohta, et Türgi valitsus kavatseks teha täiendavaid muudatusi.
- (295) Lisaks piirati 2019. aastal otsete subsideerimise kavasse tehtud muudatusega⁽⁵⁹⁾ otsete subsideerimise saamiseks õigustatud kogust 350 Mt-ni, st tootmise piirmäära vähendati võrreldes esialgse uurimisperioodiga. Sama piirmäär jäi kehtima 2020. aastal vastavalt dekreedile nr 3190. Nagu eespool mainitud, ei näidanud uurimine märke sellest, et asjaomane tava ei jätkuks.
- (296) Uurimise käigus selgus ka, nagu on märgitud põhjendustes 57–72, et Türgi valitsus subsideeris toetusmäärade kaheks jagamise kaudu üha rohkem forellikasvatajaid. Sama kasvatuslitsentsi alusel iga suurusega forelli kasvatavad äriühingud said toetust nii „forelli“ kui ka „üle 1 kg kaaluva forelli“ puhul kehtivatest subsideerimismääradest.
- (297) Türgi valitsuse otsust hakata iga suurusega forelli ühe määraga subsideerimise asemel subsideerima nii iga suurusega forelli kui ka „üle 1 kg kaaluvat forelli“ loetakse püsivaks. Asjaomane suundumus on viimastel aastatel üha enam levinud ja Türgi valitsus ei andnud ühtki viidet selle kohta, et see suundumus ei jätkuks. See toetuste suurenemine „üle 1 kg kaaluva forelli“ toetuse määra näol tehtud väljamaksete kaudu kompenseeris osaliselt „forelli“ puhul saadud toetuste vähenemist. Üldiselt saavad forellikasvatajad jätkuvalt Türgi valitsuselt otsetoetusi.
- (298) Komisjon märkis, et uurimisaluse toote üldine subsideerimise tase Türgi liirides iga ELi eksporditava kilogrammi kohta ei olnud langenud samale tasemele nagu läbivaatamisega seotud uurimisperioodil arvatud tasakaalustav tollimaks. See on tingitud alates esialgsest uurimisest toimunud Türgi liiri väärtuse vähenemisest euro suhtes ning sellest, et tollimaksu arvutatakse subsideerimise alusel Türgi liirides kilogrammi kohta jagatuna CIF-väärtusega Türgi liirides.
- (299) Kuid komisjon märkis veel, et samalaadset Türgi liiri väärtuse vähenemisega euro suhtes esines Türgis ka kõrge inflatsiooni perioode. Seetõttu on Türgi liiri väärtus riigis samuti vähenenud ja väljamakstud subsideerimismaksud, mis on püsunud Türgi liirides muutumatuna, on tegelikult reaalkaalu väärtuses vähenenud. Seega leidis komisjon, et tasakaalustava tollimaksu vähenemise puhul alates esialgsest uurimisest on tegemist asjaolude püsiva muutusega.

⁽⁵⁷⁾ Türgi 25. aprilli 2016. aasta dekreet 2016/8791, mis käsitleb 2016. aasta põllumajandustoetusi (rakendati tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2016).

⁽⁵⁸⁾ „Kommünikee vesiviljeluse toetuse kohta“ 2016/33, mis käsitleb dekreeti 2016/8791 rakendamist, avaldati ametlikus väljaandes 3. augustil 2016.

⁽⁵⁹⁾ Presidendi 23. oktoobri 2019. aasta dekreet 2019/1691, mis käsitleb 2019. aasta põllumajandustoetusi (rakendati tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2019), avaldatud ametlikus väljaandes nr 30928/24.10.2019.

- (300) Taani Vesiviljelusliit märkis oma 11. novembri 2021. aasta avaldustes, et Türgi subsidiumikavades esinevad pidevad ja korrapärased muutused ning seepärast ei saa mis tahes subsidiumisumma muutust pidada püsivaks. Forelli eksport Türgist lööb ikkagi liidu tootmisharu hinnad alla ja põhjustab liidu tootmisharule olulist kahju. Seetõttu tuleks käesolev uurimine lõpetada ja kehtivate meetmete tase säilitada.
- (301) Taani Vesiviljelusliit ei arvestanud oma väidetes olulisi muutusi otseste subsidiumide struktuuris ja rakendamise tingimustes, nagu on uurimise käigus kindlaks tehtud. Võimalikud aastate lõikes esinenud subsidiumimäärade erinevused ei mõjutanud järeldusi, et asjaolud olid esialgse uurimise ajal oluliselt erinevad ja et tehtud muudatused olid püsivad. Seega lükati Taani Vesiviljelusliidu väited selles küsimuses tagasi.
- (302) Seepärast leidis komisjon, et asjaolud on muutunud ja et need muutused on püsivad. Komisjon ei saanud pärast avalikustamist selle kohta ühtegi märkust.

6. TASAKAALUSTAVAD MEETMED

- (303) Komisjoni järelduste põhjal tuleks teatava Türgist pärit vikerforelli impordi suhtes kehtivaid tasakaalustusmeetmeid muuta, et võtta arvesse muutunud asjaolusid.
- (304) Tasakaalustusmeetmed on arvutatud protsendimäärana läbivaatamisega seotud uurimisperioodil uurimisaluse toote Euroopa Liitu suunatud ekspordi CIF-väärtusest.
- (305) Pärast avalikustamist palus Gumusdoga komisjonil läbi vaadata uuritud äriühingute rühma kogukäibe arvutuse, et lisada seotud äriühingute (asjaomasesse viiest äriühingust koosnevasse rühma mittekuuluvad äriühingud, kes olid otseselt seotud nende tegevusega seoses uurimisaluse tootega, kuid kes kuulusid Gumusdoga kontserni) käive.
- (306) See taotlus võeti vastu ja asjaomaste äriühingute käive lisati kontserni kogukäibe.
- (307) Kolm valimisse kaasatud eksportivat tootjat väitsid pärast avalikustamist, et komisjon oli uurimisaluse toote Euroopa Liitu suunatud eksportmüügi CIF-väärtuse valesti arvutanud. Nad väitsid, et komisjon peaks arvestama DAP-tehingute arve väärtusi asjaomase müügi CIF-väärtusena ning väitsid, et komisjon oli nii teinud varasemates uurimistes.
- (308) Komisjon lükkas need taotlused tagasi. Liitu suunatud müügi CIF-väärtust (nagu on kirjeldatud eespool põhjenduses 297) kasutati selleks, et teha kindlaks protsent, mille võrra tuleks impordihinda tõsta, et kõrvaldada subsideerimise mõju. Selleks on vaja CIF-väärtust, sest tegemist on väärtusega, mis deklareeritakse tolliasutustele ELi importimisel.
- (309) Komisjonil on tavaks, et kui asjaomast CIF-väärtust ei ole esitatud või kui tarne toimub CIF-hinnaga liidu piiril, võetakse CIF-väärtuse kindlakstegemisel aluseks arve väärtus. Kui arve väärtus sisaldab impordijärgseid kulusid (nt DAP- ja DDP-tingimustel toimuva müügi puhul), tegi komisjon asjaomaste tehingute hinnangulise CIF-väärtuse kindlaks kättesaadavate tõendite põhjal. DDP-tingimustel müügi ja mõne DAP-tingimustel müügi puhul oli CIF-väärtus teada ning see esitati eraldi küsimustiku vastustes, mida seetõttu kasutati. Kõik kasutatud CIF-väärtused sisalduvad huvitatud isikute esitatud teabes ja neid kontrolliti kaugmeetodil toimunud riskkontrolli ajal.
- (310) Uurimise raames tehtud tihedat koostööd arvestades pidas komisjon asjakohaseks kehtestada üleriigiline tollimaks samal tasemel valimisse kaasatud eksportivate tootjate puhul kehtiva kõige suurema tollimaksu tasemel.
- (311) Käesolevas määruses sätestatud äriühingute individuaalseid tasakaalustava tollimaksu määrasid kohaldatakse üksnes Türgist pärit ja nimetatud juriidiliste isikute toodetud uurimisaluse toote impordi suhtes.

- (312) Imporditud uurimiseluse toote suhtes, mille on tootnud mis tahes muu käesoleva määruse regulatiivosas konkreetselt nimetatud äriühing, kaasa arvatud mõni konkreetselt nimetatud äriühingutega seotud üksus, tuleks kohaldada tollimaksumäära, mida kohaldatakse „kõigi muude äriühingute“ puhul. Nende suhtes ei tohiks kohaldada ühtki individuaalset tasakaalustava tollimaksu määra.
- (313) Kui äriühing muudab hiljem oma juriidilise isiku nime, võib ta taotleda nende individuaalsete tasakaalustava tollimaksu määrade kohaldamist. Taotlus tuleb adresseerida komisjonile. Taotlus peab sisaldama kogu vajalikku teavet, mis võimaldab kindlaks teha, et muudatus ei mõjuta äriühingu õigust kasutada tema suhtes kohaldatavat tollimaksumäära. Kui äriühingu nimevahetus ei mõjuta tema õigust tema suhtes kohaldatavale tollimaksumäärale, avaldatakse nimemuutus *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (314) Võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 ⁽⁶⁰⁾ artiklit 109, on viivisemäär juhul, kui teatav summa tuleb tagasi maksta Euroopa Liidu Kohtu otsuse alusel, Euroopa Keskpanka poolt oma peamiste refinantseerimistehingute suhtes kohaldatav ja *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud määr, mis kehtib iga kuu esimesel kalendripäeval.
- (315) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas määruse (EL) 2016/1037 artikli 25 lõike 1 alusel asutatud komitee arvamusega.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Rakendusmääruse (EL) 2021/823 artikli 1 lõikes 1 asendatakse tekst, mis järgneb sõnadele „mis kuulub praegu CN-koodide“, järgmisega:

„ex 0301 91 90, ex 0302 11 80, ex 0303 14 90, ex 0304 42 90, ex 0304 82 90, ex 0305 43 00 ja ex 1604 19 10 (TARICi koodid 0301 91 90 11, 0302 11 80 11, 0303 14 90 11, 0304 42 90 10, 0304 82 90 10, 0305 43 00 11 ja 1604 19 10 11) alla ning on pärit Türgist.“

2. Rakendusmääruse (EL) 2021/823 artikli 1 lõikes 2 toodud tabel asendatakse järgmise tabeliga:

Äriühing	Tasakaalustav tollimaks (%)	TARICi lisakood
Fishark Su Ürünleri Üretim ve Sanayi Ticaret A.Ş.	3,4	B985
Gümüşdoga Su Ürünleri Üretim İhracat İthalat AŞ	4,4	B964
Özpekler İnşaat Taahhüd Dayanıklı Tüketim Malları Su Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi	3,1	B966
Lisas loetletud äriühingud	4,0	
Selina Balık İşleme Tesisi İthalat İhracat Ticaret Anonim Şirketi	2,8	C889
Kõik muud äriühingud	4,4	B999

3. Rakendusmääruse (EL) 2021/823 lisa asendatakse käesoleva määruse lisaga.

⁽⁶⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

4. Äriühingule Lezita Balik A.S. varasemalt antud TARICi lisakood B968 kehtib alates 7. juulist 2020 äriühingule Abalıoglu Balik ve Gıda Ürünleri Anonim Şirketi (kuupäev, mil äriühing muutis oma nime). Äriühingu Abalıoglu Balik ve Gıda Ürünleri Anonim Şirketi poolt toodetud toodete impordi eest tasutud mis tahes lõpliku tollimaksu summa, mis ületab rakendusmääruse (EL) 2021/823 artikli 1 lõikes 2 äriühingule Lezita Balik A.S. kehtestatud tasakaalustava tollimaksu summat, makstakse tagasi või seda vähendatakse vastavalt kehtivatele tollimakse käsitlevatele õigusaktidele.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 7. detsember 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Koostööd tegevad Türgi eksportivad tootjad, kes ei kuulu valimisse:

Nimi	TARICi lisakood
Abahoğlu Balık ve Gıda Ürünleri A.Ş.	B968
Alima Su Ürünleri ve Gıda Sanayi Ticaret A.Ş.	B974
Bağcı Balık Gıda ve Enerji Üretimi San ve Tic. A.Ş.	B977
Baypa Bayhan Su Urunleri San. Ve Tic. A.S.	C890
Ertug Balik Uretim Tesisi A.S. ja More Su Urunleri A.S.	C891
Kemal Balıkçılık İhracat Ltd. Şti.	B981
Kılıç Deniz Ürünleri Üretimi İhracat İthalat ve Ticaret A.Ş.	B965
Lazsom Su Urunleri Gıda Uretim Pazarlama Sanayi Ve Ticaret Limited Sirketi	C892
Liman Entegre Balıkçılık San ve Tic. Ltd. Şti.	B982
Ömer Yavuz Balıkçılık Su Ürünleri San. Tic. Ltd. Sti.	B984
Premier Kultur Balıkçılığı Yatırım Ve Pazarlama A.S	C893
Uluturhan Balıkçılık Turizm Ticaret Limited Şirketi	C894
Yavuzlar Otomotiv Balıkçılık San.Tic.Ltd.Sti.	C895

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2022/2391,

25. november 2022,

Euroopa Liidu nimel rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus võetava seisukoha kohta seoses oliiviõlide ja oliivijääkõlide suhtes kohaldatava kaubandusstandardiga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

- (1) 2015. aasta rahvusvaheline oliiviõli- ja lauaoliivileping (edaspidi „leping“) sõlmiti liidu nimel nõukogu otsusega (EL) 2019/848 ⁽¹⁾.
- (2) Lepingu artikli 7 lõike 1 kohaselt tuleb rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogul (edaspidi „liikmete nõukogu“) teha lepingu sätete kohaldamiseks otsuseid ja võtta vastu soovitusi.
- (3) Oma 116. istungil, mis toimub 28. novembrist 2. detsembrini 2022, kavatseb liikmete nõukogu võtta vastu ühe otsuse, millega muudetakse oliiviõlide ja oliivijääkõlide suhtes kohaldatavat kaubandusstandardit, ning teise otsuse, millega ajakohastatakse vahade ja rasvhapete etüülestrite analüüsimeetodit.
- (4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel liikmete nõukogus võetav seisukoht, kuna vastuvõetavad otsused on liidu jaoks siduvad seoses rahvusvahelise kaubandusega teiste rahvusvahelise oliivinõukogu liikmetega ning need võivad otsustavalt mõjutada liidu õigust, nimelt komisjoni poolt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 ⁽²⁾ artiklile 75 vastu võetud oliiviõli turustamisstandardeid.
- (5) Liikmete nõukogu vastuvõetavad otsused käsitlevad kaubandusstandardi 1. lisa väljajätmist ja delta-7-stigmastenooli vooskeemide lihtsustamist ning ka vahade ja rasvhapete etüülestrite määramise kolmanda parandatud meetodi lisamist. Komisjoni ja liikmesriikide oliiviolisektori teadus- ja tehnikaekspertid on neid otsuseid põhjalikult arutanud. Nende otsustega aidatakse oliiviolistandardeid rahvusvaheliselt ühtlustada ja luuakse raamistik, millega tagatakse aus konkurents oliiviolisektori toodetega kauplemisel. Seepärast tuleks neid otsuseid toetada.
- (6) Kui nende otsuste vastuvõtmine liikmete nõukogus selle 116. istungil lükkub edasi seetõttu, et osa liikmeid ei saa oma nõusolekut anda, tuleks liidu nimel võtta otsuste vastuvõtmist toetav seisukoht võimaliku menetluse raames, mida liikmete nõukogu võib kasutada otsuste kirjavahetuse teel vastuvõtmiseks vastavalt lepingu artikli 10 lõikele 6, kui selline menetlus algatatakse enne järgmist 2023. aasta juunis toimuvat liikmete nõukogu korrapärast istungit.

⁽¹⁾ Nõukogu 17. mai 2019. aasta otsus (EL) 2019/848 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 139, 27.5.2019, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

- (7) Oliiviõlide ja oliivijääkõlide suhtes kohaldatava kaubandusstandardi COI/T.15/NC nr 3/Rev. 19 läbivaatamine võib nõuda rahvusvahelise oliivinõukogu muude analüüsimeetodite või dokumentide tehnilisi kohandusi. Neid tehnilisi kohandusi tuleks toetada.
- (8) Liidu huvide kaitsmiseks peaks komisjonil olema siiski lubatud taotleda kaubandusstandardit või analüüsimeetodeid muutvate otsuse vastuvõtmise edasilükkamist hilisemale liikmete nõukogu istungile, kui enne 116. istungit või selle ajal esitatud uus teaduslik või tehniline teave võib kahjulikult mõjutada liidu nimel võetavat seisukohta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel liikmete nõukogus selle 116. istungjärgul, mis toimub 28. novembrist 2. detsembrini 2022, või liikmete nõukogu kirjavahetuse teel toimuva otsuste vastuvõtmise menetluse raames, kui see algatatakse enne järgmist korralist istungjärku 2023. aasta juunis, on seoses oliiviõlide ja oliivijääkõlide suhtes kohaldatava kaubandusstandardi COI/T.15/NC nr 3/Rev. 19 läbivaatamisega toetada otsust jätta välja kaubandusstandardi 1. lisa ja lihtsustada delta-7-stigmastenooli vooskeeme; ning seoses analüüsimeetodi COI/T.20/Do. nr 28/REV 3 (Determination of the content of waxes and fatty acid ethyl esters by capillary gas chromatography – Vahade ja rasvhapete etüülestrite sisalduse määramine kapillaargaasikromatograafiaga) läbivaatamisega toetada otsust lisada alternatiivne analüüsimeetod ning teha mõned väikesed muudatused kasutusel olevasse meetodisse.

Artikkel 2

Liidu seisukoht on toetada rahvusvahelise oliivinõukogu muude meetodite või dokumentide tehnilisi kohandusi, kui need tulenevad oliiviõlide ja oliivijääkõlide suhtes kohaldatava kaubandusstandardi COI/T.15/NC No. 3/Rev. 19 läbivaatamisest.

Artikkel 3

Kui on tõenäoline, et artiklis 1 osutatud seisukohta võib mõjutada enne liikmete nõukogu 116. istungit või selle ajal esitatud uus teaduslik või tehniline teave, taotleb komisjon, et oliiviõlide ja oliivijääkõlide suhtes kohaldatavaid kaubandusstandardeid käsitleva muutmisotsuse või vahade ja rasvhapete etüülestrite analüüsimeetodeid käsitleva muutmisotsuse vastuvõtmine liikmete nõukogu poolt lükataks edasi seni, kuni uue teabe alusel määratakse kindlaks liidu seisukoht.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 25. november 2022

Nõukogu nimel
eesistuja
J. SÍKELA

RAHVUSVAHELISTE LEPINGUTEGA LOODUD ORGANITE VASTU VÕETUD AKTID

KAUBANDUSKOMITEE OTSUS nr 1/2022,

16. november 2022,

millega muudetakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Colombia, Ecuadori ja Peruu vahel sõlmitud kaubanduslepingu XIII lisa 1. liidet [2022/2392]

KAUBANDUSKOMITEE,

võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Colombia, Ecuadori ja Peruu vahelist kaubanduslepingut, eriti selle artikli 13 lõike 1 punkti d,

ning arvestades järgmist:

- (1) 21. novembril 2017 esitas Colombia liidule taotluse lisada lepingu artikli 209 kohaselt lepingu XIII lisa 1. liitesse uus geograafiline tähis. Liit lõpetas vastuväidete esitamise menetluse ja Colombia uue geograafilise tähise läbivaatamise.
- (2) 20. oktoobril 2022 hindas intellektuaalomandi allkomitee vastavalt lepingu artikli 257 lõikele 2 liidu ja Colombia vahelisel kohtumisel uue geograafilise tähisega seotud teavet ja tegi kaubanduskomiteele ettepaneku muuta lepingu XIII lisa 1. liidet.
- (3) Lepingu XIII lisa 1. liidet tuleks seetõttu muuta.
- (4) Lepingu XIII lisa 1. liite muutmise otsuse võib lepingu artikli 14 lõike 3 kohaselt vastu võtta liidu ja Colombia vahelisel kaubanduskomitee kohtumisel, kuna see omab õigusjõudu ainult nende lepinguosaliste suhtes ega mõjuta ühegi teise lepingule alla kirjutanud Andide riigi õigusi ja kohustusi,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Lepingu XIII lisa 1. liite tabeli punktis a „Põllumajandustoodete ja toiduainete, veini, kange alkoholi ja aromatiseeritud veini geograafilised tähised Colombias“ lisatakse käesoleva otsuse lisasse tehtud kanne.

Artikkel 2

Käesolev otsus on koostatud kahes eksemplaris ja sellele kirjutavad alla kaubanduskomitee esindajad, kes on volitatud lepinguosaliste nimel lepingut muutma. Käesolev otsus jõustub viimase allkirja andmise kuupäeval.

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Quito, 16. november 2022

Kaubanduskomitee nimel

ELi delegatsiooni juht
Paolo GARZOTTI

Colombia delegatsiooni juht
Luis Felipe QUINTERO

LISA

a) „Põllumajandustoodete ja toiduainete, veini, kange alkoholi ja aromatiseeritud veini geograafilised tähised Colombias“

BOCADILLO VELEÑO

Puuviljapasta

Kaubanduskomitee otsus nr 2/2022,**16. november 2022,****millega muudetakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Colombia, Ecuadori ja Peruu vahel sõlmitud kaubanduslepingu XIII lisa 1. liidet [2022/2393]**

KAUBANDUSKOMITEE,

võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Colombia, Ecuadori ja Peruu vahelist kaubanduslepingut, eriti selle artikli 13 lõike 1 punkti d,

ning arvestades järgmist:

- (1) 31. oktoobril 2017 esitas Peruu liidule taotluse lisada lepingu artikli 209 kohaselt lepingu XIII lisa 1. liitesse uued geograafilised tähised. Liit lõpetas vastuväidete esitamise menetluse ja Peruu kuue uue geograafilise tähise läbivaatamise.
- (2) 20. oktoobril 2022 hindas intellektuaalomandi allkomitee vastavalt lepingu artikli 257 lõikele 2 liidu ja Peruu vahelisel kohtumisel uute geograafiliste tähistega seotud teavet ja tegi kaubanduskomiteele ettepaneku muuta vastavalt lepingu XIII lisa 1. liidet.
- (3) Lepingu XIII lisa 1. liidet tuleks seetõttu muuta.
- (4) Lepingu XIII lisa 1. liite muutmise otsuse võib lepingu artikli 14 lõike 3 kohaselt vastu võtta liidu ja Peruu vahelisel kaubanduskomitee kohtumisel, kuna see omab õigusjõudu ainult nende lepinguosaliste suhtes ega mõjuta ühegi teise lepingu alla kirjutanud Andide riigi õigusi ja kohustusi,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Lepingu XIII lisa 1. liite tabeli punktis c „Põllumajandustoodete ja toiduainete, veini, kange alkoholi ja aromatiseeritud veini geograafilised tähised Peruu“ lisatakse käesoleva otsuse lisasse tehtud kanded.

Artikkel 2

Käesolev otsus on koostatud kahes eksemplaris ja sellele kirjutavad alla kaubanduskomitee esindajad, kes on volitatud lepinguosaliste nimel lepingut muutma. Käesolev otsus jõustub viimase allkirja andmise kuupäeval.

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Quito, 16. november 2022

Kaubanduskomitee nimel

ELi delegatsiooni juht
Paolo GARZOTTI

Peruu delegatsiooni juht
Jose Luis CASTILLO

LISA

c) „Põllumajandustoodete ja toiduainete, veini, kange alkoholi ja aromatiseeritud veini geograafilised tähised Peruu“

ACEITUNA DE TACNA	Oliivid
CACAO AMAZONAS PERÚ	Kakao
CAFÉ MACHU PICCHU - HUADQUIÑA	Kohv
CAFÉ VILLA RICA	Kohv
LOCHE DE LAMBAYEQUE	Puuvili
MACA JUNÍN-PASCO	Taimne saadus

KAUBANDUSKOMITEE OTSUS nr 3/2022,**16. november 2022,****millega muudetakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Colombia, Ecuadori ja Peruu vahel sõlmitud kaubanduslepingu XIII lisa 1. liidet [2022/2394]**

KAUBANDUSKOMITEE,

võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Colombia, Ecuadori ja Peruu vahelist kaubanduslepingut, eriti selle artikli 13 lõike 1 punkti d,

ning arvestades järgmist:

- (1) 28. novembril 2018 esitas Ecuador liidule taotluse lisada lepingu artikli 209 kohaselt lepingu XIII lisa 1. liitesse uued geograafilised tähised. Liit lõpetas vastuväidete esitamise menetluse ja Ecuadori kolme uue geograafilise tähise läbivaatamise.
- (2) 20. oktoobril 2022 hindas intellektuaalomandi allkomitee vastavalt lepingu artikli 257 lõikele 2 liidu ja Ecuadori vahelisel kohtumisel uute geograafiliste tähistega seotud teavet ja tegi kaubanduskomiteele ettepaneku muuta vastavalt lepingu XIII lisa 1. liidet.
- (3) Lepingu XIII lisa 1. liidet tuleks seetõttu muuta.
- (4) Lepingu XIII lisa 1. liite muutmise otsuse võib lepingu artikli 14 lõike 3 kohaselt vastu võtta liidu ja Ecuadori vahelisel kaubanduskomitee kohtumisel, kuna see omab õigusjõudu ainult nende lepinguosaliste suhtes ega mõjuta ühegi teise lepingule alla kirjutanud Andide riigi õigusi ja kohustusi,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Lepingu XIII lisa 1. liite tabeli punktis d „Põllumajandustoodete ja toiduainete, veini, kange alkoholi ja aromatiseeritud veini geograafilised tähised Ecuadoris“ lisatakse käesoleva otsuse lisasse tehtud kanded.

Artikkel 2

Käesolev otsus on koostatud kahes eksemplaris ja sellele kirjutavad alla kaubanduskomitee esindajad, kes on volitatud lepinguosaliste nimel lepingut muutma. Käesolev otsus jõustub viimase allkirja andmise kuupäeval.

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Quito, 16. november 2022

Kaubanduskomitee nimel

ELi delegatsiooni juht
Paolo GARZOTTI

Ecuadori delegatsiooni juht
Daniel LEGARDA

LISA

d) „Põllumajandustoodete ja toiduainete, veini, kange alkoholi ja aromatiseeritud veini geograafilised tähised Ecuadoris“

CAFÉ DE GALAPAGOS	Kohv
MANÍ DE TRANSKUTUKÚ	Maapähklid
PITAHAYA AMAZÓNICA DE PALORA	Puuvili

III

(Muud aktid)

EUROOPA MAJANDUSPIIRKOND

EFTA JÄRELEVALVEAMETI DELEGEERITUD OTSUS nr 196/22/COL,

26. oktoober 2022,

milles käsitletakse Norras seoses lindude kõrge patogeensusega gripi puhangutega võetud erakorralisi meetmeid vastavalt määruse (EL) 2016/429 artikli 259 lõike 1 punktile c ning delegeeritud määruse (EL) 2020/687 artiklitele 21, 39 ja 55 [2022/2395]

Parandatud EFTA järelevalveameti 7. novembri 2022. aasta delegeeritud otsusega nr 201/22/COL

EFTA JÄRELEVALVEAMET,

võttes arvesse EFTA riikide vahel järelevalveameti ja kohtu asutamise kohta sõlmitud lepingut, eriti selle protokolli nr 1 artikli 1 lõiget 2 ja artiklit 3,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (edaspidi „EMP leping“) I lisa I peatüki osa 1.1 punktis 13 osutatud õigusakti, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrust (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (edaspidi „määrus (EL) 2016/429“), ⁽¹⁾ nagu seda on muudetud ja kohandatud EMP lepinguga kõnealuse lepingu I lisas osutatud konkreetsete valdkondlike kohandustega, eriti selle artikli 257 lõiget 1, artikli 258 lõikeid 1, 2 ja 3 ning artikli 259 lõike 1 punkti c,

võttes arvesse EMP lepingu I lisa I peatüki osa 1.1 punktis 13e osutatud õigusakti, komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrust (EL) 2020/687, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses teatavate loetellu kantud taudide ennetamise ja tõrje eeskirjadega (edaspidi „delegeeritud määrus (EL) 2020/687“), ⁽²⁾ mida on muudetud ja kohandatud EMP lepinguga kõnealuse lepingu I lisas osutatud konkreetsete valdkondlike kohandustega, eriti selle artikleid 21, 39 ja 55,

võttes arvesse õigusakti, millele on osutatud EMP lepingu I lisa I peatüki osa 1.1 punktis 13a, komisjoni 3. detsembri 2018. aasta rakendusmäärust (EL) 2018/1882, milles käsitletakse loetellu kantud taudide kategooriate suhtes teatavate taudiennetuse ja -tõrje eeskirjade kohaldamist ning millega kehtestatakse nimekiri liikidest ja liigirühmadest, mis kujutavad endast arvestatavat riski kõnealuste loetellu kantud taudide levimisel (edaspidi „rakendusmäärus (EL) 2018/1882“), ⁽³⁾ mida on kohandatud EMP lepinguga kõnealuse lepingu I lisas osutatud konkreetsete valdkondlike kohandustega, eriti selle artikleid 1 ja 2 ning lisa,

mida on kohandatud EMP lepinguga EMP lepingu protokolli nr 1 punkti 4 alapunktiga d,

⁽¹⁾ EMP lepingusse inkorporeeritud EMP ühiskomitee 11. detsembri 2020. aasta otsusega nr 179/2020.

⁽²⁾ EMP lepingusse inkorporeeritud EMP ühiskomitee 5. veebruari 2021. aasta otsusega nr 3/2021.

⁽³⁾ EMP lepingusse inkorporeeritud EMP ühiskomitee 11. detsembri 2020. aasta otsusega nr 179/2020.

ning arvestades järgmist:

Lindude kõrge patogeensusega gripp on lindude nakkuslik viirushaigus, mis võib tõsiselt kahjustada kodulinnukasvatuse tulusust, põhjustades häireid Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) kaubanduses. Lindude kõrge patogeensusega gripi viirustega võivad nakatuda rändlinnud, kes kevad- ja sügisrände ajal võivad viirusi levitada pika vahemaa taha. Seepärast kujutab lindude kõrge patogeensusega gripi viiruste esinemine metslindudel endast pidevat ohtu, sest need viirused võidakse tuua otsese või kaudselt sisse ettevõtetesse, kus kasvatatakse kodulinde või tehistingimustes peetavaid linde. Lindude kõrge patogeensusega gripi puhangu korral on oht, et tauditekitaja võib levida muudesse ettevõtetesse, kus kasvatatakse kodulinde või tehistingimustes peetavaid linde.

Määrust (EL) 2016/429, delegeeritud määrust (EL) 2020/687 ja rakendusmäärust (EL) 2018/1882 kohaldatakse alates 21. aprillist 2021.

Määrusega (EL) 2016/429 on kehtestatud loomadele või inimestele edasikanduvate taudide ennetamise ja tõrje õigusraamistik. Määruse (EL) 2016/429 artikli 9 lõike 1 punkti a alapunkti i kohaselt on lindude kõrge patogeensusega gripp loetellu kantud taud, mille suhtes kohaldatakse kõnealuses artiklis sätestatud taudiennetuse ja -tõrje eeskirju. Rakendusmääruse (EL) 2018/1882 lisas on lindude kõrge patogeensusega gripp loetletud A-, D- ja E-kategooria taudina, mis on määratletud kõnealuse määruse artiklis 1.

Määruse (EL) 2016/429 artikli 259 lõike 1 kohaselt peab EFTA järelevalveamet (edaspidi „järelevalveamet“) vaatama läbi erakorralised meetmed, mille Norra pädevad asutused on artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud loetellu kantud taudi puhkemise, sealhulgas lindude kõrge patogeensusega gripi leviku tõttu vastavalt sama määruse artikli 257 lõike 1 punktile a või artiklile 258 võtnud (edaspidi „Norra meetmed“). Artikli 259 lõike 1 punkti c kohaselt peab järelevalveamet juhul, kui ta peab seda vajalikuks, et vältida põhjendamatuid häireid loomade ja toodete liikumises, vastu võtma artikli 257 lõikes 1 osutatud erakorralised meetmed, millega kiidetakse heaks Norra meetmed.

Delegeeritud määrusega (EL) 2020/687 on täiendatud määruses (EL) 2016/429 sätestatud A-, B- ja C-kategooria taudide tõrje eeskirju, sealhulgas lindude kõrge patogeensusega gripi tõrjemeetmeid. Kõnealuse delegeeritud määruse artikliga 21 on ette nähtud kaitse- ja järelevalvetsoonide kehtestamine A-kategooria taudi, sealhulgas lindude kõrge patogeensusega gripi puhangu korral. Tsoonideks jaotamist rakendatakse eelkõige selleks, et säilitada lindude tervislik seisund Norra ülejäänud territooriumil, takistades tauditekitaja jõudmist seal asuvate lindudeni ning tagades haiguse varajase avastamise.

Norra teatas lindude kõrge patogeensusega gripi kinnitatud puhangust ettevõttes, kus on umbes 7 000 hauduvat lindu (*). Norra pädevad asutused on võtnud delegeeritud määruse (EL) 2020/687 kohaselt nõutavad tauditõrjemeetmed, sealhulgas kehtestanud kaitse- ja järelevalvetsoonid selle puhangukolde ümber.

Selleks et vältida Euroopa Majanduspiirkonna kaubanduses tarbetute häirete tekkimist, on vaja kiiresti kirjeldada Norras lindude kõrge patogeensusega gripi puhangu tõttu kehtestatud kaitse- ja järelevalvetsoone.

Lindude kõrge patogeensusega gripiga seotud kaitse- ja järelevalvetsoonid, kus kohaldatakse delegeeritud määruses (EL) 2020/687 sätestatud tauditõrjemeetmeid, on seepärast loetletud lisas, mis esitatakse koos käesoleva otsusega, millega kiidetakse heaks määruse (EL) 2016/429 artikli 259 lõike 1 punkti c kohased Norra meetmed ja lisas sätestatud tsoonideks jaotamise kestus.

Järelevalveamet on koostöös Norraga tauditõrjemeetmed läbi vaadanud ja on veendunud, et Norra pädevate asutuste kehtestatud kaitse- ja järelevalvetsoonide piirid on piisaval kaugusel ettevõtetest, kus lindude kõrge patogeensusega gripi puhang on kinnitust leidnud.

(*) Dokument nr 1322915.

25. oktoobril 2022 esitas järelevalveamet oma delegeeritud otsusega nr 195/22/COL (dokument nr 1322967) nõuetekohaselt otsuse eelnõu EFTA veterinaar- ja fütosanitaarkomiteele kooskõlas määruse (EL) 2016/429 artikli 259 lõikega 1 ja artikli 266 lõikega 2. 26. oktoobril 2022 esitas EFTA komitee otsuse eelnõu kohta positiivse arvamuse. Seega on kavandatav otsus kooskõlas komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kaitse- ja järelevalvetsoonid, mille Norra on pärast lindude kõrge patogeensusega gripi puhkemist kodulindude või tehistingimustes peetavate lindude seas vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2020/687 artiklile 21 kehtestanud, ning kaitsetsoonides kohaldatavate meetmete kestus vastavalt kõnealuse delegeeritud määruse artiklile 39 ja järelevalvetsoonides kohaldatavate meetmete kestus vastavalt sama määruse artiklile 55 kehtestatakse ja kiidetakse EMP EFTA riikide tasandil heaks ja loetletakse käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 2

Norra tagab, et

- a) tema pädevate asutuste poolt delegeeritud määruse (EL) 2020/687 artikli 21 lõike 1 punkti a kohaselt kehtestatud kaitsetsoonid hõlmavad vähemalt käesoleva otsuse lisa A osas kaitsetsoonidena loetletud piirkondi;
- b) kaitsetsoonides kohaldatavad meetmed kehtivad vähemalt käesoleva otsuse lisa A osas loetletud kaitsetsoonide kohta sätestatud kuupäevadeni, nagu on ette nähtud delegeeritud määruse 2020/687 artikliga 39.

Artikkel 3

Norra tagab, et

- a) tema pädevate asutuste poolt delegeeritud määruse (EL) 2020/687 artikli 21 lõike 1 punkti b kohaselt kehtestatud järelevalvetsoonid hõlmavad vähemalt käesoleva otsuse lisa B osas järelevalvetsoonidena loetletud piirkondi;
- b) järelevalvetsoonides kohaldatavad meetmed kehtivad vähemalt käesoleva otsuse lisa B osas loetletud järelevalvetsoonide kohta sätestatud kuupäevadeni, nagu on ette nähtud delegeeritud määruse 2020/687 artikliga 55.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub selle allakirjutamise päeval.

Artikkel 5

Käesolevat otsust kohaldatakse selle lisas nimetatud viimase kuupäevani, mil tauditõrjemeetmete kohaldamine kaitse- ja järelevalvetsoonides delegeeritud määruse (EL) 2020/687 artikli 39 või 55 kohaselt lõpeb.

Artikkel 6

Käesolev otsus on adresseeritud Norrale.

Artikkel 7

Käesolev otsus on autentne inglise keeles.

Brüssel, 26. oktoober 2022

EFTA järelevalveameti nimel delegeeritud otsuse nr 130/20/COL alusel

Árni Páll ÁRNASON
vastutav kolleegiumi liige

Melpo-Menie JOSÉPHIDÈSE Nimel,
kes kirjutab alla õigus- ja täitevasjade osakonna direktorina

LISA

A osa**Artiklites 1 ja 2 osutatud kaitsetsoonid Norras**

Piirkond	Kohaldamise lõppkuupäev kooskõlas delegeeritud määruse (EL) 2020/687 artikliga 39
Rogalandi maakonnas Kleppi, Sandnesi ja Sola omavalitsuste osad, mis asuvad kolme kilomeetri raadiusega ringis, mille keskpunkti GPS-koordinaadid on N: 58.80459 E: 5.61203	12.11.2022

B osa**Artiklites 1 ja 3 osutatud järelevalvetsoonid Norras**

Piirkond	Kohaldamise lõppkuupäev kooskõlas delegeeritud määruse (EL) 2020/687 artikliga 55
Rogalandi maakonnas Kleppi, Sandnesi, Sola ja Time omavalitsuste osad, mis asuvad väljaspool kaitsetsoonis kirjeldatud piirkonda ja 10 kilomeetri raadiusega ringis, mille keskpunkti GPS-koordinaadid on N: 58.80459 E: 5.61203	22.11.2022
Rogalandi maakonnas Kleppi, Sandnesi ja Sola omavalitsuste osad, mis asuvad kolme kilomeetri raadiusega ringis, mille keskpunkti GPS-koordinaadid on 58.80459 E: 5.61203	12.11.2022–22.11.2022

PARANDUSED

Komisjoni 6. septembri 2022. aasta delegeeritud määruse (EL) 2022/2292 (millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2017/625 seoses toiduloomade ja teatavate inimtoiduks ettenähtud toodete saadetiste liitu toomise nõuetega) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 304, 24. november 2022)

Leheküljel 20 artikli 21 lõike 1 punktis c

asendatakse „c) idandid ja seemned, mis on ette nähtud idandite tootmiseks ja millele on osutatud järgmistes HSi alamrubriikides: 0704 90, 0706 90, 0708 10, 0708 20, 0708 90, 0712 34, 0712 35, 0712 50, 0712 60, 0713 10, 0713 33, 0712 34, 0713 39, 0713 40, 0713 90, 0910 99, 1201 10, 1201 90, 1207 50, 1207 99, 1209 10, 1209 21, 1209 91 ja 1214 90 määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa teise osas;“

järgmisega: „c) idandid ja seemned, mis on ette nähtud idandite tootmiseks ja millele on osutatud järgmistes HSi alamrubriikides: 0704 90, 0706 90, 0708 10, 0708 20, 0708 90, 0712 34, 0712 35, 0712 50, 0712 60, 0713 10, 0713 33, 0713 39, 0713 40, 0713 90, 0910 99, 1201 10, 1201 90, 1207 50, 1207 99, 1209 10, 1209 21, 1209 91 ja 1214 90 määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa teise osas;“.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 715/2009 (maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1775/2005) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 211, 14. august 2009)

Sõna „võimsus“ asjaomases käändes asendatakse kogu määruse tekstis sõnaga „võimekus“ sobivas käändes, sealhulgas liitsõnades.

Komisjoni 16. märtsi 2017. aasta määruse (EL) 2017/459 (millega kehtestatakse gaasi ülekandesüsteemide võimsuse jaotamise mehhanismide võrgueeskiri ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 984/2013) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 72, 17. märts 2017)

Leheküljel 5 artikli 5 lõike 2 esimeses lauses

- asendatakse* „Suhtluse standardmenetlus sisaldab eelkõige võrgukasutajate juurdepääsu ülekandesüsteemihaldurite enampakkumissüsteemile või asjaomasele reserveerimiskeskonnale ja enampakkumise kohta esitatud andmete ülevaadet.“
- järgmisega:* „Suhtluse standardmenetlus sisaldab eelkõige võrgukasutajate juurdepääsu ülekandesüsteemihaldurite enampakkumissüsteemile või asjaomasele reserveerimisplatvormile ja enampakkumise kohta esitatud andmete ülevaadet.“

Leheküljel 6 artikli 5 lõike 3 esimeses lauses

- asendatakse* „Ülekandesüsteemihaldurite kinnitatud suhtluse standardmenetlus sisaldab rakenduskava ja selle kohaldatavuse kestust ning peavad olema kooskõlas artiklis 37 sätestatud reserveerimiskeskonna (-keskkondade) arendamisega.“
- järgmisega:* „Ülekandesüsteemihaldurite kinnitatud suhtluse standardmenetlus sisaldab rakenduskava ja selle kohaldatavuse kestust ning peavad olema kooskõlas artiklis 37 sätestatud reserveerimisplatvormi (de) arendamisega.“

Leheküljel 16 artikli 19 esimese lõigu punktis 2

- asendatakse* „2) ülekandesüsteemihaldurid pakuvad võimsust asjakohase standardvõimsustoote jaoks reserveerimiskeskonnas kooskõlas artikliga 37 ja kooskõlas kohaldatava jaotamismenetlusega, nagu on sätestatud III peatükis;“
- järgmisega:* „2) ülekandesüsteemihaldurid pakuvad võimsust asjakohase standardvõimsustoote jaoks reserveerimisplatvormil kooskõlas artikliga 37 ja kooskõlas kohaldatava jaotamismenetlusega, nagu on sätestatud III peatükis;“.

Leheküljel 17 artikli 21 lõike 3 kuuendas lauses

- asendatakse* „Rakendamist võivad hõlbustada artiklis 37 osutatud reserveerimiskeskonnad.“
- järgmisega:* „Rakendamist võivad hõlbustada artiklis 37 osutatud reserveerimisplatvormid.“

Leheküljel 26 VII peatüki pealkirjas

- asendatakse* „**VÕIMSUSE RESERVEERIMISE KESKKONNAD**“
- järgmisega:* „**VÕIMSUSE RESERVEERIMISE PLATVORMID**“.

Leheküljel 26 artikli 37 pealkirjas

asendatakse „**Võimsuse reserveerimise keskkonnad**“

järgmisega: „**Võimsuse reserveerimise platvormid**“.

Leheküljel 26 artikli 37 lõikes 1

asendatakse „1. Käesoleva määruse kohaldamiseks pakuvad ülekandesüsteemihaldurid võimsust ühe või piiratud arvu ühiste veebipõhiste reserveerimiskeskondade kaudu. Ülekandesüsteemihaldurid võivad hallata selliseid keskkondi ise või tellida teenust kokkulepitud isikult, kes vajaduse korral esindab neid suhetes võrgukasutajatega.“

järgmisega: „1. Käesoleva määruse kohaldamiseks pakuvad ülekandesüsteemihaldurid võimsust ühe või piiratud arvu ühiste veebipõhiste reserveerimisplatvormide kaudu. Ülekandesüsteemihaldurid võivad hallata selliseid platvorme ise või tellida teenust kokkulepitud isikult, kes vajaduse korral esindab neid suhetes võrgukasutajatega.“

Leheküljel 26 artikli 37 lõike 2 sissejuhatavas lauses

asendatakse „Ühistes reserveerimiskeskondades kohaldatakse järgmisi norme:“

järgmisega: „Ühistel reserveerimisplatvormidel kohaldatakse järgmisi norme:“.

Leheküljel 26 artikli 37 lõike 2 punktis d

asendatakse „d) Reserveerimiskeskonna teenuste kasutamiseks järgivad võrgukasutajad kõiki õigusaktidest ja lepingutest tulenevaid kehtivaid nõudeid, mis võimaldavad neil ülekandelepingu alusel reserveerida ja kasutada võimsust asjaomaste ülekandesüsteemihaldurite võrgus;“

järgmisega: „d) Reserveerimisplatvormi teenuste kasutamiseks järgivad võrgukasutajad kõiki õigusaktidest ja lepingutest tulenevaid kehtivaid nõudeid, mis võimaldavad neil ülekandelepingu alusel reserveerida ja kasutada võimsust asjaomaste ülekandesüsteemihaldurite võrgus;“.

Leheküljel 26 artikli 37 lõike 2 punktis e

asendatakse „e) Ühe ühenduspunkti või virtuaalse ühenduspunkti võimsust on lubatud pakkuda ainult ühe reserveerimiskeskonna kaudu, kuid ülekandesüsteemihaldur võib pakkuda eri ühenduspunktide või virtuaalsete ühenduspunktide võimsust eri reserveerimiskeskondades.“

järgmisega: „e) Ühe ühenduspunkti või virtuaalse ühenduspunkti võimsust on lubatud pakkuda ainult ühe reserveerimisplatvormi kaudu, kuid ülekandesüsteemihaldur võib pakkuda eri ühenduspunktide või virtuaalsete ühenduspunktide võimsust eri reserveerimisplatvormidel.“

Leheküljel 27 artikli 37 lõike 3 esimese lauses

asendatakse „Kuue kuu jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest sõlmivad kõik ülekandesüsteemihaldurid lepingu ühe reserveerimiskeskonna kasutamiseks võimsuse pakkumiseks oma vastavate ühenduspunktide või virtuaalsete ühenduspunktide mõlemal poolel.“

järgmisega: „Kuue kuu jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest sõlmivad kõik ülekandesüsteemihaldurid lepingu ühe reserveerimisplatvormi kasutamiseks võimsuse pakkumiseks oma vastavate ühenduspunktide või virtuaalsete ühenduspunktide mõlemal poolel.“

Leheküljel 27 artikli 37 lõike 3 kolmandas lauses

asendatakse „Riiklikud reguleerivad asutused valivad seejärel järgmise kuue kuu jooksul alates nende poole pöördumisest ühiselt ühe reserveerimiskeskonna perioodiks, mis ei ole pikem kui kolm aastat.“

järgmisega: „Riiklikud reguleerivad asutused valivad seejärel järgmise kuue kuu jooksul alates nende poole pöördumisest ühiselt ühe reserveerimisplatvormi perioodiks, mis ei ole pikem kui kolm aastat.“

Leheküljel 27 artikli 37 lõike 3 neljandas lauses

asendatakse „Kui riikide reguleerivad asutused ei suuda ühiselt valida üht reserveerimiskeskonda kuue kuu jooksul nende poole pöördumisest, kohaldatakse määruse (EÜ) nr 713/2009 artikli 8 lõiget 1.“

järgmisega: „Kui riikide reguleerivad asutused ei suuda ühiselt valida üht reserveerimisplatvormi kuue kuu jooksul nende poole pöördumisest, kohaldatakse määruse (EÜ) nr 713/2009 artikli 8 lõiget 1.“

Leheküljel 27 artikli 37 lõike 3 viiendas lauses

asendatakse „Koostööamet määrab kindlaks reserveerimiskeskonna, mida tuleb kasutada teatava ühenduspunkti või virtuaalse ühenduspunkti jaoks perioodil, mis ei ole pikem kui kolm aastat.“

järgmisega: „Koostööamet määrab kindlaks reserveerimisplatvormi, mida tuleb kasutada teatava ühenduspunkti või virtuaalse ühenduspunkti jaoks perioodil, mis ei ole pikem kui kolm aastat.“

Leheküljel 27 artikli 37 lõike 4 esimeses lauses

asendatakse „Kui teatava ühenduspunkti või virtuaalse ühenduspunkti jaoks on reserveerimiskeskonna määranud kindlaks kas riiklik reguleeriv asutus või koostööamet, sõlmivad ülekandesüsteemihaldurid lepingu reserveerimiskeskonna kasutamiseks hiljemalt siis, kui lõpeb lõike 3 viimases lauses osutatud ajavahemik, mille valis kas riiklik reguleeriv asutus või koostööamet.“

järgmisega: „Kui teatava ühenduspunkti või virtuaalse ühenduspunkti jaoks on reserveerimisplatvormi määranud kindlaks kas riiklik reguleeriv asutus või koostööamet, sõlmivad ülekandesüsteemihaldurid lepingu reserveerimisplatvormi kasutamiseks hiljemalt siis, kui lõpeb lõike 3 viimases lauses osutatud ajavahemik, mille valis kas riiklik reguleeriv asutus või koostööamet.“

Leheküljel 27 artikli 37 lõike 5 esimeses lauses

asendatakse „Ühe või piiratud arvu ühiste reserveerimiskeskondade loomisega soodustatakse ja lihtsustatakse võrgukasutajate jaoks võimsuse reserveerimist ühenduspunktides kogu ELis.“

järgmisega: „Ühe või piiratud arvu ühiste reserveerimisplatvormide loomisega soodustatakse ja lihtsustatakse võrgukasutajate jaoks võimsuse reserveerimist ühenduspunktides kogu ELis.“

Leheküljel 27 artikli 37 lõikes 6

asendatakse „6. Tehnilise suutlikkuse suurendamiseks tuleb võimsuse jaotamise tulemused avaldada olemasoleva võimsuse enampakkumistel kasutatavas reserveerimiskeskonnas ja rajatava võimsuse jaoks seal, kus veel ei ole võimsust olemas, ühises reserveerimiskeskonnas, mille määravad ühiselt kindlaks asjaomased ülekandesüsteemihaldurid.“

järgmisega: „6. Tehnilise suutlikkuse suurendamiseks tuleb võimsuse jaotamise tulemused avaldada olemasoleva võimsuse enampakkumistel kasutataval reserveerimisplatvormil ja rajatava võimsuse jaoks seal, kus veel ei ole võimsust olemas, ühisel reserveerimisplatvormil, mille määravad ühiselt kindlaks asjaomased ülekandesüsteemihaldurid.“

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)